

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Μεταρρυθμίσεις ποινικών διατάξεων, κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ' τύπου και άλλες διατάξεις»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

A. Γενικά:

Οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν Σχέδιο Νόμου αναπτύσσονται σε δώδεκα άρθρα μαζί με την ακροτελεύτια διάταξη. Με αυτά γίνεται προσπάθεια παρεμβάσεων, με επείγοντα χαρακτήρα, σε ξεχωριστά πεδία κυρίως του ποινικού και σωφρονιστικού δικαίου. Ο εξορθολογισμός της ποινικής καταστολής σε κάθε όψη της εξυπηρετεί τόσο αντεγκληματικά όσο και δικαιοκρατικά αιτήματα, αφού τη διατηρεί πρόσφορη και σε ετοιμότητα για την τιμώρηση εκείνων των συμπεριφορών που πραγματικά φέρουν χαρακτηριστικά ιδιαίτερης απαξίας (βαρύ άδικο και αυξημένη ενοχή).

Από όλες τις ρυθμίσεις προτάσσονται εκείνες που επιδρούν στις συνθήκες γύρω από το σωφρονιστικό σύστημα, ένα πεδίο όπου τα τελευταία χρόνια ενδημούν προβληματικές καταστάσεις. Ιδίως, η δημιουργία των Καταστημάτων Κράτησης τύπου Γ', που επικρίθηκε πολύ από το σημαντικότερο μέρος της ποινικής και εγκληματολογικής/σωφρονιστικής επιστημονικής κοινότητας (βλ. την από 10-10-2014 επιστολή 41 Μελών ΔΕΠ Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών σε Ελληνικά ΑΕΙ και σε πανεπιστήμια της αλλοδαπής προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων, την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Σωφρονιστικού Συστήματος και λοιπών Δομών Εγκλεισμού Κρατουμένων και τη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης), καθώς και από κοινωνικές κινήσεις, όξυνε τις αντιδράσεις απέναντι σε συνολικότερα χαρακτηριστικά του σωφρονιστικού συστήματος. Εξάλλου, η συγκέντρωση σε ένα και μόνο χώρο κρατουμένων που κρίνονται επικίνδυνοι, η προτίμηση μιας φυλακής που μάλλον δεν βρίσκεται στον ασφαλέστερο τόπο και η δυσκαμψία στις μεταγωγές, αναιρούν αντί να προσθέτουν ασφάλεια. Ο προορισμός τους να λειτουργήσουν συμβολικά ως ένας δύσκαμπτος θεσμός «πειθαρχείου», συνδεδεμένος με κρίσιμες υποχωρήσεις από θεμελιώδεις κατακτήσεις και δικαιώματα στο χώρο της φυλακής, η στήριξή τους σε αυθαίρετες κρίσεις περί της «επικινδυνότητας» του κρατούμενου και

στην άδικη διπλή αξιολόγηση του είδους του εγκλήματος, δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές με βάση όσα αναλύθηκαν.

Άλλωστε, από τις δυσλειτουργίες και ανεπάρκειες του σωφρονιστικού συστήματος, ιδίως από τον υπερπληθυσμό αυτών, συνεχίζει να παράγεται και ένας σημαντικός αριθμός καταδικαστικών αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου που, εκτός από τη γέννηση της υποχρέωσης της Ελληνικής Δημοκρατίας για καταβολή σημαντικών ποσών χρηματικής ικανοποίησης, εν μέσω οικονομικής κρίσης, αναδεικνύει –και μάλιστα σε ευρωπαϊκό επίπεδο- την αδυναμία της να ανταποκριθεί στη διασφάλιση του απαιτούμενου επιπέδου ανθρώπινων και αξιοπρεπών συνθηκών κράτησης στις φυλακές. Η διαπίστωση αυτή αφορά μάλιστα ακόμη περισσότερο τις περιπτώσεις των κρατουμένων στο Νοσοκομείο και στο Ψυχιατρείο Φυλακών Κορυδαλλού, αλλά και τις περιπτώσεις ανάπηρων και εν γένει σοβαρά πασχόντων και ασθενών κρατουμένων, που, εκτός από το βάρος της ποινής, φέρουν και το βάρος της πάθησής τους. Η παρατήρηση αυτή ισχύει άλλωστε και για τους εξαρτημένους από ναρκωτικές ουσίες που συμμετέχουν σε θεραπευτικά προγράμματα απεξάρτησης εντός της φυλακής.

Παρότι η παρούσα προσπάθεια αποσυμφόρησης του σωφρονιστικού συστήματος φαίνεται να παρακολουθεί μια σειρά από σχετικούς νόμους που εκδόθηκαν με σταθερή συχνότητα την τελευταία δεκαετία (3346/2005, 3727/2008, 3772/2009, 3904/2010, 4043/2012, 4198/2013, άρθρο 11 Ν. 4274/2014), δεν εντάσσεται στη λογική αποσπασματικής διαχείρισης των προβλημάτων, αλλά τίθεται ως η αναγκαία βάση για μια περαιτέρω παρέμβαση στον χώρο αυτόν, στρατηγικής πνοής για όλο το σύστημα της ποινικής καταστολής σε κάθε όψη του (νομοθετική, δικαστική, σωφρονιστική) και κάθε λειτουργία του (αντεγκληματική και εγγυητική/φιλελεύθερη).

Επομένως, κύρια στόχευση του παρόντος Σχεδίου Νόμου είναι η ελάφρυνση των δυσμενών παραγόντων του σωφρονιστικού συστήματος ως αναγκαία προϋπόθεση μιας επιγενόμενης αναπροσαρμογής και εκλογίκευσής του μέσα από παρεμβάσεις που θα επακολουθήσουν και θα είναι ακόμη πιο δομικές.

Περαιτέρω, αναγκαίες παρεμβάσεις γίνονται σε βασικούς πυλώνες του Δικαίου των Ανηλίκων, με στόχο την ελαχιστοποίηση του εγκλεισμού των ανηλίκων δραστών, αφού ο εγκλεισμός διατηρείται μόνο σε πολύ βαριά εγκλήματα που αν

τελούνταν από ενήλικο θα τιμωρούνταν ως κακουργήματα με ισόβια κάθειρξη. Η παρέμβαση αυτή ακολουθεί το πρότυπο της προώθησης εναλλακτικών της κράτησης μέτρων και συμβάλλει στην αποφυγή των αρνητικών συνεπειών του εγκλεισμού, όπως η κοινωνική περιθωριοποίηση, ιδίως με το στιγματιστικό βάρος που την ακολουθεί, και ο ερχομός σε επαφή με χώρους όπου μπορεί να λειτουργήσουν διαδικασίες εκμάθησης της εγκληματικής δραστηριότητας. Αυτή η παρέμβαση κρίνεται αναγκαία μεταξύ άλλων και λόγω του ότι συνιστά προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στα διεθνώς νομοθετικά κρατούντα, όπως παρακάτω ειδικότερα αναλύεται.

Τέλος, η εφαρμογή στην πράξη, τόσο στα δικαστήρια όσο και στα καταστήματα κράτησης του Νόμου 4139/2013 «*Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α' 74/20-03-2013), τα τελευταία δύο χρόνια ανέδειξε διστακτικές διαθέσεις απέναντί του και δημιουργία ορισμένων προβλημάτων, μεταξύ άλλων και λόγω κάποιων ασαφειών. Με την παρούσα νομοθετική παρέμβαση γίνεται προσπάθεια αποσαφήνισης και ταυτόχρονα προσαρμογής της σχετικής νομοθεσίας προς τις τροποποιήσεις που επέρχονται σε άλλα άρθρα του παρόντος Σχεδίου Νόμου.

B. Επί των άρθρων:

ΑΡΘΡΟ 1

Με τις διατάξεις του άρθρου 1 καταργούνται τα «καταστήματα κράτησης Γ' τύπου», καθώς θεωρείται απολύτως επαρκές το προϋφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο για τη μεταχείριση του συνόλου των κρατούμενων, ενώ η δημιουργία αυτού του τύπου φυλακών, όπως προαναφέρθηκε, δημιούργησε αντί να λύσει προβλήματα.

Ειδικότερα, με το άρθρο 1 του ν. 4274/2014 «*Ρυθμίσεις Ποινικού και Σωφρονιστικού Δικαίου και άλλες διατάξεις*» επήλθαν ουσιαστικές αλλαγές στον ισχύοντα Σωφρονιστικό Κώδικα (ν. 2776/1999) σχετικά με τις προϋποθέσεις εισαγωγής, παραμονής, αλλά και τους όρους διαβίωσης στα «καταστήματα κράτησης Γ' τύπου». Για τις διατάξεις αυτές ασκήθηκε έντονη κριτική από την πλειονότητα των ειδικών επιστημόνων (ποινικολόγων και εγκληματολόγων), με αναφορές σε πρόδηλα ζητήματα συνταγματικότητας στο πεδίο των αρχών της ισότητας και της αναλογικότητας. Με το άρθρο 1 παρ. 1 του παρόντος ΣχΝ αίρονται οι παραπάνω

αντιφάσεις που προκαλούν ρωγμές στο Κράτος Δικαίου και καταργούνται τα «καταστήματα κράτησης Γ' τύπου», καθώς θεωρείται απολύτως επαρκής η αντιμετώπιση του συνόλου των κρατουμένων από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο. Σημειώνεται ότι ήδη με την διάταξη του άρθρου 11 του Σωφρονιστικού Κώδικα (ν. 2776/1999) υπάρχουν ρητές και σαφείς προβλέψεις για την αντιμετώπιση των κρατουμένων που δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στην κοινή διαβίωση και στην εν γένει εύρυθμη λειτουργία του σωφρονιστικού καταστήματος.

ΑΡΘΡΟ 2

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Με το άρθρο 2 του προτεινόμενου νόμου δίνεται η δυνατότητα να ρυθμιστούν μια σειρά από θέματα που αφορούν στην ελαχιστοποίηση του εγκλεισμού των ανηλίκων, στην αντιμετώπιση του προβλήματος των «φιλοξενούμενων» αλλοδαπών στις ελληνικές φυλακές καθώς και στην επιεικέστερη μεταχείριση ασθενών, αναπήρων και υπερηλίκων κρατουμένων που λόγω της κατάστασης της υγείας τους βιώνουν τις συνθήκες εγκλεισμού ακόμα δυσμενέστερα.

Μέτρα για την ελαχιστοποίηση του εγκλεισμού των ανηλίκων (παρ. 1, 11, 12, 13 και 14 του άρθρου 2 του παρόντος σχεδίου νόμου):

Το νομοσχέδιο περιλαμβάνει μια σειρά από ρυθμίσεις για τους ανηλικούς με στόχο τον περιορισμό στο ελάχιστο των στερητικών της ελευθερίας ποινών και την ενίσχυση των μέτρων διαπαιδαγώγησης και αρωγής. Η διάρκεια του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων μειώνεται και επιδιώκεται ο εγκλεισμός να επιβάλλεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, για αδικήματα που απειλούνται με ισόβια κάθειρξη. Παράλληλα αυξάνεται το κατώτατο όριο έναρξης της ποινικής ευθύνης και ενισχύονται οι δυνατότητες που δίνει ο νόμος για την επιβολή αναμορφωτικών μέτρων εκπαιδευτικού και διαπαιδαγωγικού χαρακτήρα σε όλα τα στάδια της ποινικής διαδικασίας.

Με τις διατάξεις του άρθρου 2 τροποποιούνται τα άρθρα 54, 124, 126 παρ. 1, 127 παρ. 1 και 130 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα. Τις τελευταίες δεκαετίες επιδιώκεται στις Ευρωπαϊκές, κυρίως, χώρες η ανανέωση του ποινικού δικαίου των ανηλίκων με την

ενίσχυση των μέτρων διαπαιδαγώγησης και αρωγής και τον περιορισμό στο ελάχιστο των στερητικών της ελευθερίας κυρώσεων. Αντίστοιχη πρόβλεψη υπάρχει στη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, κείμενο υπερνομοθετικής ισχύος, που κυρώθηκε στην Ελλάδα με τον νόμο 2101/1992, στην οποία ρητά αναφέρεται ότι η σύλληψη, κράτηση ή φυλάκιση των ανηλίκων θα πρέπει να αποτελεί το έσχατο μέτρο και για το ελάχιστο αναγκαίο διάστημα (αρ. 37 παρ. 2). Ωστόσο και σε μη συμβατικού χαρακτήρα κείμενα, όπως στο Γενικό Σχόλιο (General Comment) Νο 10 / 2007 της Επιτροπής Δικαιωμάτων του Παιδιού του ΟΗΕ, τονίζεται ότι η δικαιοσύνη των ανηλίκων θα πρέπει να προωθεί τη χρήση των εναλλακτικών της κράτησης μέτρων προς όφελος τόσο των ίδιων των ανηλίκων όσο και της ευρύτερης κοινωνίας. Παράλληλα, η ανάγκη απομάκρυνσης του κινδύνου περιθωριοποίησης μέσω της κράτησης και επανεμφάνισης παραβατικών συμπεριφορών σε συνδυασμό με αποτελέσματα εμπειρικών ερευνών, τα οποία δείχνουν ότι η εφαρμογή εξωιδρυματικών μέτρων είναι αποτελεσματικότερη από τον εγκλεισμό ως προς την πρόληψη της υποτροπής των ανηλίκων, επιβάλλουν την περιορισμένη εφαρμογή του ποινικού σωφρονισμού και την αντικατάστασή του με μέτρα, όπου η προτεραιότητα θα δίνεται στην διαπαιδαγώγηση έναντι της ποινής με σεβασμό των αρχών της επικουρικότητας και αναλογικότητας.

Υπό την οπτική αυτή οι νέες διατάξεις του άρθρου 2 προσδίδουν πλέον το χαρακτήρα της εξαίρεσης στην επιβολή του ποινικού σωφρονισμού, καθώς επιβάλλεται μόνο σε εκείνες τις κακούργηματικές πράξεις, που επισύρουν την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, ενώ για όλες τις υπόλοιπες πράξεις, που κινούνται σε πεδία χαμηλότερης βαρύτητας εγκληματικότητας επιβάλλονται μόνο αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα. Ωστόσο, ειδικά το αναμορφωτικό μέτρο της τοποθέτησης σε Ίδρυμα Αγωγής μπορεί να αντικατασταθεί με ποινικό σωφρονισμό για τους ποινικά υπεύθυνους ανηλίκους, δηλαδή αυτούς που έχουν ηλικία δέκα πέντε έως δέκα οκτώ ετών, εφόσον τους έχει επιβληθεί για πράξη, που είναι κακούργημα και εμπεριέχει στοιχεία βίας εάν διαφεύγει επανειλημμένα από το Ίδρυμα Αγωγής και ο ποινικός σωφρονισμός κρίνεται απολύτως αναγκαίος ή τελέσει εκ νέου πράξη που είναι κακούργημα που εμπεριέχει στοιχεία βίας. Αξίζει δε να σημειωθεί, ότι ο Συνήγορος του Πολίτη σε πρόσφατη Έκθεσή – Αυτοψία στο Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων Κορίνθου, υποστηρίζει, ότι θα πρέπει να επιδιωχθεί η κατάργηση της κράτησης των ανηλίκων σε φυλακές ενώ η διατήρησή της θα πρέπει να προβλέπεται μόνο για ελάχιστες περιπτώσεις σοβαρών αδικημάτων, όπως λ.χ. εγκλήματα κατά της ζωής και αποκλειστικά ως έσχατη λύση για αυτούς που έχουν συμπληρώσει το

δέκατο έκτο έτος της ηλικίας τους (βλ. Έκθεση Επίσκεψης - Αυτοψίας του Συνηγόρου του Πολίτη, στο Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων Κορίνθου, Μάρτιος 2015).

Ταυτόχρονα με την αύξηση του κατώτατου ορίου έναρξης της ποινικής ευθύνης από τα 13 στα 15 χρόνια, ο έλληνας νομοθέτης ευθυγραμμίζεται με τις προβλέψεις άλλων ευρωπαϊκών έννομων τάξεων αλλά και με τη σύσταση των Στοιχειωδών Κανόνων των Ηνωμένων Εθνών για την Απονομή της Δικαιοσύνης σε Ανηλίκους (Κανόνες του Πεκίνου) να μην καθορίζεται η ηλικία έναρξης σε πολύ πρώιμο στάδιο.

Επίσης τροποποιείται η προηγούμενη πρόβλεψη του άρθρου 130 του Ποινικού Κώδικα και το αναμορφωτικό μέτρο της τοποθέτησης στο ίδρυμα αγωγής παύει αυτοδικαίως με τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους του υπαιτίου καθώς είχε παρατηρηθεί, ότι με την προηγούμενη ρύθμιση του άρθρου 3 του ν. 3860/2010 παραμένουν στο ίδρυμα αγωγής ανήλικοι μικρής ηλικίας από οκτώ ετών μαζί με μετεφήβους έως και είκοσι πέντε ετών, γεγονός που αλλοιώνει τον εκπαιδευτικό – διαπαιδαγωγικό χαρακτήρα του ιδρύματος, το οποίο άλλωστε αποτελεί δομή ημιελεύθερης διαβίωσης.

Λαμβάνεται πρόνοια ώστε οι ως άνω ευεργετικές διατάξεις περιορισμού της επιβολής του ποινικού σωφρονισμού στα αδικήματα τους άρθρου 127 παρ. 1 να καταλαμβάνει και εκείνους τους ανηλίκους, που είτε κατά το χρόνο δημοσίευσης του νόμου έχουν καταδικαστεί είτε είναι προσωρινά κρατούμενοι, παρέχοντας τη δυνατότητα να απολυθούν με βούλευμα του αρμόδιου συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής ενώ παρόμοια ρύθμιση προβλέπεται και για τους ενήλικες πλέον κρατούμενους εφόσον έχουν εκτίσει το 1/3 της ποινής του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης.

Τέλος καταργείται η τοποθέτηση σε ίδρυμα αγωγής, εκείνων των ανηλίκων, που δεν έχουν τελέσει πράξη, που θα αποτελούσε κακούργημα ή πλημμέλημα αν την τελούσε ενήλικος, με την αιτιολογία ότι διαβιούν σε κοινωνικό περιβάλλον ατόμων τα οποία τελούσαν καθ' έξη ή κατ' επάγγελμα αξιόποινες πράξεις. Εξάλλου, το μέτρο υπό στοιχεία ιβ του άρθρου 122 ΠΚ δεν παύει ως ένα βαθμό να είναι περιοριστικό της ελευθερίας και ως δυσμενές προϋποθέτει την προηγούμενη διάπραξη αξιόποινης πράξης.

Μέτρα για τους «φιλοξενούμενους» αλλοδαπούς κρατουμένους (παρ. 3 του άρθρου 2 του παρόντος σχεδίου νόμου):

Στις φυλακές της χώρας παραμένουν, σήμερα, εκτός των κρατουμένων, και 506 «φιλοξενούμενοι» υπό απέλαση αλλοδαποί, οι οποίοι παρά το γεγονός ότι έχουν εκτίσει την ποινή τους, είναι σε δυσμενέστερο νομικό καθεστώς, αφού δεν υπόκεινται πλέον στις εγγυήσεις του σωφρονιστικού κώδικα. Αυτή η «φιλοξενία»-κράτηση μπορεί να διαρκέσει, σήμερα, μέχρι 18 μήνες, διάστημα που είναι εξαιρετικά παρατεταμένο, επιβαρύνει το σωφρονιστικό σύστημα και αντιβαίνει τόσο στην αρχή της αναλογικότητας όσο και στις προστατευτικές διατάξεις του Συντάγματος και της ΕΣΔΑ.

Με το άρθρο 2 του παρόντος νομοσχεδίου, τροποποιείται το άρθρο 74 του Ποινικού Κώδικα και θεσμοθετείται η υποχρέωση των αρχών να δρουν έγκαιρα, δηλ. πέντε μήνες πριν τον χρόνο της υφ' όρον απόλυσης, ώστε να προετοιμάζεται η απέλαση (π.χ. έκδοση ταξιδιωτικών εγγράφων) ή να διαπιστώνεται το ανέφικτο αυτής. Παράλληλα τίθεται ανώτατο όριο κράτησης ενός μήνα ή το πολύ τριών μηνών, αν ο αλλοδαπός παρεμποδίζει την προετοιμασία της απέλασής του. Διευκολύνεται έτσι η ομαλή λειτουργία των φυλακών με την αποσυμφόρηση από άτομα που δεν εκτίουν πλέον ποινές και τηρούνται ταυτόχρονα οι συνταγματικές εγγυήσεις της προσωπικής ελευθερίας και οι θεμελιώδεις αρχές του ποινικού δικαίου. Η τροποποίηση άλλωστε αυτή ήταν επιβεβλημένη και για την ευθυγράμμιση της νομοθεσίας μας με τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ όσο και με τις Γνωμοδοτήσεις ανώτερων και ανώτατων εισαγγελικών λειτουργιών (ΓνΕισΑΠ 2/1993, ΓνΕισΕφΠειρ 522/2000, ΓνΕισΑΠ 3/2006) και με τα Πορίσματα του Συνηγόρου του Πολίτη (Πόρισμα 1382/2000, Έγγραφο Αυτοψίας στη Δ/ση Αλλοδαπών Αττικής 25-1-2011).

Ευνοϊκά μέτρα για ασθενείς, υπερήλικες και άτομα με αναπηρίες (παρ. 2, 6, 7, 8, 9 και 10 του άρθρου 2 του παρόντος σχεδίου νόμου):

Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου προβλέπονται μια σειρά από αναγκαίες ρυθμίσεις για τη λήψη πρόσθετων μέτρων επιείκειας για τις ειδικές ομάδες των ασθενών κρατουμένων, των υπερηλικών, των ατόμων με αναπηρίες και των εξαρτημένων που συμμετέχουν σε θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης. Οι δυσχερείς συνθήκες

διαβίωσης που επικρατούν στα καταστήματα κράτησης βιώνονται από τα άτομα αυτά ακόμα δυσμενέστερα καθώς το σωφρονιστικό σύστημα αδυνατεί έως τώρα να τους παρέχει προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες ανάγκες τους υποδομές και όρους κράτησης καθώς και την αναγκαία ιατρική περίθαλψη. Προκειμένου να υπάρχει μια άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος παράλληλα με την αναζήτηση λύσεων στην κατεύθυνση των δομικών παρεμβάσεων, το νομοσχέδιο προβλέπει μια σειρά από διατάξεις που διευρύνουν τη δυνατότητα κατ' οίκον έκτισης της ποινής και προβλέπουν ευμενέστερες ρυθμίσεις για την απόλυση των κρατουμένων αυτών υπό όρο και τον ευεργετικό υπολογισμό των ημερών ποινής.

Η κατ' οίκον έκτιση της ποινής προβλέπεται ήδη στο άρθρο 56 εδ. β' του Ποινικού Κώδικα για άτομα που έχουν υπερβεί το εβδομηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους. Ο θεσμός της κατ' οίκον έκτισης είναι ένας σύγχρονος σωφρονιστικός θεσμός που υιοθετήθηκε στη χώρα μας για να παράσχει τη δυνατότητα εναλλακτικής έκτισης της ποινής σε κρατούμενους των οποίων ο εγκλεισμός σε κατάστημα κράτησης θα ήταν υπέρμετρα δυσανάλογος λόγω της ηλικίας τους ή της σοβαρής κατάστασης της υγείας τους. Μετά την παρούσα ρύθμιση, η οποία αποτελεί πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη, τροποποιείται το άρθρο 56 του Ποινικού Κώδικα και δίνεται η δυνατότητα να επεκταθεί ο θεσμός και να τύχει εφαρμογής και για ποινές μεγαλύτερης διάρκειας, καθώς μάλιστα το όριο μετατροπής της ποινής σε χρήμα έχει ανέλθει στα πέντε έτη.

Περαιτέρω, σημαντικές τροποποιήσεις επέρχονται στο άρθρο 110^A Π.Κ. Η ρύθμιση επεκτάθηκε σε όλες τις κατηγορίες πασχόντων ατόμων που αντιμετωπίζονται ενιαία στις παρούσες ρυθμίσεις, δηλαδή α) σε κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, και β) σε κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω εφόσον εξαιτίας της αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησής τους για λόγους υγείας η κράτησή τους σε κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής. Παρόλα αυτά, εκτιμήθηκε ότι, για περιπτώσεις που το ύψος της επιβληθείσας ποινής είναι ιδιαίτερα μεγάλο, η αντιμετώπιση θα έπρεπε να είναι κατ' αρχάς διαφοροποιημένη. Ειδικότερα, όταν εκτίεται πρόσκαιρη κάθειρξη αν έχει εκτιθεί με οποιοδήποτε τρόπο το ένα πέμπτο της ποινής, και όταν εκτίεται ποινή ισόβιας κάθειρξης αν ο κρατούμενος έχει αναπηρία μεγαλύτερη από ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) και έχει εκτίσει με οποιοδήποτε τρόπο δέκα έτη, είναι δυνατόν να απολυθεί. Στην περίπτωση της ισόβιας κάθειρξης ο απολυόμενος εκτίει το υπόλοιπο της

ποινής του στην κατοικία του, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 56 Π.Κ., όπου άλλωστε, πλέον, ρητά καλύπτεται το κενό ως προς τη δυνατότητά του να λαμβάνει από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών άδεια εξόδου από την κατοικία του για λόγους εκπαίδευσης, εργασίας ή νοσηλείας.

Η διακρίβωση της αναπηρίας γίνεται μετά από αίτηση του καταδίκου από το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο. Ο εισαγγελέας μετά την υποβολή της αίτησης διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη για τη διακρίβωση των σχετικών προϋποθέσεων και την πιστοποίηση του ποσοστού αναπηρίας, μόνο στην περίπτωση που αυτό δεν είναι ήδη βεβαιωμένο από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), ώστε να αποφεύγονται περιττές ταλαιπωρίες των κρατουμένων, και τα υποβάλλει με την πρότασή του στο συμβούλιο.

Επιπρόσθετα με το παρόν άρθρο τροποποιούνται οι παράγραφοι 1, 2 και 6 του άρθρου 105 του Ποινικού μας Κώδικα και μειώνεται το ελάχιστο όριο που απαιτείται για τη δυνατότητα απόλυσης υπό όρο των κρατουμένων με ποινή ισόβιας κάθειρξης κατά ένα (1) έτος. Η ρύθμιση αυτή κρίνεται αναγκαία προκειμένου να επιτευχθεί η σχετική ελάφρυνση του σωφρονιστικού συστήματος η οποία είναι προαπαιτούμενο ώστε να επιχειρηθεί στη συνέχεια ολοκληρωμένη παρέμβαση για την αντιμετώπιση των χρόνιων προβλημάτων του σωφρονιστικού συστήματος. Σημειώνεται, άλλωστε, ότι ενόψει της αυξημένης συχνότητας επιβολής της ποινής της ισόβιας κάθειρξης τα τελευταία χρόνια και του μεγάλου αριθμού κρατουμένων που εκτίουν αυτή στα σωφρονιστικά καταστήματα της χώρας (υπολογίζεται ότι ανέρχονται στον αριθμό των 1.000 και ότι συνιστά αναλογικά το μεγαλύτερο ποσοστό στην Ευρώπη) περιορίζεται σημαντικά η απειλή της και στο Σχέδιο Νέου Ποινικού Κώδικα.

Το παρόν άρθρο προβλέπει επίσης την τροποποίηση της παραγράφου 7 του άρθρου 105 για τον ευεργετικό υπολογισμό ημερών ποινής. Με το ισχύον καθεστώς προβλέπεται ο ευεργετικός υπολογισμός ημερών ποινής για ορισμένες κατηγορίες βαρέως πασχόντων κρατουμένων, για κρατουμένους με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω καθώς και για τις μητέρες που κρατούνται μαζί με τα ανήλικα (μέχρι 3 ετών) παιδιά τους για το λόγο ότι αδυνατούν λόγω της κατάστασής τους να εργασθούν στο κατάστημα κράτησης και να τύχουν της εφαρμογής των σχετικών διατάξεων. Επιπλέον, ο ευεργετικός υπολογισμός ημερών ποινής επεκτείνεται και στην κατηγορία των κρατουμένων που νοσηλεύονται για τουλάχιστον τέσσερις μήνες σε νοσοκομείο ή θεραπευτικό κατάστημα,

καθώς και στους κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω εφόσον κριθεί με τη διαδικασία της παραγράφου 3 του άρθρου 110 Α ΠΚ ότι δεν δύνανται να αυτοεξυπηρετηθούν λόγω της κατάστασης της υγείας τους. Η επέκταση αυτή κρίνεται δικαιολογικά αναγκαία καθώς υφίστανται και για αυτή την κατηγορία κρατουμένων οι ίδιοι λόγοι αδυναμίας να εργαστούν και να τύχουν των διατάξεων περί ευεργετικού υπολογισμού της ποινής. Για λόγους ομοιότητας προς αυτές τις περιπτώσεις ο ίδιος θεσμός επεκτείνεται και σε όσους κρατούμενους απαγορεύεται ύστερα από γνωμάτευση του ιατρού του καταστήματος η ανάληψη εργασίας ή απασχόλησης που μπορεί βάσιμα να προκαλέσει σοβαρή και μόνιμη βλάβη στην υγεία τους και σε εκείνους που νοσηλεύονται σε θεραπευτικά καταστήματα ή νοσοκομεία εφόσον η νοσηλεία τους έχει διαρκέσει τουλάχιστον τέσσερις μήνες. Τέλος, ο ευεργετικός υπολογισμός επεκτείνεται και α) σε κρατούμενους που συμμετέχουν σε πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης των κατ' άρθρο 51 φορέων από ναρκωτικά καθώς λόγω της συμμετοχής τους σε αυτό αδυνατούν να εργαστούν αλλά και για να υποστηριχθεί η θεραπευτική τους προσπάθεια, καθώς και β) σε κρατούμενους αστυνομικών τμημάτων ή αστυνομικών διευθύνσεων για όσο διάστημα διαρκεί η κράτησή τους στους χώρους αυτούς, ενόψει του δυσμενέστερου χαρακτήρα του τρόπου κράτησης που εφαρμόζεται εκεί. Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 7 αποσαφηνίζεται το ζήτημα του ευεργετικού υπολογισμού της ποινής, ο οποίος πλέον είναι καθολικός, δηλαδή προσμετράται και στην λήξη ποινής, τη μετατροπή και την αθροιστική έκτιση των ποινών.

Τέλος προστίθεται τελευταία παράγραφος 8 στο άρθρο 105 του Ποινικού Κώδικα. Με την προτεινόμενη διάταξη λαμβάνεται μέριμνα ώστε να μην διακόπτεται ο ευεργετικός υπολογισμός ημερών ποινής λόγω εργασίας για όσο χρονικό διάστημα υπάρχει αδυναμία του κρατουμένου να εργαστεί λόγω νοσηλείας του στο Νοσοκομείο Κρατουμένων Κορυδαλλού, στο Ψυχιατρείο Κορυδαλλού καθώς και σε οποιοδήποτε άλλο νοσηλευτικό ίδρυμα της χώρας.

Ποινές για αδικήματα τελούμενα εντός των καταστημάτων κράτησης και κατά την άδεια (παρ. 4 του άρθρου 2 του παρόντος σχεδίου νόμου):

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 94 του Ποινικού Κώδικα έτσι ώστε να αποκλείεται η συγχώνευση ποινών που επιβλήθηκαν για τα αδικήματα που

αναφέρονται σε αυτήν και τελέστηκαν από κρατούμενους εντός καταστήματος κράτησης κατά τη διάρκεια της κράτησής τους ή κατά το χρόνο άδειας. Με τη ρύθμιση αυτή, που αποτελεί πρόταση τόσο της Εταιρίας Δικαστικών Μελετών όσο και της Ομοσπονδίας Σωφρονιστικών Υπαλλήλων, επιχειρείται να αντιμετωπιστούν τα φαινόμενα βίας μεταξύ των κρατούμενων καθώς και μεταξύ κρατούμενων και προσωπικού των καταστημάτων κράτησης, αλλά και να προστατευθεί η υγεία και η ζωή των κρατούμενων. Η βία εντός των φυλακών είναι πρόβλημα που επιδεινώνεται λόγω των ιδιαίτερα δυσχερών συνθηκών στα καταστήματα κράτησης, ενώ είναι ένα από τα θέματα που έχει απασχολήσει την Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας του Συμβουλίου της Ευρώπης στις πρόσφατες εκθέσεις της (CPT, 2009, 2011) και γι' αυτό κρίνεται επιβεβλημένη η στοχοθετημένη αυτή ρύθμιση. Τέλος, με την αθροιστική έκτιση ποινής για αδικήματα που τελούνται κατά την άδεια, προστατεύεται και θωρακίζεται καλύτερα ο θεσμός των αδειών και ταυτόχρονα το μέτρο λειτουργεί αποτρεπτικά σε επίπεδο πρόληψης.

Έγκλημα άρθρου 312 Π.Κ. «Πρόκληση βλάβης με συνεχή σκληρή συμπεριφορά» (παράγραφος 15 του άρθρου 2 του παρόντος σχεδίου νόμου).

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντικαθίσταται το άρθρο 312 του Ποινικού Κώδικα (έως σήμερα υπό τον τίτλο: σωματική βλάβη ανηλίκων). Ποινικοποιείται η συνεχής σκληρή συμπεριφορά εφόσον προξενεί όχι μόνο σωματική κάκωση αλλά και βλάβη της σωματικής ή ψυχικής υγείας σε άτομα οποιασδήποτε ηλικίας. Βαρύτερη ποινή, υπό την επιφύλαξη σχετικής ρήτρας επικουρικότητας, επιβάλλεται αν το θύμα είναι ανήλικο ή ανυπεράσπιστο ή ήταν υπό την επιμέλεια ή την εξουσία του δράστη καθώς και αν η βλάβη προήλθε από παραμέληση των υποχρεώσεων του δράστη (εγκατάλειψη). Η λέξη «κακόβουλα» συνιστά αξιολογική έννοια και μάλιστα ιδιαίτερα αόριστη και για αυτό το λόγο αντικαταστάθηκε από τη φράση συστηματική παραμέληση. Επισημαίνεται πάντως ότι η πράξη μεταξύ ανηλίκων παραμένει ατιμώρητη εκτός εάν υπάρχει διαφορά ηλικίας άνω των τριών ετών καθώς οι συμπεριφορές αυτές μεταξύ ανηλίκων της ίδιας ηλικίας θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με μέτρα διαπαιδαγώγησης και όχι εμπλοκής με τον ποινικό νόμο.

Η νομοθετική αυτή εξέλιξη κρίνεται αναγκαία για την προστασία εννόμων αγαθών, κυρίως ενός συγκεκριμένου κύκλου ευάλωτων κοινωνικών ομάδων

(ανήλικων και νεαρών ενήλικων), απέναντι σε ένα σύνθετο είδος εγκληματικής συμπεριφοράς που υλοποιείται με επαναλαμβανόμενο –συνεχή, σκληρό τρόπο (συνήθως άσκηση σωματικής και ψυχολογικής βίας –εκφοβισμού, που υποδαυλίζονται και από ρατσιστικές αντιλήψεις και στερεότυπα). Άλλωστε, η ποινική αυτή καταστολή συμβιβάζεται με τη βασική αρχή της αντιμετώπισης του ποινικού δικαίου ως ultima ratio, αφού ενεργοποιείται μόλις με την επέλευση ορισμένων βλαπτικών αποτελεσμάτων, όπως η σωματική κάκωση ή άλλη βλάβη της σωματικής και ψυχικής υγείας.

ΑΡΘΡΟ 3

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Με την παράγραφο 1, καταργείται η πρόβλεψη της παρ. 2 του άρθρου 45 Α' του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας περί καταβολής χρηματικού ποσού μέχρι 1.000 ευρώ σε μη κερδοσκοπικό ή κοινωφελές νομικό πρόσωπο. Σε μια δύσκολη οικονομική συγκυρία για τη χώρα, η επιβολή ενός μέτρου με οικονομικό περιεχόμενο απευθύνεται σε έναν εξαιρετικά περιορισμένο πληθυσμό ανηλίκων, ενώ και η παιδαγωγική του λειτουργία φαίνεται περιορισμένη καθώς το μέτρο θα υλοποιείται από τους έχοντες τη γονική μέριμνα των ανηλίκων και λιγότερο από τους τελευταίους.

Με την παράγραφο 2, τροποποιείται η παράγραφος 2 του άρθρου 239 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και προβλέπεται ρητά ότι και ο ανήλικος κατηγορούμενος έχει πρόσβαση στην έκθεση που συντάσσουν οι επιμελητές ανηλίκων συλλέγοντας τις απαιτούμενες πληροφορίες μετά από εντολή του ενεργούντος την ανάκριση, καθώς η προϋπόθεση αυτή είναι απαραίτητη για την ικανοποιητική άσκηση των υπερασπιστικών του δικαιωμάτων.

Με την παράγραφο 3, τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και καταργείται η προηγούμενη ρύθμιση της επιβολής του μέτρου της τοποθέτησης σε ίδρυμα αγωγής ως περιοριστικού όρου αντί της προσωρινής κράτησης, καθώς είχε κατακριθεί από τη θεωρία ότι επρόκειτο ουσιαστικά για επιβολή προσωρινής κράτησης με άλλη ονομασία (βλ. σχετικά Χ. Δημόπουλος-Κ. Κοσμάτος, *Δίκαιο Ανηλίκων*, 2^η έκδ., 2010, σ.165.), με εξαίρεση την

περίπτωση, όπου ο ανήλικος παραβιάζει τα εξωιδρυματικά μέτρα που του έχουν επιβληθεί καθιστώντας μόνο τότε δυνατή την αντικατάστασή τους με το μέτρο της περ. ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα.

Επίσης, τροποποιείται (με την παράγραφο 6) η παράγραφος 6 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και περιορίζεται η επιβολή της προσωρινής κράτησης ποσοτικά, μόνο στις πράξεις για τις οποίες επιβάλλεται ο περιορισμός σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων ενώ προβλέπεται (παράγραφος 7) δικαίωμα εφέσεως κατά παραπεμπτικού βουλεύματος και στον ανήλικο σε εναρμόνιση με τις διατάξεις των άρθρων 37 παρ.2 και 40 παρ. 2 περ. β' στοιχ. Ν της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Καταργείται (παράγραφος 10) η καταγραφή των αναμορφωτικών μέτρων στο ποινικό μητρώο καθώς πρόκειται για αθωωτικές αποφάσεις και ως εκ τούτου δεν επιτρέπεται να διαιωνίζονται νομικές και στιγματιστικές συνέπειες των ποινών, όπως είναι η καταγραφή στο ποινικό μητρώο.

ΑΡΘΡΟ 4

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Το νομοσχέδιο προβλέπει μια σειρά από ρυθμίσεις που διευκολύνουν την επιλογή της απεξάρτησης αντί της φυλακής. Ειδικότερα, πέρα από τον ευεργετικό υπολογισμό ημερών ποινής για κρατούμενους που συμμετέχουν σε πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης από ναρκωτικά, με στόχο να υποστηριχθεί η θεραπευτική τους προσπάθεια, ο οποίος ήδη προβλέπεται με την τροποποίηση της παραγράφου 7 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα με το άρθρο 2 του παρόντος νομοσχεδίου, το παρόν άρθρο περιλαμβάνει σειρά ρυθμίσεων που εξειδικεύονται παρακάτω:

Α) Αντικαθίστανται οι περιπτώσεις α' και β' του άρθρου 31 του ν. 4139/2013 «Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις» ώστε να εφαρμόζεται πιο αποτελεσματικά η δυνατότητα των προσωρινά κρατούμενων ατόμων οι οποίοι το επιθυμούν, να παρακολουθήσουν ειδικό πρόγραμμα απεξάρτησης εντός θεραπευτικών καταστημάτων ή ειδικών καταστημάτων κράτησης ή καταστημάτων κράτησης ή

ειδικών τμημάτων αυτών όπου λειτουργεί τέτοιο. Περαιτέρω διευκολύνεται η συμμετοχή, με την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, σε ειδικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης. Τέλος, η αναλογική εφαρμογή του άρθρου 34 παράγραφος 3 του νόμου επελέγη για την καλύτερη σύνδεση της θεραπείας του κρατούμενου με τον κατάλληλο χώρο όπου μπορεί να αναπτυχθεί αυτή και την παροχή κάθε σχετικής διευκόλυνσης σε αυτόν. Οι ίδιες σκέψεις επέδρασαν και στις τροποποιήσεις που επιχειρήθηκαν στα άρθρα 34 παρ. 1 και 2 του Ν. 4139/2013.

Β) Αντικαθίσταται η ρύθμιση του άρθρου 32 παράγραφος 1 του Ν. 4139/2013 «Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις», η οποία υπήρξε νομοθετικά ατελής δημιουργώντας δυσχέρειες εφαρμογής.

Η σημασία της προτεινόμενης ρύθμισης εντοπίζεται και στην περίπτωση δεκάδων πρώην κρατουμένων που έχουν ενταχθεί (με βάση το άρθρο 32) ή ολοκληρώσει (με βάση το άρθρο 33) θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης και, παρότι έχουν ολοκληρώσει το χρόνο αναστολής, εξακολουθούν να επιβαρύνονται με επαχθείς βεβαιωμένες χρηματικές ποινές. Ο ίδιος θεσμός επεκτείνεται άλλωστε πιά ρητά και στο άρθρο 35 του σχετικού νόμου.

Γ) Αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του Ν. 4139/2013 για λόγους ομοιομορφίας της χρησιμοποιούμενης ορολογίας.

Δ) Αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο και το στοιχείο α' της παρ. 1 του άρθρου 33 ν. 4139/2013 «Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις» προκειμένου να τύχουν ευρύτερης εφαρμογής οι διατάξεις περί αναστολής εκτέλεσης της ποινής με την εισαγωγή σε θεραπευτικό πρόγραμμα για πράξεις που πάντως τελέστηκαν πριν την έναρξη της θεραπευτικής προσπάθειας.

Ε) Αντικαθίσταται η παράγραφος 2 του άρθρου 33 του Ν. 4139/2013 «Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις» προκειμένου το τεκμήριο, όσων έχουν ολοκληρώσει με επιτυχία θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης ότι ήταν εξαρτημένοι κατά την εισαγωγή τους σε αυτό είχαν αποκτήσει την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών, να επεκταθεί και στο προηγούμενο χρονικό διάστημα αυτής, όπως πραγματικά συμβαίνει, αφού η διαδικασία της εξάρτησης προϋποθέτει και λογικά μια μακρόχρονη εξακολούθηση της εν λόγω συμπεριφοράς.

ΣΤ) Αντικαθίσταται το άρθρο 34 του Ν. 4139/2013 «Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις», ώστε στο ίδιο πνεύμα με τις αλλαγές του άρθρου 31 περ. β', να εφαρμόζεται πιο αποτελεσματικά η δυνατότητα των καταδικασθέντων οι οποίοι

το επιθυμούν, να παρακολουθήσουν ειδικό πρόγραμμα απεξάρτησης εντός θεραπευτικών καταστημάτων ή ειδικών καταστημάτων κράτησης ή καταστημάτων κράτησης ή ειδικών τμημάτων αυτών όπου λειτουργεί τέτοιο, ενώ διευκολύνεται η συμμετοχή των κρατουμένων, με την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, σε ειδικό συμβουλευτικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης. Ως προς την παράγραφο 2 του άρθρου 34 του Ν. 4139/2013 «Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις» διευκρινίζονται ορισμένα σημεία που ήταν ασαφή στην ήδη υπάρχουσα διάταξη και διευκολύνεται η απεξάρτηση κρατούμενων και για άλλα εγκλήματα πέραν των αναφερομένων στο άρθρο 32 παρ. 1 του Ν. 4139/2013. Επελέγη ορισμένη σύνδεση της διάρκειας του χρόνου αυτού με τις προσωπικές ανάγκες απεξάρτησης, όπως αυτές θα κρίνονται από τον υπεύθυνο του σχετικού προγράμματος.

Ζ) Αντικαθίσταται το άρθρο 35 του Ν. 4139/2013 «Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις» με στόχο την ευθυγράμμισή του με την επεικέστερη αναδιατύπωση του άρθρου 105 Π.Κ., όπως συμβαίνει με το άρθρο 2 παράγραφοι 5 και 6 του παρόντος, αλλά και τη συναρμογή των ευνοϊκών έννομων συνεπειών που περιλαμβάνονται εδώ με τις προβλέψεις του άρθρου 4 («έκτακτα μέτρα για την αποσυμφόρηση των καταστημάτων κράτησης»), ώστε να μπορούν να λειτουργούν τα προβλεπόμενα κίνητρα για την απεξάρτηση. Ειδικότερα, για όσους έχουν καταδικαστεί για εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 δεν απαιτείται πια η συμπλήρωση ελάχιστου χρόνου παραμονής 1/5 στο κατάστημα κράτησης. Η διάταξη αυτή διατηρεί και στοιχεία αντεγκληματικά, και μάλιστα ειδικοπροληπτικά, αφού στηρίζεται στη θεώρηση ότι η διαδικασία της απεξάρτησης μπορεί αποτελεσματικότερα να συμβάλλει στην αποτροπή του εγκλήματος, ενώ άλλωστε εκ των πραγμάτων η διαδικασία της θεραπείας καταλαμβάνει σημαντικό - σχεδόν αντίστοιχο των προβλέψεων της προϊσχύουσας ρύθμισης- χρονικό διάστημα. Τέλος, καταργείται η παράγραφος 5 του εν λόγω άρθρου, αφού οι περιπτώσεις που αφορούσε η σχετική ρύθμιση υπάγονται πια στη γενική πρόβλεψη του άρθρου 105 Π.Κ. Με τον τρόπο αυτόν θεωρείται ότι αίρονται διαφοροποιήσεις στην αντιμετώπιση καταδικασθέντων σε ισόβια κάθειρξη για πράξεις του Ν. 4139/2013 έναντι άλλων περιπτώσεων κρατουμένων στους οποίους επιβάλλεται η ίδια ποινή. Κάτι τέτοιο ήταν αναγκαίο, καθώς με το ισχύον καθεστώς αφενός επαναξιολογείτο ανεπίτρεπτα το

είδος του εγκλήματος που τελέστηκε, αφετέρου παραβλεπόταν η ειδικοπροληπτική δυναμική της σύνδεσης της απεξάρτησης με την υφ' όρον απόλυση. Άλλωστε, η νέα παράγραφος 5 του άρθρου 35 Ν. 4139/2013 που αφορά τις βεβαιωμένες ποινές είναι απαραίτητη για την ευθυγράμμιση με το πνεύμα της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 1 γ' του ίδιου νόμου, όπως ήδη είχε, αλλά και με βάση το νέο περιεχόμενό της.

Η) Τροποποιείται το άρθρο 51 του Ν. 4139/2013 «Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις». Στο παρόν άρθρο προστέθηκε στους εγκεκριμένους οργανισμούς και φορείς για την υλοποίηση των δράσεων του άρ. 30 και το Κέντρο Απεξάρτησης Τοξικομανών Κρατουμένων Ελεώνα Θήβας, ώστε να μη γίνεται δυσμενής διάκριση σε βάρος των κρατουμένων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα αυτό και οι οποίοι μέχρι σήμερα δεν μπορούσαν να απολαύσουν των ευεργετικών διατάξεων του νόμου.

ΑΡΘΡΟ 5

Με το άρθρο 5 αντικαθίσταται το άρθρο 17 του ν. 2298/1995 (Α'62) και συγκεκριμένα η περ. β της παραγράφου 4 και η παράγραφος 10 ενώ καταργείται η παράγραφος 5 του ίδιου άρθρου. Κατ' αρχάς ορίζεται ότι η τοποθέτηση στο Ίδρυμα Αγωγής επιβάλλεται ως περιοριστικός όρος μόνο υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 282 ΚΠΔ και αναφορικά με την άδεια δοκιμασίας ή άδεια για λόγους υγείας, που χορηγούνται από τον Δικαστή Ανηλίκων σε όσους έχουν εισαχθεί στα Ίδρυματα Αγωγής, ορίζεται ότι ο σχετικός χρόνος άδειας υπολογίζεται ως χρόνος έκτισης του αναμορφωτικού μέτρου του άρθρου 122 παρ. 1 περ. ιβ' ΠΚ. Επίσης καταργείται η παρ. 5 του ως άνω άρθρου, η οποία επέτρεπε την τοποθέτηση ανηλίκου στο Ίδρυμα Αγωγής στο πεδίο της πρόληψης.

ΑΡΘΡΟ 6

ΕΚΤΑΚΤΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΣΥΜΦΟΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

Αποτελεί κοινή διαπίστωση τόσο εθνικών αρχών και οργανισμών (Διακομματική Επιτροπή της Βουλής, Συνήγορος του Πολίτη, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου) όσο και διακρατικών (Επιτροπή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας του

Συμβουλίου της Ευρώπης - CPT), ότι οι συνθήκες υπέρμετρου συνωστισμού που επικρατούν στα καταστήματα κράτησης της χώρας δημιουργούν αβίωτες συνθήκες εγκλεισμού που δεν συνάδουν με τις αρχές του κράτους δικαίου. Εξάλλου οι πρόσφατες συνεχείς καταδικαστικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) εκτός του ότι επιφέρουν μεγάλη οικονομική επιβάρυνση στον κρατικό προϋπολογισμό αποτελούν και μεγάλης ηθικής βαρύτητας κύρωση που καλεί τόσο σε άμεσες όσο και σε μακροπρόθεσμες σε βάθος χρόνου παρεμβάσεις. Οι συνθήκες κράτησης επιδεινώνονται έτι περαιτέρω από χρόνιες δυσλειτουργίες του σωφρονιστικού συστήματος, οι οποίες απαιτούν μακροχρόνιο σχεδιασμό και οργάνωση προκειμένου να αντιμετωπιστούν με όρους αντεγκληματικής αποτελεσματικότητας. Αν και είναι γνωστό ότι τα έκτακτα μέτρα αποσυμφόρησης δεν οδηγούν στην επίλυση του προβλήματος αλλά αποτελούν μια προσωρινή λύση, η παρούσα ρύθμιση κρίνεται απολύτως αναγκαία προκειμένου να αντιμετωπιστεί με άμεσο και αποτελεσματικό τρόπο η ακραία υπερφόρτωση που επικρατεί σήμερα στα καταστήματα κράτησης της χώρας. Έτσι, με το παρόν άρθρο, το οποίο επαναλαμβάνει ρυθμίσεις που επιχειρήθηκαν και τα προηγούμενα έτη, μεταξύ άλλων με τους πρόσφατους νόμους 4043/2012 και 4274/2014, καθορίζονται οι προϋποθέσεις απόλυσης κρατουμένων με τον όρο της ανάκλησης έτσι ώστε να υπάρξει η απολύτως αναγκαία αποσυμφόρηση των καταστημάτων κράτησης, λαμβάνοντας παράλληλα μέριμνα για την ειδικοπροληπτική επίδραση της διάταξης στη συμπεριφορά των απολυομένων αφού προβλέπεται η έκτιση του υπολοίπου της ποινής σε περίπτωση που υποπέσουν σε νέο εκ δόλου αδίκημα και καταδικαστούν αμετάκλητα σε ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη των δύο ετών εντός πέντε ετών από την απόλυσή τους.

ΑΡΘΡΟ 7

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Με το προτεινόμενο άρθρο ορίζεται ότι ποινές στερητικές της ελευθερίας που δεν υπερβαίνουν τα πέντε έτη και δεν έχουν εκτελεσθεί ούτε μετατραπεί μέχρι τη δημοσίευση του νόμου δύνανται να μετατραπούν σε χρηματικές. Με τη ρύθμιση αυτή εκκαθαρίζονται ανεκτέλεστες δικαστικές αποφάσεις πράγμα που θα συμβάλει στην αποσυμφόρηση των υπηρεσιών του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης, ενώ δεν είναι αμελητέα η εισροή εσόδων στα ταμεία του κράτους που αναμένεται από την εφαρμογή .

Το παρόν άρθρο επαναλαμβάνει αντίστοιχες ρυθμίσεις προηγούμενων ετών που επιδίωξαν να αντιμετωπίσουν με ανάλογο τρόπο το ζήτημα αυτό και ιδίως των νόμων 3346/2005 και 4198/2013. Περαιτέρω, δίνεται η δυνατότητα σε καταδικασθέντες που στη σύγχρονη δύσκολη οικονομική συγκυρία αδυνατούν να καταβάλουν το ποσό της μετατροπής της ποινής τους σε χρήμα, να τύχουν της εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 4 έως 8 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα. Το σημείο αυτό είναι σημαντικό ιδίως ενόψει της πρόβλεψης δυνατότητας μετατροπής σε παροχή κοινωφελούς εργασίας.

ΑΡΘΡΟ 8

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Στο άρθρο 8 διατυπώνονται ρυθμίσεις μεταβατικού χαρακτήρα για λόγους ουσιαστικής δικαιοσύνης και ομαλής μετάβασης στο νεότερο νομοθετικό καθεστώς. Αναφέρονται σε διαφορετικά πεδία των κύριων ζητημάτων που ρυθμίζονται με το σχέδιο νόμου, δηλαδή

α) προσωρινά κρατούμενους ή εκτίοντες ποινή στερητική της ελευθερίας ανήλικους (παρ. 1 έως 6), β) κρατούμενους για δικαστική απέλαση που δεν έχει καταστεί εφικτή (παρ. 7), γ) απολυθέντες κατ' άρθρο 110^Α Π.Κ., δ) στην αναδρομική ισχύ του ευεργετικού υπολογισμού των ημερών ποινής για τους παλαιότερους και τους νέους λόγους αυτού, όπως διαμορφώνονται στο άρθρο 105 παρ. 7 ΠΚ.

Στο ίδιο άρθρο επίσης θεσπίζεται εξουσιοδοτική διάταξη νόμου για την έκδοση κοινής απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και του Υπουργού Οικονομικών με περιεχόμενο τη ρύθμιση ζητημάτων περί των ωρών νυχτερινής απασχόλησης εργασιμων ημερών, ημερήσιας και νυχτερινής απασχόλησης κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, προς συμπλήρωση της υποχρεωτικής εβδομαδιαίας εργασίας και καθ' υπέρβαση της εβδομαδιαίας υποχρεωτικής εργασίας για το ως άνω προσωπικό και το προσωπικό της υπηρεσίας Εξωτερικής Φρούρησης των Καταστημάτων Κράτησης

Τέλος στην παρ.12 του εν λόγω άρθρου προβλέφθηκε η παράταση της προθεσμίας που αναφέρεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 10 του ν.δ. 3082/1954 μέχρι 31-12-2016 κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία μηχανοργάνωσης του αρμόδιου Τμήματος του Πρωτοδικείου Αθηνών.

ΑΡΘΡΟ 9

Στο άρθρο 9 θεσπίζεται εξουσιοδοτική διάταξη νόμου για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων ανοικτής ή ημιελεύθερης διαβίωσης στα οποία θα υλοποιηθούν τα μέτρα των παρ. 1 των άρθρων 122 και 123 του Ποινικού Κώδικα με την έκδοση των σχετικών προεδρικών διαταγμάτων, μετά από πρόταση των αρμόδιων Υπουργών.

ΑΡΘΡΟ 10

Με το παρόν άρθρο προβλέπεται η απολύτως αναγκαία στελέχωση των καταστημάτων κράτησης, έτσι ώστε να αναβαθμιστούν οι παροχές υγείας και συμβουλευτικής προς τους κρατούμενους, αλλά και οι συνθήκες ασφαλούς διαβίωσης και προστασίας τόσο για τους κρατούμενους όσο και για το προσωπικό των σωφρονιστικών καταστημάτων. Η ανεπαρκής στελέχωση τόσο σε επιστημονικό όσο και σε σωφρονιστικό προσωπικό αποτελεί πάγια διαπίστωση τόσο εθνικών όσο και υπερεθνικών αρχών, ενώ υπάρχουν ήδη πτέρυγες εν λειτουργία καταστημάτων κράτησης καθώς και νέα καταστήματα των οποίων έχει ολοκληρωθεί η ανέγερση, αλλά δεν μπορούν να τεθούν σε λειτουργία λόγω έλλειψης προσωπικούς, όπως αυτό στο Νικηφόρο Δράμας.

ΑΡΘΡΟ 11

Η κατάργηση της θέσης του μετακλητού Γενικού Γραμματέα του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ θα επιφέρει αφενός μεν οικονομικό όφελος μέσω της μείωσης της σχετικής δαπάνης, καθώς επίσης και ευελιξία στο έργο του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου.

Αθήνα, 01/04/2015

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Ν. Παρασκευόπουλος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

ΜΕ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Μεταρρυθμίσεις ποινικών διατάξεων, κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ΄ τύπου και άλλες διατάξεις»

1. Με το άρθρο 1 παρ. 1 του σχεδίου νόμου καταργείται το άρθρο 1 του ν. 4274/2014 (ΦΕΚ Α΄147) ως προς τις παραγράφους 1,3,4,5,6, 8,9, 10,11,12,13,14 και 15 που ορίζουν τα εξής:

1. Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του Ν. 2776/1999 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Εξαιρούνται επίσης οι μεταγωγές που γίνονται προς τα καταστήματα Γ΄ τύπου ή στα αυτοτελή τμήματα Γ΄ τύπου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 19 παράγραφος 2.»

3. Μετά την παρ. 5 του άρθρου 11 του Ν. 2776/1999 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Ενήλικοι κρατούμενοι: α) που έχουν καταδικαστεί για τα εγκλήματα των άρθρων 134,135,135Α, 138,187Α Ποινικού Κώδικα σε συνολική ποινή κάθειρξης άνω των δώδεκα ετών ή β) που έχουν καταδικαστεί για τα εγκλήματα των άρθρων 299, 380 παράγραφος 2 και 385 παράγραφος 1 περίπτωση α΄ Ποινικού Κώδικα σε συνολική ποινή κάθειρξης άνω των δεκαπέντε ετών, εφόσον αυτά τελούνται στο πλαίσιο του άρθρου 187 Ποινικού Κώδικα ή γ) που κατηγορούνται για τα εγκλήματα των άρθρων της περίπτωσης σ΄ και κρίνονται ιδιαίτερα επικίνδυνοι κατά τα αναφερόμενα κατωτέρω, κρατούνται σε καταστήματα κράτησης Γ΄ τύπου ή σε αυτοτελή τμήματα Γ΄ τύπου. Ενήλικοι κρατούμενοι, για οποιοδήποτε άλλο κακούργημα, που κρίνονται ιδιαίτερα επικίνδυνοι, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 19, για την ασφάλεια της χώρας και τη δημόσια τάξη, καθώς και για την τάξη και την ασφάλεια στα καταστήματα κράτησης Α΄ ή Β΄ τύπου, και α) έχουν καταδικαστεί για εγκλήματα για τα οποία επιβλήθηκε ποινή ισόβιας ή πρόσκαιρης κάθειρξης τουλάχιστον δώδεκα ετών ή κατηγορούνται για εγκλήματα που επισύρουν ποινή ισόβιας ή πρόσκαιρης κάθειρξης τουλάχιστον δέκα ετών ή β) έχουν καταδικαστεί ή κατηγορούνται για το έγκλημα του άρθρου 174 Ποινικού Κώδικα ή γ) έχουν τελέσει τα εξής περιοριστικά αναφερόμενα πειθαρχικά παραπτώματα: γα) βίαιη απόδραση περισσότερων κρατουμένων με ενωμένες δυνάμεις, γβ) άσκηση βίας κατά μελών του προσωπικού του καταστήματος, γγ) εν γνώσει κατασκευή ή κατοχή αιχμηρών ή εν γένει επικίνδυνων αντικειμένων, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως όπλα και γδ) απόδραση κρατουμένου, κρατούνται ομοίως σε καταστήματα κράτησης Γ΄ τύπου ή σε αυτοτελή τμήματα Γ΄ τύπου. Τα αυξημένα μέτρα ασφαλείας των καταστημάτων κράτησης αυτής της κατηγορίας τελούν υπό τον έλεγχο του αρμόδιου δικαστικού λειτουργού και δεν αποκλείεται να επηρεάζουν επί το αυστηρότερο τον τρόπο διαβίωσης μέσα σε αυτά.»

4. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 15 του Ν. 2776/1999 προστίθεται η φράση:

«, με εξαίρεση τους υποδίκους που κρατούνται σε κατάσταση κράτησης Γ τύπου ή σε αυτοτελές τμήμα Γ` τύπου.»

5. Η παρ. 2 του άρθρου 19 του Ν. 2776/1999 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Τα γενικά καταστήματα κράτησης διακρίνονται σε Α`, Β` και Γ` τύπου. Στα καταστήματα Α` τύπου κρατούνται οι υπόδικοι, οι κρατούμενοι για χρέη, οι κρατούμενοι για εγκλήματα κατά των περιουσιακών δικαιωμάτων, πλην του εγκλήματος της εκβίασης, οι κρατούμενοι για το έγκλημα της υπεξαίρεσης, καθώς και οι κατάδικοι σε ποινή φυλάκισης. Στα Β` τύπου κρατούνται, με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου, οι υπόλοιποι κρατούμενοι. Στα Γ` τύπου, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κρατούνται αποκλειστικά κατάδικοι ή υπόδικοι, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 6 του άρθρου 11. Η κράτηση καταδίκων των περιπτώσεων α` και β` του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 11 σε καταστήματα κράτησης Γ` τύπου ή σε αυτοτελή τμήματα Γ` τύπου, γίνεται με παραγγελία του Εισαγγελέα Εκτέλεσης Ποινών, με βάση την καταδικαστική απόφαση. Η μεταγωγή και περαιτέρω κράτηση των λοιπών καταδίκων ή των υποδίκων της παραγράφου 6 του άρθρου 11 σε καταστήματα κράτησης Γ` τύπου ή σε αυτοτελή τμήματα Γ` τύπου, εφόσον κριθούν ιδιαίτερα επικίνδυνοι, γίνεται με αιτιολογημένη διάταξη του Εισαγγελέα Εφετών του τόπου έκτισης της ποινής. Σε αυτόν διαβιβάζονται από την αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά αιτήματα με αντίγραφα των ατομικών φακέλων των κρατουμένων, που τηρούνται στο κατάστημα κράτησης όπου εκτίουν την ποινή τους. Μαζί με τους ατομικούς φακέλους διαβιβάζεται και κάθε άλλο σχετικό με την κράτησή τους στοιχείο. Ο Εισαγγελέας για την εκτίμηση της ιδιαίτερης επικινδυνότητας του κρατουμένου συνεκτιμά τα εξής στοιχεία, που μπορεί να συντρέχουν σωρευτικά ή διαζευκτικά: α) τη βαρύτητα του εγκλήματος για το οποίο κρατείται ή του πειθαρχικού παραπτώματος που τέλεσε, β) την πιθανότητα τέλεσης νέων εγκλημάτων ή πειθαρχικών παραπτωμάτων, γ) την ύπαρξη υποδικίας ή καταδικαστικής απόφασης για άλλα κακουργήματα, δ) την ύπαρξη στοιχείων για την περαιτέρω εγκληματική δραστηριότητα του κρατουμένου, από άλλες συναρμόδιες για τον έλεγχο του εγκλήματος αρχές και ε) την προσωπικότητα του καταδίκου ή υποδίκου. Σε περίπτωση κατεπίγοντος, όταν απειλείται η διασάλευση της τάξης και ασφάλειας του καταστήματος ή για λόγους που συνδέονται με την ασφάλεια της χώρας ή τη δημόσια τάξη, η διάταξη για τη μεταγωγή και περαιτέρω κράτηση σε κατάστημα Γ` τύπου ή σε αυτοτελές τμήμα Γ` τύπου εκδίδεται, χωρίς διαβίβαση σχετικού αιτήματος, από τον ίδιο ως άνω Εισαγγελέα Εφετών του τόπου έκτισης της ποινής και εκτελείται αμέσως. Η διατασσόμενη κράτηση σε κατάστημα Γ` τύπου ή σε αυτοτελές τμήμα Γ` τύπου έχει αρχική διάρκεια δύο ετών και μπορεί να παρατείνεται με τον ίδιο τρόπο και για άλλες περιόδους, διάρκειας δύο ετών η καθεμία, εφόσον συντρέχει η προϋπόθεση της ιδιαίτερης επικινδυνότητας κατά τα ανωτέρω οριζόμενα. Ειδικά, για τους κρατουμένους: α) για τα εγκλήματα των άρθρων 134,135,135Α, 138 και 187 Α Ποινικού Κώδικα ή β) για τα εγκλήματα των άρθρων 299, 380 παράγραφος 2 και 385 παράγραφος 1 περίπτωση α` Ποινικού Κώδικα, εφόσον τα εγκλήματα της περίπτωσης αυτής τελούνται στο πλαίσιο του άρθρου 187 Ποινικού Κώδικα, η διατασσόμενη κράτηση έχει αρχική διάρκεια τεσσάρων ετών και μπορεί να παρατείνεται με τον ίδιο τρόπο και για άλλες περιόδους,

διάρκειας δύο ετών η καθεμία, εφόσον συντρέχει η προϋπόθεση της ιδιαίτερης επικινδυνότητας κατά τα ανωτέρω οριζόμενα. Για τη συμπλήρωση των ανωτέρω χρονικών διαστημάτων, ως εκτιθέσα ποινή θεωρείται αυτή που εκτίθηκε πραγματικά, χωρίς ευεργετικό υπολογισμό. Κατά των ως άνω εκδιδόμενων διατάξεων χωρεί προσφυγή ενώπιον του οικείου Δικαστικού Συμβουλίου, εντός είκοσι ημερών από την κοινοποίησή τους. Η προσφυγή δεν αναστέλλει την εφαρμογή της διάταξης, το δε Συμβούλιο αποφαινεται εντός τριάντα μερών. Σε περίπτωση που η προσφυγή γίνει δεκτή, ο Εισαγγελέας μπορεί να εκδώσει νέα διάταξη για την εισαγωγή του κρατούμενου σε κατάσταση κράτησης Γ` τύπου ή σε αυτοτελές τμήμα Γ` τύπου, εφόσον προκύψουν νέα στοιχεία, κατά της οποίας χωρεί προσφυγή με τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις. Τα κατά τα ανωτέρω βουλεύματα και διατάξεις κοινοποιούνται στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο οποίος έχει δικαίωμα άσκησης προσφυγής εντός της ίδιας ως άνω προθεσμίας.»

6. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 19 του Ν. 2776/1999 προστίθεται η φράση:

«, με εξαίρεση τους περιορισμούς που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο και τον εσωτερικό κανονισμό των καταστημάτων κράτησης Γ` τύπου ή των αυτοτελών τμημάτων Γ` τύπου στα λοιπά καταστήματα.»

8. Μετά την παρ. 5 του άρθρου 41 του Ν. 2776/1999 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Σε χωριστό τμήμα των καταστημάτων κράτησης Γ` τύπου μπορεί να κρατούνται με σκοπό την εργασία, χωρίς επικοινωνία με τους λοιπούς κρατούμενους, κρατούμενοι που μετάγονται από καταστήματα Β` τύπου, για τους οποίους δεν εφαρμόζονται οι ισχύουσες για τα καταστήματα Γ` τύπου διατάξεις, αλλά αυτές του καταστήματος κράτησης από το οποίο μετάγονται.»

9. Α. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 52 του Ν. 2776/1999 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά, για τις επισκέψεις συγγενών των κρατούμενων σε καταστήματα κράτησης Γ` τύπου ή σε αυτοτελή τμήματα Γ` τύπου, επιτρέπονται αυτές σε συγγενείς μέχρι τρίτου βαθμού με τους όρους του προηγούμενου εδαφίου.»

Β. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 52 του Ν. 2776/1999 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά, για τους κρατούμενους σε καταστήματα κράτησης Γ` τύπου ή σε αυτοτελή τμήματα Γ` τύπου μπορεί να τίθενται εξαιρέσεις από την παραπάνω ρύθμιση με τον εσωτερικό κανονισμό του καταστήματος.»

10. Μετά την παρ. 7 του άρθρου 53 του Ν. 2776/1999 προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Ειδικά για τους κρατούμενους σε καταστήματα κράτησης Γ` τύπου ή σε αυτοτελή τμήματα Γ` τύπου, η παραβίαση των όρων επικοινωνίας και των υποχρεώσεων, που τίθενται με τα ανωτέρω εδάφια, λαμβάνεται υπόψη για την κρίση της ιδιαίτερης επικινδυνότητας του κρατούμενου.»

11. Στην παρ. 3 του άρθρου 54 του Ν. 2776/1999 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στους κρατούμενους σε καταστήματα κράτησης Γ τύπου ή σε αυτοτελή τμήματα Γ` τύπου δεν χορηγούνται άδειες.»

12. Μετά το τρίτο εδάφιο της περίπτωσης 1 της παρ. 1 του άρθρου 55 του Ν. 2776/1999 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στους κρατούμενους σε καταστήματα κράτησης άλλου, πλην του Γ τύπου για τα εγκλήματα: α) των άρθρων 134,135,135Α, 138 και 187Α Ποινικού Κώδικα ή β) για τα εγκλήματα των άρθρων 299, 380 παράγραφος 2 και 385 παράγραφος 1 περίπτωση α`, εφόσον τα εγκλήματα της περίπτωσης αυτής τελούνται στο πλαίσιο του άρθρου 187 Ποινικού Κώδικα, άδειες χορηγούνται δύο έτη πριν τη συμπλήρωση: α) είκοσι ετών πραγματικής έκτισης της ποινής, προκειμένου για ποινή ισόβιας κάθειρξης και β) των 3/5 πραγματικής έκτισης της ποινής, προκειμένου για ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης.»

13. Ο ως άνω θεσμός δεν εφαρμόζεται στους κρατούμενους σε καταστήματα κράτησης Γ` τύπου ή σε αυτοτελή τμήματα Γ` τύπου. Στους κρατούμενους σε καταστήματα κράτησης άλλου πλην του Γ` τύπου: α) για τα εγκλήματα των άρθρων 134, 135, 135Α, 138 και 187Α Ποινικού Κώδικα ή β) για τα εγκλήματα των άρθρων 299, 380 παράγραφος 2 και 385 παράγραφος 1 περίπτωση α` Ποινικού Κώδικα, εφόσον τα εγκλήματα της περίπτωσης αυτής τελούνται στο πλαίσιο του άρθρου 187 Ποινικού Κώδικα, άδεια ημιελεύθερης διαβίωσης χορηγείται υπό τις προϋποθέσεις συμπλήρωσης των ορίων λήψης τακτικών αδειών από τους εν λόγω κρατούμενους.

14. Στην περίπτωση β` της παρ. 1 του άρθρου 69 του Ν. 2776/1999 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι κρατούμενοι σε καταστήματα κράτησης Γ` τύπου ή σε αυτοτελή τμήματα Γ` τύπου δεν μετάγονται για πειθαρχικούς λόγους σε καταστήματα κράτησης άλλου τύπου.»

15. Στο άρθρο 72 του Ν. 2776/1999 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η μεταγωγή κρατουμένων από κατάστημα κράτησης Γ` τύπου ή αυτοτελές τμήμα Γ` τύπου επιτρέπεται για οικονομικούς λόγους ή για λόγους υγείας. Για την ασφαλή μεταγωγή του κρατουμένου ενημερώνεται αμέσως η αρμόδια αστυνομική υπηρεσία.»

2. Με το άρθρο 1 παρ. 1 του σχεδίου νόμου καταργείται το άρθρο 2 του ν. 4274/2014 (ΦΕΚ Α'147), που ορίζει τα εξής:

1. Η εξωτερική και περιμετρική φύλαξη των Καταστημάτων Κράτησης Γ` τύπου αποτελεί αρμοδιότητα της Ελληνικής Αστυνομίας κατά παρέκκλιση του άρθρου 48 του Ν. 2721/1999 (Α` 112). Για το σκοπό αυτόν συνιστώνται ειδικές περιφερειακές Υπηρεσίες με τον τίτλο «Υπηρεσία Εξωτερικής Ασφάλειας Καταστήματος Κράτησης Γ` τύπου», που ακολουθείται από το τοπωνύμιο της έδρας του αντίστοιχου Καταστήματος Κράτησης. Η ίδια υπηρεσία αναλαμβάνει τη φύλαξη των θυρωρείων-εισόδων των ανωτέρω καταστημάτων.

2. Η Υπηρεσία της προηγούμενης παραγράφου υπάγεται διοικητικά στην οικεία Αστυνομική Διεύθυνση και εδρεύει εξωτερικά του οικείου Καταστήματος Κράτησης Γ` τύπου. Η τοπική

της αρμοδιότητα εκτείνεται περιμετρικά του Καταστήματος Κράτησης και σε ακτίνα που καθορίζεται με απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας.

3. Η Υπηρεσία Εξωτερικής Ασφάλειας Καταστήματος Κράτησης Γ` τύπου έχει ως αποστολή την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εξωτερικής και περιμετρικής φύλαξης του οικείου Καταστήματος Κράτησης Γ` τύπου, τη φύλαξη εισόδων και εξόδων του καταστήματος, τον έλεγχο εισερχομένων προσώπων και πραγμάτων, την ασφαλή μεταγωγή και φρούρηση των κρατουμένων, τη φρούρηση των νοσηλευομένων σε οποιοδήποτε θεραπευτήριο καταδικών και υποδίκων και τη συνοδεία αυτών προς ανάκριση, εμφάνιση σε δικαστήριο ή ιατρική εξέταση, καθώς και την παροχή συνδρομής στη Διεύθυνση του Καταστήματος Κράτησης σε περιπτώσεις εκδήλωσης απείθειας, στάσης ή αντίστασης κρατουμένων σε νόμιμη διαταγή και ιδίως στη διαταγή επιστροφής και εγκλεισμού στα κελιά ή τους θαλάμους κράτησης. Η συνδρομή παρέχεται κατόπιν σχετικού εγγράφου αιτήματος του εισαγγελέα ή του αναπληρωτή του και σε κατεπείγουσες περιπτώσεις κατόπιν προφορικού αιτήματος του διευθυντή ή του αναπληρωτή του ή του Αρχιφύλακα του Καταστήματος Κράτησης.

4. Κατά την άσκηση των καθηκόντων της ως άνω Υπηρεσίας εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 1,2 και 3 του άρθρου 50 του Ν. 2721/1999, ενώ τηρούνται και οι διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 3169/2003 (Α` 189) που αφορούν στην κλιμάκωση της χρήσης του πυροβόλου όπλου, εκτός αν η τήρηση των διατάξεων αυτών είναι μάταιη υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες ή επιτείνει τον κίνδυνο θανάτου ή σωματικής βλάβης.

5. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και Οικονομικών, κατόπιν εισηγήσεως του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας καταρτίζεται -και κατά παρέκκλιση από τις ισχύουσες διατάξεις- ο Κανονισμός Λειτουργίας της Υπηρεσίας Εξωτερικής Ασφάλειας του Καταστήματος Κράτησης Γ` τύπου, με τον οποίο ρυθμίζονται θέματα, που αφορούν στην εσωτερική διάρθρωση, οργάνωση, στελέχωση της Ελληνικής Αστυνομίας με αστυνομικό προσωπικό και ειδικούς φρουρούς και εν γένει στη λειτουργία της Υπηρεσίας Εξωτερικής Ασφάλειας του Καταστήματος Κράτησης Γ` τύπου συμπεριλαμβανομένων των επιμέρους καθηκόντων και αρμοδιοτήτων των οργάνων. Με απόφαση του ίδιου Υπουργού, που εκδίδεται κατόπιν εισηγήσεως του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, ρυθμίζονται θέματα επιχειρησιακής τακτικής και δράσης στην εξωτερική και περιφερειακή ζώνη προστασίας, θέματα εκπαίδευσης και εξοπλισμού του προσωπικού, καθώς και θέματα μεταγωγής και φρούρησης κρατουμένων. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου χαρακτηρίζεται ως απόρρητη και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

6. Ο κανονισμός ασφαλείας των καταστημάτων κράτησης Γ` τύπου καταρτίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 65 του Ν. 2776/1999.

3. Με το άρθρο 1 παρ. 1 του σχεδίου νόμου καταργείται το άρθρο 3 του ν. 4274/2014 (ΦΕΚ Α' 147), που ορίζει τα εξής:

Στον κατάδικο που εκτίει ποινή ισόβιας κάθειρξης για τα εγκλήματα των άρθρων 187Α και 299 Ποινικού Κώδικα, εφόσον αυτό τελείται στο πλαίσιο του άρθρου 187 Ποινικού Κώδικα δεν χορηγείται υπό όρο απόλυση, αν αυτός δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό

κατάστημα για χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι ετών.

4. Με το άρθρο 1 παρ. 2 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η παρ. 2 του άρθρου 19 του Σωφρονιστικού Κώδικα (ν. 2776/1999) που ορίζει τα εξής:

2. Τα γενικά καταστήματα κράτησης διακρίνονται σε Α', Β' και Γ' τύπου. Στα καταστήματα Α' τύπου κρατούνται οι υπόδικοι, οι κρατούμενοι για χρέη, οι κρατούμενοι για εγκλήματα κατά των περιουσιακών δικαιωμάτων, πλην του εγκλήματος της εκβίασης, οι κρατούμενοι για το έγκλημα της υπεξαίρεσης, καθώς και οι κατάδικοι σε ποινή φυλάκισης. Στα Β' τύπου κρατούνται, με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου, οι υπόλοιποι κρατούμενοι. Στα Γ' τύπου, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κρατούνται αποκλειστικά κατάδικοι ή υπόδικοι, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 6 του άρθρου 11. Η κράτηση καταδίκων των περιπτώσεων α' και β' του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 11 σε καταστήματα κράτησης Γ' τύπου ή σε αυτοτελή τμήματα Γ' τύπου, γίνεται με παραγγελία του Εισαγγελέα Εκτέλεσης Ποινών, με βάση την καταδικαστική απόφαση. Η μεταγωγή και περαιτέρω κράτηση των λοιπών καταδίκων ή των υποδίκων της παραγράφου 6 του άρθρου 11 σε καταστήματα κράτησης Γ' τύπου ή σε αυτοτελή τμήματα Γ' τύπου, εφόσον κριθούν ιδιαίτερα επικίνδυνοι, γίνεται με αιτιολογημένη διάταξη του Εισαγγελέα Εφετών του τόπου έκτισης της ποινής. Σε αυτόν διαβιβάζονται από την αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά αιτήματα με αντίγραφα των ατομικών φακέλων των κρατουμένων, που τηρούνται στο κατάστημα κράτησης όπου εκτίουν την ποινή τους. Μαζί με τους ατομικούς φακέλους διαβιβάζεται και κάθε άλλο σχετικό με την κράτησή τους στοιχείο. Ο Εισαγγελέας για την εκτίμηση της ιδιαίτερης επικινδυνότητας του κρατουμένου συνεκτιμά τα εξής στοιχεία, που μπορεί να συντρέχουν σωρευτικά ή διαζευκτικά: α) τη βαρύτητα του εγκλήματος για το οποίο κρατείται ή του πειθαρχικού παραπτώματος που τέλεσε, β) την πιθανότητα τέλεσης νέων εγκλημάτων ή πειθαρχικών παραπτωμάτων, γ) την ύπαρξη υποδικίας ή καταδικαστικής απόφασης για άλλα κακουργήματα, δ) την ύπαρξη στοιχείων για την περαιτέρω εγκληματική δραστηριότητα του κρατουμένου, από άλλες συναρμόδιες για τον έλεγχο του εγκλήματος αρχές και ε) την προσωπικότητα του καταδίκου ή υποδίκου. Σε περίπτωση κατεπίγοντος, όταν απειλείται η διασάλευση της τάξης και ασφάλειας του καταστήματος ή για λόγους που συνδέονται με την ασφάλεια της χώρας ή τη δημόσια τάξη, η διάταξη για τη μεταγωγή και περαιτέρω κράτηση σε κατάστημα Γ' τύπου ή σε αυτοτελές τμήμα Γ' τύπου εκδίδεται, χωρίς διαβίβαση σχετικού αιτήματος, από τον ίδιο ως άνω Εισαγγελέα Εφετών του τόπου έκτισης της ποινής και εκτελείται αμέσως. Η διατασσόμενη κράτηση σε κατάστημα Γ' τύπου ή σε αυτοτελές τμήμα Γ' τύπου έχει αρχική διάρκεια δύο ετών και μπορεί να παρατείνεται με τον ίδιο τρόπο και για άλλες περιόδους, διάρκειας δύο ετών η καθεμία, εφόσον συντρέχει η προϋπόθεση της ιδιαίτερης επικινδυνότητας κατά τα ανωτέρω οριζόμενα. Ειδικά, για τους κρατουμένους: α) για τα εγκλήματα των άρθρων 134,135,135Α, 138 και 187 Α Ποινικού Κώδικα ή β) για τα εγκλήματα των άρθρων 299, 380 παράγραφος 2 και 385 παράγραφος 1 περίπτωση α' Ποινικού Κώδικα, εφόσον τα εγκλήματα της περίπτωσης αυτής τελούνται στο πλαίσιο του άρθρου 187 Ποινικού Κώδικα, η διατασσόμενη κράτηση έχει αρχική διάρκεια τεσσάρων ετών και μπορεί να παρατείνεται με τον ίδιο τρόπο και για άλλες περιόδους,

διάρκειας δύο ετών η καθεμία, εφόσον συντρέχει η προϋπόθεση της ιδιαίτερης επικινδυνότητας κατά τα ανωτέρω οριζόμενα. Για τη συμπλήρωση των ανωτέρω χρονικών διαστημάτων, ως εκτιθείσα ποινή θεωρείται αυτή που εκτίθηκε πραγματικά, χωρίς ευεργετικό υπολογισμό. Κατά των ως άνω εκδιδόμενων διατάξεων χωρεί προσφυγή ενώπιον του οικείου Δικαστικού Συμβουλίου, εντός είκοσι ημερών από την κοινοποίησή τους. Η προσφυγή δεν αναστέλλει την εφαρμογή της διάταξης, το δε Συμβούλιο αποφαινεται εντός τριάντα ημερών. Σε περίπτωση που η προσφυγή γίνει δεκτή, ο Εισαγγελέας μπορεί να εκδώσει νέα διάταξη για την εισαγωγή του κρατουμένου σε κατάστημα κράτησης Γ` τύπου ή σε αυτοτελές τμήμα Γ` τύπου, εφόσον προκύψουν νέα στοιχεία, κατά της οποίας χωρεί προσφυγή με τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις. Τα κατά τα ανωτέρω βουλεύματα και διατάξεις κοινοποιούνται στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο οποίος έχει δικαίωμα άσκησης προσφυγής εντός της ίδιας ως άνω προθεσμίας.

5. Με την παρ. 1 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το άρθρο 54 του Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα εξής:

Η διάρκεια του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα Κράτησης νέων δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη ούτε είναι μικρότερη από έξι μήνες, αν για την πράξη που τελέστηκε ο νόμος απειλεί Κάθειρξη μέχρι δέκα έτη. Αν η απειλούμενη ποινή είναι ισόβια Κάθειρξη ή πρόσκαιρη μεγαλύτερη αυτής του προηγούμενου εδαφίου, η διάρκεια του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα Κράτησης δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη ούτε είναι μικρότερη από δύο. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων που απειλούνται με ισόβια Κάθειρξη ή Κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών μπορεί το δικαστήριο να επιβάλλει περιορισμό μέχρι δεκαπέντε έτη.

6. Με την παρ. 2 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το άρθρο 56 του Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα εξής:

Με ιδιαίτερους νόμους κανονίζεται ο τρόπος της εκτέλεσης των ποινών, που προβλέπουν τα άρθρα 38 και 51-55 καθώς επίσης και των μέτρων ασφάλειας που προβλέπουν τα άρθρα 69-72. Εκείνος που καταδικάστηκε σε ποινή Φυλάκισης και έχει υπερβεί το εβδομηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του, εκτίει την ποινή ή το υπόλοιπο της ποινής στην κατοικία του, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κριθεί ότι η έκτιση της ποινής σε κατάστημα Κράτησης είναι απολύτως αναγκαία για να αποτραπεί από την τέλεση άλλων αντίστοιχης βαρύτητας εγκλημάτων. Εάν το πιο πάνω όριο ηλικίας έχει συμπληρωθεί κατά την εκδίκαση της υπόθεσης, αποφασίζει το δικαστήριο που επιβάλλει την ποινή. Σε κάθε άλλη περίπτωση, αποφασίζει το συμβούλιο πλημμελειοδικών μετά από αίτηση του καταδικασμένου. Στην περίπτωση αυτή, οι καταδικασθέντες υποχρεούνται να εμφανίζονται την πρώτη ημέρα κάθε μήνα στο αστυνομικό τμήμα του τόπου κατοικίας τους. Αν παραλείψουν την υποχρέωση τους αυτή, ο εισαγγελέας έκτισης της ποινής, εκτιμώντας τη συχνότητα των παραλείψεων και τους λόγους στους οποίους οφείλονται, μπορεί να: α) προειδοποιήσει τους καταδικασθέντες για τις συνέπειες που θα έχει η μη εκπλήρωση της υποχρέωσης τους, β) διατάξει την έκτιση μέρους της ποινής τους που δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα στο κατάστημα Κράτησης ή γ) διατάξει την έκτιση της ποινής τους στο κατάστημα

Κράτησης. Η διάταξη του άρθρου 105 έχει και εδώ ανάλογη εφαρμογή. Οι διατάξεις για την κατ' οίκον έκτιση της ποινής έχουν εφαρμογή και σε καταδίκους που πάσχουν από νοσήματα με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, με εξαίρεση τους καταδικασθέντες για πράξεις των άρθρων 134 και 187Α. Η διακρίβωση της αναπηρίας γίνεται, μετά από αίτηση του καταδίκου, από το αρμόδιο συμβούλιο πλημμελειοδικών, το οποίο διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 110Α.

7. Με την παρ. 3 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το άρθρο 74 του Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα εξής:

1. Με την επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων που περιλαμβάνονται σε διεθνείς συμβάσεις που έχουν κυρωθεί από τη χώρα, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την απέλαση αλλοδαπού που καταδικάσθηκε σε κάθειρξη, εάν κρίνει ότι η παραμονή του αλλοδαπού στη χώρα δεν συμβιβάζεται προς τους όρους της κοινωνικής συμβίωσης, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το είδος του εγκλήματος για το οποίο καταδικάστηκε, το βαθμό της υπαιτιότητας του αλλοδαπού, τις ειδικές συνθήκες τέλεσης της πράξης, τις συνέπειες αυτής, το χρόνο παραμονής του αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος, τη νομιμότητα ή μη της παραμονής του, την εν γένει συμπεριφορά, τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την ύπαρξη οικογένειας και γενικότερα το βαθμό ένταξης αυτού στην ελληνική κοινωνία. Αν ο αλλοδαπός κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης ήταν ανήλικος, για την απέλαση του λαμβάνεται υπόψη και η τυχόν νόμιμη εγκατάσταση και παραμονή της οικογένειάς του στη χώρα ή στην περίπτωση που η οικογένεια του διαμένει στην αλλοδαπή, ο υφιστάμενος στη χώρα προορισμού σοβαρός κίνδυνος κατά της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας του. Η απέλαση εκτελείται αμέσως μετά την έκτιση της ποινής ή την απόλυση από τις φυλακές. Το ίδιο ισχύει και όταν η απέλαση επιβλήθηκε από το δικαστήριο ως παρεπόμενη ποινή.

2. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάξει την απέλαση από τη χώρα κάθε αλλοδαπού στον οποίο επιβλήθηκε μέτρο ασφάλειας των άρθρων 69, 71 και 72. Σ' αυτή την περίπτωση, η απέλαση μπορεί να διαταχθεί, σε αντικατάσταση αυτών των μέτρων.

3. Το δικαστήριο που αποφασίζει την απέλαση του αλλοδαπού δράστη επιβάλλει σε αυτόν απαγόρευση επανεισόδου του στη χώρα, για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών ή επ' αόριστον. Το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου του δικαστηρίου που επέβαλε την απέλαση, μετά από γνώμη της αρμόδιας αστυνομικής αρχής, μπορεί να επιτρέψει την επιστροφή του αλλοδαπού στη χώρα ύστερα από αίτηση του, αφού περάσει μια τριετία από την εκτέλεση της απέλασης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο χρονικός περιορισμός του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει σε περίπτωση αλλοδαπού ο οποίος έχει τελέσει γάμο με Έλληνα υπήκοο, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί ο γάμος, καθώς και σε περίπτωση παλινοστούντος ελληνικής καταγωγής. Το συμβούλιο αποφαινεται αμετάκλητα και μπορεί να εξετάσει νέα αίτηση για επιστροφή μόνο μετά την πάροδο ενός έτους από την απόρριψη της προηγούμενης.

4. α) Η απέλαση εκτελείται με ενέργειες των αρμόδιων αστυνομικών αρχών, σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία περί αλλοδαπών.

β) Ο αλλοδαπός μέχρι την εκτέλεση της απέλασης του παραμένει υπό κράτηση σε ειδικούς χώρους των καταστημάτων κράτησης ή των θεραπευτικών καταστημάτων ή σε ειδικούς χώρους των αστυνομικών αρχών που δημιουργούνται για το σκοπό αυτόν, με εντολή του εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής.

γ) Αν η απέλαση που έχει διαταχθεί δεν είναι δυνατόν να εκτελεσθεί, το δικαστήριο που την επέβαλε την αναστέλλει και επιβάλλει τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 100 ή ορισμένους από αυτούς. Αν εκλείψουν οι λόγοι που επέβαλαν την αναστολή της απέλασης, η απόφαση για τη χορήγηση της ανακαλείται με την ίδια διαδικασία.

δ) Η συνδρομή των προϋποθέσεων κράτησης ελέγχεται ανά τρεις μήνες από τον εισαγγελέα του τόπου κράτησης, μετά από σχετική ειδοποίηση του διευθυντή του καταστήματος κράτησης. Το ανώτατο όριο κράτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το εξάμηνο. Μπορεί όμως να παραταθεί για έξι μήνες στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, παρά τις εύλογες προσπάθειες των αρμόδιων υπηρεσιών, η εκτέλεση της απέλασης, μολονότι είναι δυνατή, καθυστερεί, επειδή ο αλλοδαπός αρνείται να συνεργασθεί ή καθυστερεί η λήψη των αναγκαίων εγγράφων από τρίτες χώρες. Υπό τις ίδιες προϋποθέσεις και σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν αναμένεται η εκτέλεση της απέλασης σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την πάροδο του έτους, η κράτηση μπορεί να παραταθεί για έξι ακόμη μήνες.

ε) Για την παράταση της κράτησης αποφαινεται αμετάκλητα το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης. Πέντε ημέρες πριν από τη συμπλήρωση των εξαμήνων που προβλέπονται ανωτέρω, η αρμόδια αστυνομική αρχή αναφέρει, με αιτιολογημένη έκθεση της, στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών τους λόγους μη εκτέλεσης της απέλασης, καθώς και το εφικτό ή μη αυτής. Ο εισαγγελέας μέσα σε δέκα ημέρες εισάγει τη δικογραφία στο αρμόδιο συμβούλιο. Αν η κράτηση δεν παραταθεί μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών μετά τη συμπλήρωση των εξαμήνων που προβλέπονται ανωτέρω, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διατάσσει την άρση της κράτησης του αλλοδαπού που τελεί υπό απέλαση.

στ) Ο κρατούμενος προς απέλαση αλλοδαπός μπορεί να υποβάλει αντιρρήσεις κατά της κράτησης του, για τις οποίες αποφαινεται αμετάκλητα το δικαστήριο των πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης.

8. Με την παρ. 4 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου, προστίθεται παράγραφος 4 στο άρθρο 94 του Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα εξής:

1. Κατά του υπαιτίου δύο ή περισσότερων εγκλημάτων που πραγματώθηκαν με δύο ή περισσότερες πράξεις και τιμωρούνται κατά το νόμο με πρόσκαιρες στερητικές της ελευθερίας ποινές, επιβάλλεται, μετά την επιμέτρησή τους συνολική ποινή, η οποία αποτελείται από τη βαρύτερη από τις συντρέχουσες ποινές επαυξημένη. Αν οι συντρέχουσες ποινές είναι του ίδιου είδους και ίσης διάρκειας, η συνολική ποινή σχηματίζεται με την επαύξηση μιας απ' αυτές. Η επαύξηση της βαρύτερης ποινής για κάθε μία από τις συντρέχουσες ποινές δεν μπορεί να είναι κατώτερη από: α) τέσσερις μήνες, αν η συντρέχουσα ποινή είναι ανώτερη από δύο έτη β) ένα έτος αν η ποινή αυτή είναι Κάθειρξη έως δέκα έτη και γ) δύο έτη, αν η ποινή αυτή είναι Κάθειρξη ανώτερη από δέκα έτη. Οποσδήποτε όμως η επαύξηση δεν μπορεί να είναι ανώτερη από τα 3/4 του

αθροίσματος των άλλων συντρεχουσών ποινών, ούτε μπορεί η συνολική ποινή να ξεπεράσει τα είκοσι πέντε έτη όταν πρόκειται για Κάθειρξη, τα δέκα έτη όταν πρόκειται για Φυλάκιση, και τους έξι μήνες όταν πρόκειται για Κράτηση.

2. Αν τα εγκλήματα που συρρέουν πραγματώθηκαν με μία πράξη, το δικαστήριο επαυξάνει ελεύθερα τη βαρύτερη από τις συντρέχουσες ποινές, αλλά όχι πέρα από το ανώτατο όριο του είδους της ποινής.

Στην περίπτωση του εγκλήματος της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή, το δικαστήριο σε εξαιρετικές περιπτώσεις δύναται να επιβάλει συνολική ποινή, σύμφωνα με την παράγραφο 1.

3. Αν χορηγήθηκε αμνηστία, χάρη, αναστολή δίωξης, απόλυση υπό όρο, ή επήλθε παραγραφή ή αφέθηκε οπωσδήποτε η ποινή, για ένα ή περισσότερα από τα εγκλήματα που συρρέουν και των οποίων οι ποινές προσμετρήθηκαν κατά τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων, εξακολουθεί η εκτέλεση των υπόλοιπων ποινών και, αν συντρέχει περίπτωση, ο εισαγγελέας προκαλεί νέα προσμέτρηση γι' αυτές, αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση του καταδικασμένου.

9. Με την παρ. 5 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η παράγραφος 1 περ. γ του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα εξής:

γ) προκειμένου για ισόβια Κάθειρξη, τουλάχιστον είκοσι έτη.

10. Με την παρ. 6 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η παρ. 2 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα εξής:

2. Το χρονικό διάστημα των τριών πέμπτων περιορίζεται στα δύο πέμπτα της ποινής που επιβλήθηκε και προκειμένου για ισόβια Κάθειρξη, τα είκοσι έτη περιορίζονται σε δεκαέξι, αν ο κατάδικος έχει υπερβεί το εβδομηκοστό έτος της ηλικίας του. Το χρονικό διάστημα των δεκαέξι ετών προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως, ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί, αν έχει εκτίσει είκοσι έτη. Μετά τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου έτους της ηλικίας του καταδίκου, κάθε ημέρα παραμονής του σε σωφρονιστικό κατάστημα υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο ημέρες εκτιόμενης ποινής. Αν ο κατάδικος εργάζεται, κάθε ημέρα απασχόλησης υπολογίζεται ως επιπλέον μισή ημέρα εκτιόμενης ποινής. Αν για τους καταδίκους αυτούς προκύπτει από άλλες διατάξεις ευνοϊκότερος υπολογισμός, εφαρμόζονται εκείνες. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε καταδίκους για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει η παράγραφος 2 του άρθρου 105 του ν. 1492/1950 "Κύρωση του Ποινικού Κώδικα".

11. Με την παρ. 7 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η παρ. 6 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα εξής:

6. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά κατά το ν. 2058/1952. Προκειμένου για ποινές Κάθειρξης δεν μπορεί να χορηγηθεί στον κατάδικο η υπό όρο απόλυση, αν δεν έχει παραμείνει στο

σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με το ένα τρίτο της ποινής που του επιβλήθηκε και, σε περίπτωση ισόβιας Κάθειρξης, δεκαέξι έτη. Το χρονικό διάστημα των δύο πέμπτων ή, σε περίπτωση ισόβιας Κάθειρξης, των δεκαέξι ετών, προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει είκοσι έτη. Σε περίπτωση ποινικού σωφρονισμού, για την εφαρμογή του άρθρου 129, κάθε ημέρα εργασίας υπολογίζεται ευεργετικά, η απόλυση υπό όρο όμως δεν μπορεί να χορηγηθεί, αν ο κατάδικος δεν έχει παραμείνει σε σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με τα τρία πέμπτα του ελάχιστου ορίου που του έχει οριστεί. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάσθηκαν για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 5 του ν. 2058/1952. Επίσης, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάσθηκαν για το έγκλημα της παραγράφου 1 του άρθρου 299, εφόσον η πράξη τελέσθηκε εναντίον υπαλλήλου κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του.

12. Με την παρ. 8 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η παρ. 7 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα εξής:

7. Κάθε ημέρα παραμονής σε σωφρονιστικό κατάστημα κρατουμένων που πάσχουν από ημιπληγία ή παραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας ή έχουν υποβληθεί σε επέμβαση μεταμόσχευσης καρδιάς, ήπατος, νεφρού ή μυελού ή είναι φορείς του συνδρόμου επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας ή πάσχουν από κακοήθη νεοπλασμάτα ή από νεφρική ανεπάρκεια για την οποία γίνεται τακτική αιμοκάθαρση και από φυματίωση κατά τη διάρκεια της θεραπείας της, υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο ημέρες εκτιώμενης ποινής. Το ίδιο ισχύει και: α) για κάθε πάθηση που το διαπιστωμένο από υγειονομική επιτροπή «ποσοστό αναπηρίας είναι 67% και άνω, β) για τις κρατούμενες μητέρες για όσο διάστημα έχουν μαζί τους τα ανήλικα τέκνα τους. Για τον ευεργετικό υπολογισμό αποφασίζει ο κατά το Σωφρονιστικό Κώδικα αρμόδιος δικαστικός λειτουργός, μετά από αίτηση του κρατουμένου και πρόταση του Συμβουλίου Εργασίας Κρατουμένων. Η παρ. 3 του άρθρου 46 του ν. 2776/1999, ως ισχύει, εφαρμόζεται αναλόγως για τα πειθαρχικά παραπτώματα των πιο πάνω κρατουμένων.

13. Με την παρ. 9 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου προστίθεται παρ. 8 στο άρθρο 105 του Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα εξής:

1. Όσοι καταδικάσθηκαν σε ποινή στερητική της ελευθερίας μπορούν να απολυθούν υπό τον όρο της ανάκλησης σύμφωνα με τις πιο κάτω διατάξεις και εφόσον έχουν εκτίσει :

α) προκειμένου για Φυλάκιση, τα δύο πέμπτα της ποινής τους, β) προκειμένου για πρόσκαιρη Κάθειρξη, τα τρία πέμπτα της ποινής τους, γ) προκειμένου για ισόβια Κάθειρξη, τουλάχιστον είκοσι έτη. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης δεν απαιτείται να έχει καταστεί η καταδίκη αμετάκλητη.

2. Το χρονικό διάστημα των τριών πέμπτων περιορίζεται στα δύο πέμπτα της ποινής που επιβλήθηκε και προκειμένου για ισόβια Κάθειρξη, τα είκοσι έτη περιορίζονται σε δεκαέξι, αν ο κατάδικος έχει υπερβεί το εβδομηκοστό έτος της ηλικίας του. Το χρονικό διάστημα των δεκαέξι ετών προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν

επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως, ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί, αν έχει εκτίσει είκοσι έτη. Μετά τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου έτους της ηλικίας του καταδίκου, κάθε ημέρα παραμονής του σε σωφρονιστικό κατάστημα υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο ημέρες εκτιόμενης ποινής. Αν ο κατάδικος εργάζεται, κάθε ημέρα απασχόλησης υπολογίζεται ως επιπλέον μισή ημέρα εκτιόμενης ποινής. Αν για τους καταδίκους αυτούς προκύπτει από άλλες διατάξεις ευνοϊκότερος υπολογισμός, εφαρμόζονται εκείνες.

Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε καταδίκους για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει η παράγραφος 2 του άρθρου 105 του ν. 1492/1950 "Κύρωση του Ποινικού Κώδικα.

3. Σε ποινές Φυλάκισης που δεν έχουν μετατραπεί, αν έχει εκτιθεί με οποιονδήποτε τρόπο το ένα πέμπτο αυτών, το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου Κράτησης μετατρέπει το επόμενο ένα πέμπτο αυτών σε χρηματική ποινή και διατάσσει την απόλυση του κρατουμένου, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κρίνει από την εν γένει συμπεριφορά του κατά το χρόνο έκτισης της ποινής ότι η χρηματική ποινή δεν αρκεί για να αποτραπεί ο κατάδικος από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων. Κατά της απόφασης ο κατάδικος μπορεί να ασκήσει έφεση. Εάν το δικαστήριο κρίνει ότι ο κατάδικος βρίσκεται σε απόλυτη οικονομική αδυναμία να καταβάλει τη χρηματική ποινή, τη μετατρέπει σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 82. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 6 έως 8 του άρθρου 82.

4. Στην περίπτωση που συντρέχουν σωρευτικά περισσότερες ποινές, ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί υπό όρο, αν έχει εκτίσει το άθροισμα των τμημάτων των ποινών, που προβλέπεται στην παράγραφο 1. Σε κάθε περίπτωση ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει είκοσι πέντε έτη και όταν το παραπάνω άθροισμα υπερβαίνει το όριο αυτό.

5. Αν απολυθεί υπό όρο κατάδικος, ο οποίος μετά την έκτιση της ποινής πρέπει να υποβληθεί σε στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφαλείας, ο χρόνος της δοκιμασίας αρχίζει μετά τη λήξη του μέτρου αυτού. Αν με δικαστική απόφαση έχει διαταχθεί η απέλαση του καταδίκου που απολύεται υπό όρο, η απέλαση εκτελείται αμέσως μετά την υπό όρο απόλυση αυτού, εκτός αν η απέλαση είναι αδύνατη, οπότε απολύεται ο κατάδικος και αρχίζει ο χρόνος δοκιμασίας.

6. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά κατά το ν. 2058/1952. Προκειμένου για ποινές Κάθειρξης δεν μπορεί να χορηγηθεί στον κατάδικο η υπό όρο απόλυση, αν δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με το ένα τρίτο της ποινής που του επιβλήθηκε και, σε περίπτωση ισόβιας Κάθειρξης, δεκαέξι έτη. Το χρονικό διάστημα των δύο πέμπτων ή, σε περίπτωση ισόβιας Κάθειρξης, των δεκαέξι ετών, προσυαξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει είκοσι έτη. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάσθηκαν για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 5 του ν.2058/1952. Επίσης, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάσθηκαν για το έγκλημα της παραγράφου 1 του άρθρου

299, εφόσον η πράξη τελέσθηκε εναντίον υπαλλήλου κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του.

7. Κάθε ημέρα παραμονής σε σωφρονιστικό κατάστημα κρατουμένων που πάσχουν από ημιπληγία ή παραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας ή έχουν υποβληθεί σε επέμβαση μεταμόσχευσης καρδιάς, ήπατος, νεφρού ή μυελού ή είναι φορείς του συνδρόμου επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας ή πάσχουν από κακοήθη νεοπλασμάτα ή από νεφρική ανεπάρκεια για την οποία γίνεται τακτική αιμοκάθαρση και από φυματίωση κατά τη διάρκεια της θεραπείας της, υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο ημέρες εκτιώμενης ποινής. Το ίδιο ισχύει και: α) για κάθε πάθηση που το διαπιστωμένο από υγειονομική επιτροπή «ποσοστό αναπηρίας είναι 67% και άνω, β) για τις κρατούμενες μητέρες για όσο διάστημα έχουν μαζί τους τα ανήλικα τέκνα τους. Για τον ευεργετικό υπολογισμό αποφασίζει ο κατά το Σωφρονιστικό Κώδικα αρμόδιος δικαστικός λειτουργός, μετά από αίτηση του κρατουμένου και πρόταση του Συμβουλίου Εργασίας Κρατουμένων. Η παρ. 3 του άρθρου 46 του ν. 2776/1999, ως ισχύει, εφαρμόζεται αναλόγως για τα πειθαρχικά παραπτώματα των πιο πάνω κρατουμένων.

14. Με την παρ. 10 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το άρθρο 110 Α του Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα εξής:

1. Η απόλυση υπό όρο χορηγείται ανεξαρτήτως της συνδρομής των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και 106, εφόσον ο κατάδικος νοσεί από σύνδρομο επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας, από χρόνια νεφρική ανεπάρκεια και υποβάλλεται σε τακτική αιμοκάθαρση, από ανθεκτική φυματίωση ή είναι τετραπληγικός, καθώς και από κίρρωση του ήπατος με αναπηρία άνω του εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή από γεροντική άνοια έχοντας υπερβεί το ογδοηκοστό έτος της ηλικίας ή από κακοήθη νεοπλασμάτα τελικού σταδίου.

2. Η διακρίβωση της προϋποθέσεως της παραγράφου 1 γίνεται μετά από αίτηση του καταδίκου από το αρμόδιο συμβούλιο Πλημμελειοδικών, το οποίο διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη και η διαδικασία της καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

3. Η απόλυση υπό όρο κατά την παράγραφο 1 σημειώνεται στο Ποινικό Μητρώο του καταδίκου, χορηγείται μόνο μια φορά και επεκτείνεται αυτοδικαίως σε όλες τις συντρέχουσες στην έκτιση ποινές, για τις οποίες μπορεί να καθοριστεί συνολική ποινή κατ' άρθρο 551 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

4. Η καταδίκη κατά τη διάρκεια της δοκιμασίας για πράξη που τελέστηκε πριν την έναρξη της έκτισης της ποινής, για την οποία χορηγήθηκε η απόλυση υπό όρο, δεν επιφέρει την ανάκληση της απόλυσης.

15. Με την παρ. 11 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου προστίθεται παρ. 3α μετά την παρ. 3 του άρθρου 124 του Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα εξής:

1. Το δικαστήριο που δίκασε μπορεί οποτεδήποτε να αντικαταστήσει τα αναμορφωτικά μέτρα που επέβαλε με άλλα, αν το κρίνει αναγκαίο. Αν τα μέτρα εκπλήρωσαν το σκοπό τους, τα αίρει

2. Το ίδιο μπορεί να πράξει και για τα θεραπευτικά μέτρα, ύστερα από γνωμοδότηση

σύμφωνα με το άρθρο 123 παρ. 2.

3. Το δικαστήριο αντικαθιστά τα αναμορφωτικά μέτρα με θεραπευτικά, ύστερα από γνωμοδότηση, σύμφωνα με το άρθρο 123 παράγραφος 2.

4. Η συνδρομή των προϋποθέσεων αντικατάστασης ή άρσης των αναμορφωτικών ή θεραπευτικών μέτρων ελέγχεται από το δικαστήριο το αργότερο μετά την πάροδο ενός έτους από την επιβολή τους.

16. Με την παρ. 12 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 126 του Ποινικού Κώδικα που ορίζει τα ως εξής:

1. Η αξιόποινη πράξη που τελέστηκε από ανήλικο οκτώ έως δεκατριών ετών δεν καταλογίζεται σε αυτόν.

17. Με την παρ. 13 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 127 του Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα εξής:

1. Περιορισμός σε ειδικό κατάσταση Κράτησης νέων επιβάλλεται μόνο σε ανηλίκους που έχουν συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας, εφόσον η πράξη τους, αν την τελούσε ενήλικος, θα ήταν κακούργημα και εμπεριέχει στοιχεία βίας, στρέφεται κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή τελείται κατ' επάγγελμα ή κατ' εξακολούθηση. Η απόφαση πρέπει να περιέχει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία από την οποία να προκύπτει γιατί τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα δεν κρίνονται στη συγκεκριμένη περίπτωση επαρκή, λαμβανομένων κατά περίπτωση υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών τέλεσης της πράξης και της προσωπικότητας του ανηλίκου.

18. Με την παρ. 14 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου, αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 130 του Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα εξής:

1. Η διάταξη του άρθρου 127 παρ. 1 εφαρμόζεται και για τους ανηλίκους που τέλεσαν αξιόποινη πράξη μετά τη συμπλήρωση του δέκατου πέμπτου έτους της ηλικίας τους και εισάγονται σε δίκη μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους. Στην περίπτωση αυτή τα αναμορφωτικά μέτρα παύουν αυτοδικαίως όταν ο υπαίτιος συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η επιβολή αναμορφωτικών ή θεραπευτικών μέτρων δεν είναι επαρκής και ότι ο περιορισμός σε ειδικό κατάσταση Κράτησης νέων, μολονότι αναγκαίος δεν είναι πλέον σκόπιμος, μπορεί να επιβάλει την ποινή που προβλέπεται για την πράξη που τελέστηκε, ελαττωμένη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 83.

19. Με την παρ. 15 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου, αντικαθίσταται το άρθρο 312 του Ποινικού Κώδικα και ο τίτλος του, που έχουν ως εξής:

Σωματική βλάβη ανηλίκων κ.λπ.

Άρθρο 312.

Αν δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης αξιόποινης πράξης, τιμωρείται με Φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών: α) όποιος με συνεχή σκληρή συμπεριφορά προξενεί σωματική

κάκωση ή βλάβη της υγείας σε πρόσωπο που δεν συμπλήρωσε ακόμη το δέκατο έβδομο έτος της ηλικίας του ή που δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του και ο δράστης το έχει στην επιμέλεια ή στην προστασία του ή ανήκει στο σπίτι του δράστη ή έχει μαζί του σχέση εργασίας ή υπηρεσίας ή που του το έχει αφήσει στην εξουσία του ο υπόχρεος για την επιμέλειά του β) όποιος με κακόβουλη παραμέληση των υποχρεώσεών του προς τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνεται αιτία να πάθουν σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας τους.

20. Με την παρ. 1 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η παρ. 2 του άρθρου 45 Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζει τα εξής:

2. Στον ανήλικο μπορεί να επιβληθούν με διάταξη του εισαγγελέα ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α` έως και ια` του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και η καταβολή χρηματικού ποσού μέχρι 1.000 ευρώ σε μη κερδοσκοπικό ή κοινωφελές νομικό πρόσωπο. Με την ίδια διάταξη ορίζεται και η προθεσμία συμμόρφωσης. Αν ο ανήλικος συμμορφωθεί με τα μέτρα και τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν, ο εισαγγελέας ενεργεί σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 43 παρ. 2. Σε αντίθετη περίπτωση ο εισαγγελέας κινεί την ποινική δίωξη σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 1.

21. Με την παρ. 2 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 239 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζει τα εξής:

Γι` αυτό το σκοπό όποιος ενεργεί την ανάκριση μπορεί να αναθέσει τη συλλογή των απαιτούμενων πληροφοριών σε έναν από τους επιμελητές που υπηρετούν στην επιτόπια εταιρεία προστασίας ανηλίκων.

22. Με την παρ. 3 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζει τα εξής:

Για τους ανηλικούς ως περιοριστικοί όροι είναι δυνατόν να διατάσσονται και ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που ορίζονται στο άρθρο 122 του Ποινικού Κώδικα.

23. Με την παρ. 4 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου αντικαθίστανται το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της περ. β της παρ. 3 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζουν τα εξής:

«Με εξαίρεση τις πράξεις των άρθρων 134 και 187 Α, η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή σε υποδίκους των πράξεων του εδαφίου αυτού, αν πάσχουν από νοσήματα με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω. Η διακρίβωση της αναπηρίας γίνεται, μετά από αίτηση του υποδίκου, από το αρμόδιο δικαστικό όργανο, το οποίο διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 110Α του Ποινικού Κώδικα.

24. Με την παρ. 5 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου, αντικαθίστανται το έκτο και έβδομο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζουν τα εξής:

Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου για την προσωρινή κράτηση δεν εφαρμόζονται για

κατηγορούμενο με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, πιστοποιημένο από αρμόδιο όργανο της περίπτωσης α' του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα, ανεξαρτήτως της αποδιδόμενης σε αυτόν πράξης, με εξαίρεση τα κακουργήματα των άρθρων 134 και 187Α του Ποινικού Κώδικα και των άρθρων 22 και 23 του Ν. 4139/2013. Στις περιπτώσεις αυτές, εκτός των άλλων περιοριστικών όρων, μπορεί να επιβληθεί στον κατηγορούμενο και ο κατ' οίκον περιορισμός, καθώς και νοσηλεία σε νοσοκομείο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 557 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, κατόπιν αιτήσεώς του.

25. Με την παρ. 6 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου, αντικαθίσταται η παρ. 6 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζει τα εξής:

6. Η παράγραφος 4 εφαρμόζεται και για ανήλικο κατηγορούμενο που έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του, εφόσον η πράξη για την οποία κατηγορείται απειλείται στο νόμο με ποινή κάθειρξης τουλάχιστον δέκα ετών. Στην περίπτωση αυτή η προσωρινή κράτηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες και μπορεί να παρατείνεται μόνο για τρεις μήνες από το δικαστήριο, στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 291. Η παραβίαση των περιοριστικών όρων που έχουν επιβληθεί στον ανήλικο δεν επιτρέπεται να οδηγήσει από μόνη της σε προσωρινή κράτηση.

26. Με την παρ. 7 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου, προστίθεται νέο εδάφιο στο άρθρο 478 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζει τα εξής:

Το ένδικο μέσο της έφεσης επιτρέπεται στον κατηγορούμενο μόνο κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για κακούργημα και μόνο για τους λόγους: α. της απόλυτης ακυρότητας και β. της εσφαλμένης ερμηνείας και του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης

27. Με την παρ. 8 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου, αντικαθίσταται η περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 489 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζει τα εξής:

ε) κατά της απόφασης του μονομελούς ή τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων με την οποία ο ανήλικος που κατά την τέλεση της πράξης είχε συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος, δικάστηκε όμως μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδου έτους της ηλικίας του, καταδικάστηκε κατά το άρθρο 130 του Ποινικού Κώδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας.

28. Με την παρ. 9 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η υποπερίπτωση ββ της περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 574 του ΚΠΔ, που ορίζει τα εξής:

ββ) κάθε απόφαση με την οποία επιβάλλεται περιορισμός σε σωφρονιστικό κατάσταση ή αναμορφωτικό μέτρο σε ανήλικο.

29. Με την παρ. 10 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η περίπτωση α) της παραγράφου 3 του άρθρου 574 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζει τα εξής:

α) Η χάρη με άρση των συνεπειών της καταδίκης, η παραγραφή της πράξης ή της ποινής με ειδικό νόμο, η αναστολή εκτέλεσης της ποινής υπό όρους με ειδικό νόμο, η απόλυση από τις φυλακές υπό όρο και η μεταβολή ή η άρση των μέτρων ασφάλειας ή των αναμορφωτικών μέτρων που έχουν επιβληθεί, καθώς και οι αποφάσεις που εκδίδονται

σύμφωνα με τα άρθρα 550 και 551.

30. Με την παρ. 11 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου, αντικαθίσταται η περ. β της παρ. 1 του άρθρου 578 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζει τα εξής:

β) Στις περιπτώσεις δελτίων που αφορούν σωφρονιστικά ή αναμορφωτικά μέτρα, όταν ο ανήλικος συμπληρώσει το 17ο έτος της ηλικίας του.

31. Με την παρ. 1 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται οι περ. α και β του άρθρου 31 του Ν. 4139/2013, που ορίζουν τα εξής:

α) Εάν ο κατηγορούμενος δηλώσει ότι επιθυμεί να παρακολουθήσει εγκεκριμένο κατά νόμο συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, ο ανακριτής με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα μπορεί αυτοτελώς ή αντί της προσωρινής κράτησης να επιβάλει ως περιοριστικό όρο την εισαγωγή του σε εγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης.

β) Σε περίπτωση επιβολής προσωρινής κράτησης εάν ο κατηγορούμενος δηλώσει ότι επιθυμεί να παρακολουθήσει ειδικό συμβουλευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης εντός θεραπευτικών ή ειδικών καταστημάτων κράτησης ή καταστημάτων κράτησης ή τμημάτων αυτών στα οποία λειτουργεί τέτοιο πρόγραμμα, υποβάλλεται σε πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης διάρκειας τριών εβδομάδων. Μετά την ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, ειδική επιτροπή οριζόμενη από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αποτελούμενη από το κατά το άρθρο 10 του Σωφρονιστικού Κώδικα Συμβούλιο Φυλακής, στη σύνθεση του οποίου προστίθενται για τη συγκεκριμένη περίπτωση ο υπεύθυνος του προγράμματος σωματικής αποτοξίνωσης ή ο υπεύθυνος του προγράμματος ψυχολογικής απεξάρτησης του καταστήματος κράτησης μπορεί να διατάξει την παρακολούθηση ειδικού συμβουλευτικού προγράμματος ψυχολογικής απεξάρτησης. Ο χρόνος παραμονής στα ανωτέρω αναφερόμενα καταστήματα υπολογίζεται ως χρόνος προσωρινής κράτησης ή σε περίπτωση καταδίκης σε ποινή κατά της ελευθερίας ως χρόνος έκτισης της ποινής.

32. Με την παρ. 2 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 32 του Ν. 4139/2013, που ορίζει τα εξής:

1. Σε περίπτωση εγκλημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 31 εκτός των εγκλημάτων του άρθρου 23 και εκτός των εγκλημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 187Α, 299, 310 παράγραφος 3, 311, 322, 323, 324, 336 και 380 παρ. 2 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον αυτά έχουν τελεστεί από πρόσωπο που συμμετέχει σε εγκεκριμένο κατά νόμο συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, τότε:

α) Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μπορεί με αιτιολογημένη διάταξη του και με έγκριση του εισαγγελέα εφετών να αναβάλει για ορισμένο χρόνο την άσκηση ποινικής δίωξης, η οποία μπορεί να παρατείνεται, αν λαμβάνει γνώση από έκθεση ή και εκθέσεις του διευθυντή εγκεκριμένου κατά νόμο συμβουλευτικού ή θεραπευτικού προγράμματος σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής

απεξάρτησης, ότι ο δράστης έχει προσέλθει οικειοθελώς και καταβάλλει σοβαρές προσπάθειες για την απεξάρτησή του. Αν ο δράστης ολοκληρώσει με επιτυχία το θεραπευτικό πρόγραμμα, σύμφωνα με έγγραφη βεβαίωση και έκθεση του διευθυντή του προγράμματος, το συμβούλιο πλημμελειοδικών, μπορεί να απόσχει οριστικά από την ποινική δίωξη, εφόσον η τελευταία θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την επανένταξη του στην κοινωνική ζωή. Τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραπάνω εκθέσεις του διευθυντή θεραπευτικού προγράμματος είναι απόρρητα και απαγορεύεται η ανακοίνωσή τους σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από τον ίδιο το χρήστη ναρκωτικών, που υποβλήθηκε σε θεραπεία, επί ανηλίκου δε στον έχοντα την επιμέλεια. Το ευεργέτημα των προηγούμενων εδαφίων παρέχεται μία μόνο φορά.

β) Ο αρμόδιος εισαγγελέας αναστέλλει με διάταξη του την ισχύ εντάλματος σύλληψης προσώπου, που παρακολουθεί εγκεκριμένο κατά νόμο συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εάν το ένταλμα αυτό αφορά εγκλήματα που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο και φέρονται ότι τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του διωκομένου στο παραπάνω πρόγραμμα. Στην περίπτωση που έχει διατηρηθεί η ισχύς του με σύμφωνη γνώμη του προέδρου εφετών ή με βούλευμα, τότε για την αναστολή αποφασίζει το συμβούλιο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η κατηγορία.

γ) Το δικαστήριο που εξέδωσε την οριστική, τελεσίδικη ή αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση αναστέλλει την εκτέλεση των στερητικών της ελευθερίας και των χρηματικών ποινών, προσώπου που παρακολουθεί εγκεκριμένο κατά νόμο συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης εκτός σωφρονιστικών καταστημάτων μέχρι την ολοκλήρωσή του, εάν οι ποινές αυτές αφορούν πράξεις που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο και τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του διωκομένου στο θεραπευτικό πρόγραμμα, εφόσον βεβαιώνεται από τον υπεύθυνο αυτού του προγράμματος η συνεπής παρακολούθησή του εκ μέρους του διωκομένου. Η αναστολή αυτή χορηγείται υπό τον όρο συνέχισης της παρακολούθησης και ολοκλήρωσης του προγράμματος απεξάρτησης και ανακαλείται σε περίπτωση παραβίασης των όρων αυτών.

Με τις ίδιες προϋποθέσεις και με διάταξη του αρμόδιου εισαγγελέα αναστέλλεται προσωρινά η εκτέλεση των ανωτέρω ποινών έως ότου εκδοθεί η απόφαση του δικαστηρίου επί της αίτησης αναστολής εκτέλεσης που υποβάλλεται κατά το προηγούμενο εδάφιο.

Εάν για οποιονδήποτε λόγο έχει χωρήσει βεβαίωση της χρηματικής ποινής και των εξόδων, με απόφαση του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (ΔΟΥ), αναστέλλεται υποχρεωτικά η λήψη κάθε δυσμενούς ατομικού μέτρου και κάθε μέτρου αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ως και κάθε τοκογονία ή προσαύξηση του βεβαιωθέντος ποσού. Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου επιμελείται, κατόπιν αιτήσεως του καταδικασθέντος, ο αρμόδιος εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών του δικαστηρίου που εξέδωσε την περί αναστολής απόφαση, ενημερώνοντας εγγράφως τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ. Εάν η αναστολή ανακληθεί, ο εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών ενημερώνει σχετικά τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ. Στην περίπτωση αυτή η αναστολή των δυσμενών ατομικών μέτρων και των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης

της συναφούς οφειλής ανακαλείται και συνεχίζονται η τοκογονία ή οι προσαυξήσεις του βεβαιωθέντος ποσού.

33. Με την παρ. 3 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 32 του Ν. 4139/2013, που ορίζει τα εξής:

2. Σε δράστη που κατηγορείται για εγκλήματα της παραγράφου 1 και απέκτησε την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών, την οποία δεν μπορεί να αποβάλει με τις δικές του δυνάμεις εφόσον έχει ενταχθεί σε εγκεκριμένο κατά νόμο συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης:

34. Με την παρ. 4 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου αντικαθίστανται το πρώτο εδάφιο και η περίπτωση α) της παρ. 1 του άρθρου 33 του Ν. 4139/2013, που ορίζουν τα εξής:

1. Μετά την ολοκλήρωση με επιτυχία του εγκεκριμένου κατά νόμο συμβουλευτικού ή θεραπευτικού προγράμματος σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, που πιστοποιείται εγγράφως από τον επιστημονικό διευθυντή του οικείου προγράμματος:

α) Ανεξάρτητα από τους όρους που θέτουν οι διατάξεις των άρθρων 99 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, αν κάποιος καταδικαστεί για εγκλήματα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 32 παράγραφος 1, που τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του στο θεραπευτικό πρόγραμμα, η εκτέλεση τόσο της στερητικής της ελευθερίας όσο και της χρηματικής ποινής αναστέλλεται υποχρεωτικά για ορισμένο χρονικό διάστημα, που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από τρία (3) και ανώτερο από έξι (6) έτη, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από το δικαστήριο, οι οποίοι πρέπει να σχετίζονται με τη διαπίστωση της διατήρησης της απεξάρτησης. Όσοι έχουν καταδικαστεί μπορούν να υποβάλουν σχετική αίτηση αναστολής στο δικαστήριο που εξέδωσε την οριστική, τελεσίδικη ή αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση. Η παραπάνω αναστολή ανακαλείται μόνο αν δεν τηρηθούν οι όροι της απόφασης. Εάν η αναστολή δεν ανακληθεί η ποινή που είχε ανασταλεί θεωρείται σαν να μην είχε επιβληθεί.

Εάν για οποιονδήποτε λόγο έχει χωρήσει βεβαίωση της χρηματικής ποινής και των εξόδων, με απόφαση του προϊσταμένου της αρμόδιας ΔΟΥ, αναστέλλεται υποχρεωτικά η λήψη κάθε δυσμενούς ατομικού μέτρου και κάθε μέτρου αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ως και κάθε τοκογονία ή προσαύξηση του βεβαιωθέντος ποσού για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή που χορηγήθηκε κατά τα ανωτέρω εδάφια ή κατά τις διατάξεις των άρθρων 99 και επόμενα του Π.Κ.. Εφόσον ο χρόνος δοκιμασίας παρέλθει επιτυχώς, τα σχετικά χρέη διαγράφονται κατά τον ίδιο τρόπο. Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου επιμελείται, κατόπιν αιτήσεως του καταδικασθέντος, ο αρμόδιος εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών του δικαστηρίου που εξέδωσε την περί αναστολής απόφαση, ενημερώνοντας εγγράφως τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ. Εάν η αναστολή ανακληθεί, ο εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών ενημερώνει σχετικά τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ. Στην περίπτωση αυτή η αναστολή των δυσμενών ατομικών μέτρων και των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ανακαλείται και συνεχίζονται η τοκογονία ή οι προσαυξήσεις του βεβαιωθέντος ποσού.

35. Με την παρ. 5 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η παρ. 2 του άρθρου 33 του Ν. 4139/2013, που ορίζει τα εξής:

Όποιος έχει βεβαίωση ολοκλήρωσης εγκεκριμένου κατά νόμο συμβουλευτικού ή θεραπευτικού προγράμματος σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, θεωρείται ότι κατά την εισαγωγή του για θεραπεία είχε αποκτήσει την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών.

36. Με την παρ. 6 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το άρθρο 34 του Ν. 4139/2013, που ορίζει τα εξής:

1. Αν καταδικαστεί για πράξη του άρθρου 32 παράγραφος 1 δράστης που κρίθηκε ως εξαρτημένος και δηλώνει ότι επιθυμεί να συμμετάσχει σε εγκεκριμένο κατά νόμο συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, διατάσσεται η εισαγωγή του σε θεραπευτικό ή ειδικό κατάστημα κράτησης ή σε κατάστημα κράτησης ή σε τμήμα αυτού στο οποίο λειτουργεί τέτοιο πρόγραμμα, όπου υποβάλλεται σε πρόγραμμα παρακολούθησης και σωματικής αποτοξίνωσης διάρκειας τριών εβδομάδων. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, ειδική επιτροπή που ορίζεται στο άρθρο 31 στοιχείο β' μπορεί να διατάξει την παρακολούθηση ειδικού συμβουλευτικού προγράμματος ψυχολογικής απεξάρτησης. Ο χρόνος παραμονής στα ανωτέρω καταστήματα υπολογίζεται ως χρόνος έκτισης της ποινής.

2. Εάν κρατούμενος για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη ισχυριστεί ότι είναι εξαρτημένος από ναρκωτικά, δηλώνοντας παράλληλα ότι επιθυμεί να συμμετάσχει σε πρόγραμμα απεξάρτησης, η ειδική επιτροπή του άρθρου 31 περίπτωση β' διατάσσει την εισαγωγή του σε πρόγραμμα παρακολούθησης και σωματικής αποτοξίνωσης εντός σωφρονιστικού καταστήματος. Μετά την παρέλευση τριών εβδομάδων συνέρχεται η ίδια επιτροπή και, εφόσον διαγνώσει ότι ο κρατούμενος είναι ψυχολογικά εξαρτημένος από τη χρήση ναρκωτικών, διατάσσει την εισαγωγή του σε συμβουλευτικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης που λειτουργεί εντός του σωφρονιστικού καταστήματος.

3. Εάν σε κατάστημα κράτησης εφαρμόζεται εγκεκριμένο κατά νόμο συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, ο κρατούμενος που το παρακολουθεί δεν μεταγεται σε άλλο κατάστημα για όσο χρόνο διαρκεί η συστηματική παρακολούθηση εκ μέρους του, εκτός αν παραγγελθεί η μεταγωγή του για λόγους σχετικούς με την ομαλή λειτουργία του καταστήματος κράτησης ή δικαστικούς, οπότε επαναμετάγεται μετά την έκλειψη αυτής της αιτίας. Σε περίπτωση μεταγωγής για λόγους σχετικούς με την ομαλή λειτουργία του καταστήματος κράτησης (άρθρα 72 περίπτωση δ' και 76 του ν. 2776/1999, Α' 291) προτιμάται κατάστημα όπου αναπτύσσεται εγκεκριμένο συμβουλευτικό πρόγραμμα, εκτός αν επιβάλλεται η μεταγωγή για σοβαρούς λόγους σε άλλο. Όποιος κρατούμενος έχει κριθεί ως εξαρτημένος κατά τα οριζόμενα παραπάνω και επιθυμεί να παρακολουθήσει συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης, πρέπει να διευκολύνεται ή να μεταγεται σε φυλακή όπου λειτουργεί σχετικό πρόγραμμα και παραμένει αν το παρακολουθεί συστηματικά, εφόσον οι εκάστοτε διαθέσιμοι χώροι το επιτρέπουν.

37. Με την παρ. 7 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το άρθρο 35 του Ν. 4139/2013, που ορίζει τα εξής:

1. Όποιος έχει καταδικαστεί για εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 σε στερητική της ελευθερίας ποινή και την εκτίει στη φυλακή, αν παρακολούθησε με επιτυχία εγκεκριμένο κατά νόμο συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης και υπάρχει βεβαίωση από αναγνωρισμένο θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης που λειτουργεί εκτός του σωφρονιστικού καταστήματος ότι γίνεται αποδεκτός σε αυτό, μπορεί να απολυθεί με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου που ορίζεται στα άρθρα 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, με τον όρο παρακολούθησης του οικείου προγράμματος και εφόσον έχει εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο τουλάχιστον το ένα πέμπτο (1/5) της ποινής. Οι υπεύθυνοι του προγράμματος έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν την πρώτη ημέρα κάθε δεύτερου μήνα τη δικαστική αρχή και να συμπληρώνουν ειδικό δελτίο, στο οποίο αναφέρεται ρητά η συνεχής παρακολούθηση, η συναφής πρόοδος, η σταθεροποίηση και η επιτυχής ολοκλήρωση του. Η αδικαιολόγητη διακοπή της παρακολούθησης του προγράμματος αναφέρεται άμεσα στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών και το συμβούλιο πλημμελειοδικών προχωρεί σε ανάκληση της απόλυσης.

2. Όποιος καταδικάσθηκε σε ποινή φυλάκισης για οποιοδήποτε έγκλημα και υποβάλλεται σε συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης κατά την προηγούμενη παράγραφο, μπορεί με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου της κράτησης, ύστερα από γνώμη της οικείας ειδικής επιτροπής του άρθρου 31 στοιχείο β', να απολυθεί υπό όρο και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου που ορίζεται στα άρθρα 105 και επόμενα του Π.Κ., εφόσον έχει παρακολουθήσει με επιτυχία το πρόγραμμα απεξάρτησης. Το συμβούλιο μπορεί να επιβάλει στον απολυόμενο την υποχρέωση να εμφανίζεται ανά τακτικά χρονικά διαστήματα σε ειδικό θεραπευτικό κατάστημα απεξάρτησης και να υποβάλλεται σε εξετάσεις. Αν από αυτές αποδειχθεί ότι ξανάρχισε τη χρήση ναρκωτικών ή αν αρνείται ή παραλείπει να εξετάζεται, το ειδικό θεραπευτικό κατάστημα υποχρεούται να ειδοποιεί τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, οπότε ανακαλείται η απόλυση με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών.

3. Ο χρόνος παραμονής στο εγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης σε κάθε περίπτωση θεωρείται ως χρόνος έκτισης ποινής.

4. Εφόσον εκείνος που καταδικάστηκε έχει απολυθεί υπό όρο, ύστερα από επιτυχή παρακολούθηση εγκεκριμένου θεραπευτικού προγράμματος, η καταδικαστική απόφαση για εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 32, καθώς και το βούλευμα που διατάσσει την απόλυση κατά τις προηγούμενες παραγράφους αναγράφεται μόνο στα αντίγραφα ποινικού μητρώου που προορίζονται για δικαστική χρήση.

5. Όποιος καταδικάστηκε για έγκλημα του άρθρου 23 σε ποινή ισόβιας κάθειρξης, μπορεί να απολυθεί υπό τον όρο της ανάκλησης εφόσον έχει εκτίσει τουλάχιστον είκοσι πέντε έτη. Στον κατάδικο αυτόν δεν μπορεί να χορηγηθεί η απόλυση υπό όρο αν δεν έχει παραμείνει στο κατάστημα κράτησης για χρονικό διάστημα είκοσι ετών. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα.

38. Με την παρ. 8 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το άρθρο 51 του Ν. 4139/2013, που ορίζει τα εξής:

Εγκεκριμένοι οργανισμοί ή φορείς για την υλοποίηση των δράσεων που μνημονεύονται στα άρθρα 30-35 είναι οι εξής:

- 1) Οργανισμός κατά των Ναρκωτικών (Ο.ΚΑ.ΝΑ.)
- 2) Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.Θ.Ε.Α.)
- 3) Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αθηνών (Ψ.Ν.Α.)
- 4) Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης (Ψ.Ν.Θ.).

39. Με την παρ. 1 του άρθρου 5 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η περ. β της παρ. 4 του άρθρου 17 του ν. 2298/1995 (Α' 62), που ορίζει τα εξής:

β) η τοποθέτηση αυτή επιβάλλεται ως περιοριστικός όρος κατά το άρθρο 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

40. Με την παρ. 2 του άρθρου 5 του σχεδίου νόμου καταργείται η παρ. 5 του άρθρου 17 του ν. 2298/1995 (Α' 62), που ορίζει τα εξής:

5. Στα Ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων εισάγονται επίσης ανήλικοι, οι οποίοι διαβιώνουν σε κοινωνικό περιβάλλον ατόμων τα οποία τελούν καθ' έξη ή κατ' επάγγελμα αξιόποινες πράξεις, εφόσον υπάρχει γνωμάτευση του Επιμελητή Ανηλίκων ότι δεν είναι εφικτή ή σκόπιμη η ένταξη τους σε προνοιακό ίδρυμα φιλοξενίας ανηλίκων. Στην περίπτωση αυτή για την εισαγωγή είναι αναγκαία η υποβολή αίτησης των προσώπων που έχουν τη γονική μέριμνα του ανηλίκου ή, εφόσον την αίτηση αυτή υποβάλλει οποιοσδήποτε τρίτος, η γραπτή συναίνεση τους. Αν την αίτηση υποβάλλει ο εισαγγελέας ανηλίκων, δεν απαιτείται συναίνεση των προσώπων που ασκούν τη γονική μέριμνα. Η αίτηση υποβάλλεται στις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων ή στον εισαγγελέα πρωτοδικών ή στις αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας του ανηλίκου και διαβιβάζεται στον Δικαστή Ανηλίκων. Ο τελευταίος αποφασίζει, αφού λάβει υπόψη την προσωπικότητα του ανηλίκου και τις κοινωνικές συνθήκες του περιβάλλοντος του, μετά από ακρόαση του ανηλίκου, εφόσον αυτή είναι εφικτή, συνεκτιμώντας και τη γνωμάτευση του Επιμελητή Ανηλίκων. Στην απόφαση προσδιορίζεται η μέγιστη διάρκεια του εγκλεισμού στο ίδρυμα.

41. Με την παρ. 3 του άρθρου 5 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η παρ. 10 του άρθρου 17 του ν. 2298/1995 (Α' 62), που ορίζει τα εξής:

10. Στους ανήλικους που έχουν εισαχθεί στα Ιδρύματα Αγωγής κατά τις παραγράφους 4 και 5 ο Δικαστής Ανηλίκων μπορεί να χορηγεί άδεια δοκιμασίας ή άδεια για λόγους υγείας. Η άδεια δοκιμασίας χορηγείται ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του Διευθυντή του Ιδρύματος και έχει διάρκεια ως έξι (6) μήνες, η οποία μπορεί να παραταθεί έως έξι (6) μήνες. Η τμηματική χορήγηση της είναι επίσης δυνατή. Η άδεια για λόγους υγείας χορηγείται ύστερα από αιτιολογημένη έκθεση του ιατρού του καταστήματος και αφορά κατ' οίκον νοσηλεία.

42. Με την παρ. 1 του άρθρου 11 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η παράγραφος 1 του άρθρου 4 του ν.δ. 1017/1971 (ΦΕΚ 209 Α'), που ορίζει τα εξής:

1. Το Ταμείο διοικείται από εννεαμελές διοικητικό συμβούλιο το οποίο αποτελείται από:

α) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ως Πρόεδρο

β) έναν σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που υποδεικνύεται από τον οικείο Πρόεδρο, ως Αντιπρόεδρο

γ) τον Γενικό Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, ο οποίος είναι πρόσωπο με αναγνωρισμένο κύρος και εμπειρία στη Δημόσια Διοίκηση. Ο Γενικός Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου είναι πλήρους απασχόλησης

δ) έναν γενικό διευθυντή ή Προϊστάμενο Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών (Γ.Λ.Κ.), ο οποίος υποδεικνύεται από τον οικείο Υπουργό

ε) έναν υπάλληλο της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που είναι τουλάχιστον Προϊστάμενος Διευθύνσεως, αναπληρούμενος από Προϊστάμενο άλλης Διευθύνσεως, ή ένα υπηρεσιακό στέλεχος εποπτευόμενου από το Υπουργείο Δικαιοσύνης φορέα

στ) τέσσερα (4) μέλη αναγνωρισμένου κύρους και εμπειρίας, εκ των οποίων τρεις (3) είναι Δικηγόροι παρ' Αρείω Πάγω ένας δε από αυτούς από τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών.

43. Με την παρ. 2 του άρθρου 11 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 5 του ν.δ. 1017/1971 (Α' 209), που ορίζει τα εξής:

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με απόφαση του να αναθέτει την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων του στον πρόεδρο, στον γενικό γραμματέα ή σε άλλο μέλος του ή σε δικαστικούς λειτουργούς ή σε προϊσταμένους υπηρεσιών αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή και να εξουσιοδοτεί αυτούς προς ενέργεια ορισμένων πράξεων.

44. Με την παρ. 3 του άρθρου 11 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το άρθρο 6 του ν.δ. 1017/1971, που ορίζει τα εξής:

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου εκπροσωπεί το Ταμείο ενώπιον πάσης Δικαστικής, Διοικητικής ή άλλης Αρχής, διορίζει τους πληρεξουσίους δικηγόρους του Ταμείου, συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο, καθορίζει την ημερήσια διάταξη, διευθύνει τις συνεδριάσεις και κατευθύνει τις εργασίες του, παρακολουθεί την εφαρμογή των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και ασκεί τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου που του μεταβιβάζονται από αυτό. Αν ο Πρόεδρος του Δ.Σ. απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο αυτού και αν και αυτός απουσιάζει ή κωλύεται, από μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που ορίζεται από αυτό.

45. Με την παρ. 4 του άρθρου 11 του σχεδίου νόμου καταργείται το άρθρο 6Α του ν.δ.

1017/1971 , που ορίζει τα εξής:

Άρθρο 6Α

Αρμοδιότητες Γενικού Γραμματέα

- 1) Ο Γενικός Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου προΐσταται του προσωπικού του Ταμείου, διευθύνει το έργο των υπηρεσιών του, έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία του, υπογράφει τις νομίμως εκδιδόμενες εντολές πληρωμής και υπογράφει κάθε έγγραφο του Ταμείου.
- 2) Ο Γενικός Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, με απόφαση του μπορεί να εξουσιοδοτεί τον Διευθυντή του Ταμείου να υπογράφει, κατά περίπτωση με εντολή Γενικού Γραμματέα όλες τις αποφάσεις, έγγραφα, εντολές ή άλλες πράξεις, που αφορούν στις αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα. Επίσης, μπορεί να μεταβιβάζει στον Διευθυντή του Ταμείου την αρμοδιότητα υπογραφής των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής ή άλλων τίτλων πληρωμής του Ταμείου, μέχρις ορισμένου ποσού το ύψος του οποίου καθορίζεται με την ίδια απόφαση.
- 3) Αν εκλείψει, απουσιάζει ή κωλύεται ο Γενικός Γραμματέας αναπληρώνεται από μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου το οποίο ορίζεται από τον ίδιο.
- 4) Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται οι αποδοχές του Γενικού Γραμματέα, καθώς και οι αποζημιώσεις των λοιπών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Μεταρρυθμίσεις ποινικών διατάξεων, κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ' τύπου και άλλες διατάξεις»

Άρθρο 1

Κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ' τύπου

1. Τα άρθρα 1, πλην των παρ. 2, 5 και 7, 2 και 3 του ν. 4274/2014 (ΦΕΚ Α' 147) καταργούνται. Επίσης καταργείται το ΠΔ 168 /2014, ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Καταστημάτων Κράτησης και Αυτοτελών Τμημάτων Γ' Τύπου καθώς και κάθε άλλη διάταξη κατά το μέρος που αναφέρονται στα «καταστήματα κράτησης Γ' τύπου».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 19 του Σωφρονιστικού Κώδικα (ν. 2776/1999) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Τα γενικά καταστήματα κράτησης διακρίνονται σε Α' και Β' τύπου. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 των άρθρων 11, στα καταστήματα Α' τύπου κρατούνται οι υπόδικοι, οι κρατούμενοι για χρέη και οι κατάδικοι σε ποινή φυλάκισης και στα Β' τύπου κρατούνται όλοι οι υπόλοιποι κρατούμενοι».

Άρθρο 2

Τροποποιήσεις στον Ποινικό Κώδικα

1. Το άρθρο 54 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Η διάρκεια του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη ούτε είναι μικρότερη από δύο».

2. Το άρθρο 56 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 56.

1. Με ιδιαίτερους νόμους κανονίζεται ο τρόπος εκτέλεσης των ποινών, που προβλέπουν τα άρθρα 38 και 51-55 καθώς επίσης και των μέτρων ασφάλειας που προβλέπουν τα άρθρα 69-72.

2. Εκείνος στον οποίο επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης ή κάθειρξης έως δέκα ετών και έχει υπερβεί το εβδομηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του, εκτίει την ποινή ή το υπόλοιπο της ποινής στην κατοικία του, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κριθεί ότι η εκτίση της ποινής σε κατάστημα κράτησης είναι απολύτως αναγκαία για να αποτραπεί αυτός από την τέλεση άλλων αντίστοιχης βαρύτητας εγκλημάτων. Εάν το πιο πάνω όριο ηλικίας έχει συμπληρωθεί κατά την εκδίκαση της υπόθεσης, αποφασίζει το δικαστήριο που επιβάλλει

την ποινή. Σε κάθε άλλη περίπτωση, αποφασίζει το συμβούλιο πλημμελειοδικών μετά από αίτηση του καταδικασμένου.

3. Οι εκτίοντες ποινή στην κατοικία τους δύνανται να λαμβάνουν άδεια εξόδου από αυτήν από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης για λόγους εκπαίδευσης, εργασίας ή νοσηλείας. Οι ίδιοι υποχρεούνται να εμφανίζονται το πρώτο πενήντημερο κάθε μήνα στο αστυνομικό τμήμα του τόπου κατοικίας τους. Αν παραλείψουν την υποχρέωση τους αυτή, ο εισαγγελέας έκτισης της ποινής, εκτιμώντας τη συχνότητα των παραλείψεων και τους λόγους στους οποίους οφείλονται, μπορεί να: α) προβαίνει σε συστάσεις, β) διατάξει την έκτιση μέρους της ποινής τους που δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα στο κατάστημα κράτησης ή γ) διατάξει την έκτιση της ποινής τους στο κατάστημα κράτησης. Η διάταξη του άρθρου 105 έχει και εδώ ανάλογη εφαρμογή.».

3. Το άρθρο 74 Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων που περιλαμβάνονται σε διεθνείς συμβάσεις που έχουν κυρωθεί από τη χώρα, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την απέλαση αλλοδαπού που καταδικάστηκε σε κάθειρξη, εάν κρίνει ότι η παραμονή του στη χώρα δεν συμβιβάζεται προς τους όρους της κοινωνικής συμβίωσης, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το είδος του εγκλήματος για το οποίο καταδικάστηκε, το βαθμό της υπαιτιότητάς του, τις ειδικές συνθήκες τέλεσης της πράξης, τις συνέπειες αυτής, το χρόνο παραμονής του στο ελληνικό έδαφος, τη νομιμότητα ή μη της παραμονής του, την εν γένει συμπεριφορά, τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την ύπαρξη οικογένειας και γενικότερα το βαθμό ένταξης αυτού στην ελληνική κοινωνία. Αν ο αλλοδαπός κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης ήταν ανήλικος, για την απέλαση του λαμβάνεται υπόψη και η τυχόν νόμιμη εγκατάσταση και παραμονή της οικογένειας του στη χώρα ή στην περίπτωση που η οικογένεια του διαμένει στην αλλοδαπή, ο υφιστάμενος στη χώρα προορισμού σοβαρός κίνδυνος κατά της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας του. Η απέλαση εκτελείται αμέσως μετά την έκτιση της ποινής ή την απόλυση από τις φυλακές. Το ίδιο ισχύει και όταν η απέλαση επιβλήθηκε από το δικαστήριο ως παρεπόμενη ποινή.

2. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάξει την απέλαση από τη χώρα κάθε αλλοδαπού στον οποίο επιβλήθηκε μέτρο ασφάλειας των άρθρων 69, 71 και 72. Σ' αυτή την περίπτωση, η απέλαση μπορεί να διαταχθεί, σε αντικατάσταση αυτών των μέτρων.

3. Το δικαστήριο που αποφασίζει την απέλαση του αλλοδαπού δράστη επιβάλλει σε αυτόν απαγόρευση επανεισόδου του στη χώρα, για χρονικό διάστημα έως δέκα (10) ετών. Το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου του δικαστηρίου που επέβαλε την απέλαση, μετά από γνώμη της αρμόδιας αστυνομικής αρχής, μπορεί να επιτρέψει την επιστροφή του αλλοδαπού στη χώρα ύστερα από αίτησή του, αφού περάσει μια τριετία από την εκτέλεση της απέλασης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο χρονικός περιορισμός του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει σε περίπτωση αλλοδαπού ο οποίος έχει τελέσει γάμο με Έλληνα υπήκοο, για όσο χρονικό διάστημα

διαρκεί ο γάμος, καθώς και σε περίπτωση παλιννοστούντος ελληνικής καταγωγής. Το συμβούλιο αποφαινεται αμετάκλητα και μπορεί να εξετάσει νέα αίτηση για επιστροφή μόνο μετά την πάροδο ενός έτους από την απόρριψη της προηγούμενης.

4. α. Η απέλαση εκτελείται με ενέργειες των αρμόδιων αστυνομικών αρχών, σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία περί αλλοδαπών καθώς και τους κανόνες του διεθνούς και του ευρωπαϊκού δικαίου. Πέντε μήνες πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου για την υφ' όρον απόλυση του κρατούμενου, ο διευθυντής του καταστήματος κράτησης υποχρεούται να ενημερώσει σχετικά τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης, ώστε ο τελευταίος να παραγγείλει αμέσως στην αρμόδια αστυνομική αρχή τη διερεύνηση του εφικτού της απέλασης και την προετοιμασία για την υλοποίησή της. Τουλάχιστον ένα μήνα πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου για την υφ' όρον απόλυση, η αρμόδια αστυνομική αρχή αναφέρει, με αιτιολογημένη έκθεσή της, στον εισαγγελέα του τόπου κράτησης εάν η απέλαση είναι εφικτή. Σε περίπτωση που η απέλαση είναι εφικτή, εκτελείται αμέσως μετά την υφ' όρον απόλυση ή την έκτιση της ποινής του κρατούμενου. Με αιτιολογημένη διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης, η κράτηση μπορεί να παραταθεί για ένα μήνα μόνο από το χρόνο της υφ' όρον απόλυσης ή έκτισης της ποινής, εφόσον η διαδικασία απέλασης έχει ξεκινήσει και πρόκειται να εκτελεστεί μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα. Μετά την παρέλευση του χρόνου αυτού και εφόσον η απέλαση δεν έχει πραγματοποιηθεί, με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης αναστέλλεται υποχρεωτικά η απέλαση του αλλοδαπού, του επιβάλλονται οι όροι που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 100 ή ορισμένοι από αυτούς και ο κρατούμενος απολύεται αμέσως.

β. Σε περίπτωση που ο αλλοδαπός παρεμποδίζει την προετοιμασία της απομάκρυνσής του, αρνούμενος να συνεργαστεί με τις αρχές και να αποκαλύψει τα πραγματικά του στοιχεία, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης μπορεί να παρατείνει την κράτηση του μέχρι και τρεις μήνες από το χρόνο της υφ' όρον απόλυσης ή έκτισης της ποινής. Στην περίπτωση αυτή, όπως και στην περίπτωση α, ο αλλοδαπός παραμένει μέχρι την εκτέλεση της απέλασής του σε ειδικό χώρο του καταστήματος κράτησης ή του θεραπευτικού καταστήματος ή σε ειδικό χώρο των αστυνομικών αρχών που δημιουργούνται για το σκοπό αυτό, με εντολή του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης. Κατά της εισαγγελικής διάταξης που παρατείνει την κράτηση, ο κρατούμενος μπορεί να υποβάλει προσφυγή, για την οποία αποφαινεται αμετάκλητα ο αρμόδιος εισαγγελέας εφετών μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών. Μετά την παρέλευση του τριμήνου, με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης αναστέλλεται υποχρεωτικά η απέλαση του αλλοδαπού, του επιβάλλονται οι όροι που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 100 ή ορισμένοι από αυτούς και ο κρατούμενος απολύεται αμέσως.

γ. Όταν η απέλαση καταστεί εφικτή κατά την αιτιολογημένη γνώμη της αστυνομικής αρχής, η απόφαση αναστολής αυτής ανακαλείται με την ίδια διαδικασία που εκδόθηκε και διατάσσεται η κράτηση του αλλοδαπού για την πραγματοποίηση της απέλασης για χρονικό διάστημα το πολύ δεκαπέντε ημερών».

5. Εάν, σύμφωνα με την αιτιολογημένη έκθεση της αστυνομικής αρχής κατά την περίπτωση α τα παραγράφου 4, η απέλαση δεν είναι εφικτή για οποιονδήποτε λόγο και ιδίως επειδή α) ο αλλοδαπός είναι ανιθαγενής, ή ζητεί διεθνή προστασία ή απολαμβάνει διεθνή προστασία, ή β) δεν λειτουργεί ή δεν συνεργάζεται η προξενική αρχή της χώρας καταγωγής του ή γ) η χώρα του δεν συνιστά ασφαλή προορισμό ή τυχόν επιστροφή συνιστά παραβίαση του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ, ή δ) δεν τον δέχεται η χώρα καταγωγής του, τότε, μετά την υφ' όρον απόλυση ή την έκτιση ποινής, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης αναστέλλει υποχρεωτικά με διάταξή του την απέλαση, επιβάλλει τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 100 ή ορισμένους από αυτούς και ο κρατούμενος απολύεται αμέσως. Όταν η απέλαση καταστεί εφικτή, εφαρμόζεται αναλόγως η περίπτωση γ' της προηγούμενης παραγράφου.

6. Αυτός που παραβιάζει τον όρο ή τους όρους που του έχουν επιβληθεί από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών κατά την αναστολή της απέλασης, τιμωρείται με την ποινή του άρθρου 182 παρ. 1».

4. Στο άρθρο 94 ΠΚ προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Ποινές, οι οποίες επιβάλλονται για κακουργήματα ή με δόλο τελούμενα πλημμελήματα και εμπεριέχουν άσκηση σωματικής βίας και έχουν διαπραχθεί από κρατούμενους εντός των καταστημάτων κράτησης κατά άλλων κρατουμένων ή υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης ή κατά τη διάρκεια άδειας, εκτίονται ολόκληρες μετά την έκτιση της ποινής που επιβλήθηκε ή που θα επιβληθεί για την πράξη για την οποία ήταν κρατούμενος ο υπαίτιος».

5. Το άρθρο 105 παράγραφος 1 περίπτωση γ) του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) προκειμένου για ισόβια κάθειρξη, τουλάχιστον δεκαεννέα έτη».

6. Η παρ. 2 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το χρονικό διάστημα των τριών πέμπτων περιορίζεται στα δύο πέμπτα της ποινής που επιβλήθηκε και προκειμένου για ισόβια κάθειρξη, τα δεκαεννέα έτη περιορίζονται σε δεκαπέντε έτη, αν ο κατάδικος έχει υπερβεί το εβδομηκοστό έτος της ηλικίας του. Το χρονικό διάστημα των δεκαπέντε ετών προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως, ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί, αν έχει εκτίσει δεκαεννέα έτη. Μετά τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου έτους της ηλικίας του καταδίκου, κάθε ημέρα παραμονής του σε σωφρονιστικό κατάστημα υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο ημέρες εκτιόμενης ποινής. Αν ο κατάδικος εργάζεται, κάθε ημέρα απασχόλησης

υπολογίζεται ως επιπλέον μισή ημέρα εκτιώμενης ποινής. Αν για τους καταδίκους αυτούς προκύπτει από άλλες διατάξεις ευνοϊκότερος υπολογισμός, εφαρμόζονται εκείνες. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε καταδίκους για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει η παράγραφος 2 του άρθρου 105 του ν. 1492/1950 Κύρωση του Ποινικού Κώδικα».

7. Η παρ. 6 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Προκειμένου για ποινές κάθειρξης δεν μπορεί να χορηγηθεί πάντως στον κατάδικο η υπό όρο απόλυση, αν δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με το ένα τρίτο της ποινής που του επιβλήθηκε και, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, δεκαπέντε έτη. Το χρονικό διάστημα του ενός τρίτου ή, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, των δεκαπέντε ετών, προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει δεκαεννέα έτη. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάστηκαν για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 5 του ν. 2058/1952. Επίσης, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάστηκαν για το έγκλημα της παραγράφου 1 του άρθρου 299, εφόσον η πράξη τελέσθηκε κατά τη διάρκεια της κράτησής τους σε σωφρονιστικό κατάστημα».

8. Η παρ. 7 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Κάθε ημέρα κράτησης κρατουμένων που πάσχουν από ημιπληγία ή παραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας ή έχουν υποβληθεί σε επέμβαση μεταμόσχευσης καρδιάς, ήπατος, νεφρού ή μυελού ή είναι φορείς του συνδρόμου επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας ή πάσχουν από κακοήθη νεοπλάσματα ή από νεφρική ανεπάρκεια για την οποία γίνεται τακτική αιμοκάθαρση ή από φυματίωση κατά τη διάρκεια της θεραπείας της, υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο ημέρες εκτιώμενης ποινής.

Το ίδιο ισχύει και για: α) κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, β) κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω, που δεν μπορούν να εργαστούν, εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους στο κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης, γ) κρατούμενους στους οποίους απαγορεύεται ύστερα από γνωμάτευση του ιατρού του καταστήματος η ανάληψη εργασίας ή απασχόλησης που μπορεί βάσιμα να προκαλέσει σοβαρή και μόνιμη βλάβη στην υγεία τους, δ) κρατούμενους οι οποίοι νοσηλεύονται σε θεραπευτικά καταστήματα ή νοσοκομεία εφόσον η νοσηλεία τους έχει διαρκέσει τουλάχιστον τέσσερις μήνες, ε) κρατούμενες μητέρες για όσο διάστημα έχουν μαζί τους τα ανήλικα τέκνα τους, στ) κρατούμενους που συμμετέχουν σε θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης από

ναρκωτικά εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 ν. 4139/2013 (ΦΕΚ Α' 74) οργανισμού και ζ) κρατούμενους για όσο διάστημα διαρκεί η κράτησή τους σε χώρους αστυνομικών τμημάτων ή αστυνομικών διευθύνσεων.

Η διακρίβωση της αναπηρίας στις περιπτώσεις α και β γίνεται με τη διαδικασία της ειδικής πραγματογνωμοσύνης της παραγράφου 3 του άρθρου 110Α. Ο ευεργετικός υπολογισμός διενεργείται από τον αρμόδιο δικαστικό λειτουργό κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 46 παρ. 1 του Σωφρονιστικού Κώδικα και λαμβάνεται υπόψη εκτός από την υφ' όρον απόλυση και για τη λήξη της έκτισης της ποινής, τη μετατροπή της σε χρηματική ποινή ή κοινωφελή εργασία ή την αθροιστική έκτιση των ποινών».

9. Μετά την παρ. 7 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται παράγραφος 8, ως εξής:

«8. Σε κάθε περίπτωση, η προσμέτρηση για τον ευεργετικό υπολογισμό των ημερών ποινής των καταδίκων ή υποδίκων δεν διακόπτεται λόγω νοσηλείας στο Νοσοκομείο Κρατουμένων, στο Ψυχιατρείο Κρατουμένων Κορυδαλλού καθώς και σε οποιοδήποτε άλλο νοσηλευτικό ίδρυμα».

10. Το άρθρο 110 Α του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η απόλυση υπό όρο χορηγείται ανεξαρτήτως της συνδρομής των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και 106, εφόσον ο κατάδικος νοσεί από σύνδρομο επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας ή από χρόνια νεφρική ανεπάρκεια και υποβάλλεται σε τακτική αιμοκάθαρση ή από ανθεκτική φυματίωση ή είναι τετραπληγικός ή έχει υποστεί μεταμόσχευση ήπατος, μυελού και καρδιάς ή πάσχει από κακοήγη νεοπλασμάτα ή από κίρρωση του ήπατος με αναπηρία άνω του εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή από γεροντική άνοια έχοντας υπερβεί το ογδοηκοστό έτος της ηλικίας.

2. Η απόλυση χορηγείται, ανεξαρτήτως της συνδρομής των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και 106 και στις πιο κάτω ειδικές περιπτώσεις: α) στους καταδίκους με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, β) στους καταδίκους με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους στο κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης. Σε περίπτωση πρόσκαιρης κάθειρξης, απαιτείται να έχει εκτιθεί με οποιονδήποτε τρόπο το ένα πέμπτο της ποινής. Σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης ο κρατούμενος, αν έχει εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο δέκα έτη και διαθέτει ποσοστό αναπηρίας 80% ή παραπάνω, εκτίει το υπόλοιπο της ποινής του στην κατοικία του, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 56 και θεωρείται ότι εκτίθηκε, αν περάσουν δέκα έτη από την απόλυση.

3. Η διακρίβωση των προϋποθέσεων των παραγράφων 1 και 2 γίνεται μετά από αίτηση του κρατούμενου από το αρμόδιο συμβούλιο πλημμελειοδικών ή, στην περίπτωση κρατούμενου που εκτίει ποινή ισόβιας κάθειρξης, από το συμβούλιο εφετών. Ο εισαγγελέας, μετά την υποβολή της αίτησης, διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη για

τη διακρίβωση των προϋποθέσεων των παραγράφων 1 και 2 και την πιστοποίηση του ποσοστού αναπηρίας, αν αυτό δεν έχει βεβαιωθεί από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ). Η κατά τα άνω ειδική πραγματογνωμοσύνη ή η βεβαίωση από το ΚΕΠΑ υποβάλλεται από τον εισαγγελέα στο αρμόδιο συμβούλιο μαζί με την πρότασή του. Κατά του βουλεύματος του συμβουλίου εφετών μπορεί να ασκηθεί αναίρεση. Οι λεπτομέρειες σχετικά με την ως άνω ειδική πραγματογνωμοσύνη καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Υγείας.

4. Με την επιφύλαξη των άρθρων 107 και 108, η απόλυση υπό όρο κατά τις παραγράφους 1 και 2 σημειώνεται στο Ποινικό Μητρώο του καταδίκου, χορηγείται μόνο μια φορά και επεκτείνεται αυτοδικαίως σε όλες τις συντρέχουσες στην έκτιση ποινές, για τις οποίες μπορεί να καθοριστεί συνολική ποινή κατ' άρθρο 551 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

5. Η καταδίκη κατά τη διάρκεια της δοκιμασίας για πράξη που τελέστηκε πριν την έναρξη της έκτισης της ποινής, για την οποία χορηγήθηκε η απόλυση υπό όρο, δεν επιφέρει την ανάκληση της απόλυσης.

6. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, εκτός της επιβολής ισόβιας κάθειρξης, δύναται να επιβληθεί μόνο ο όρος της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα. Ανάκληση απόλυσης για παραβίαση όρου δεν χωρεί όταν αυτή προκλήθηκε από λόγους υγείας.

7. Σε όσους απολύονται κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν χωρεί προσωποκράτηση».

11. Μετά την παρ. 3 του άρθρου 124 του Ποινικού Κώδικα, προστίθεται παρ. 3 α, ως εξής:

« 3^α. Το δικαστήριο μπορεί να αντικαταστήσει το αναμορφωτικό μέτρο της περ. ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 122 που έχει επιβληθεί σε ποινικά υπεύθυνο ανήλικο για πράξη, την οποία αν τελούσε ενήλικος θα ήταν κακούργημα και εμπεριέχει στοιχεία βίας, με περιορισμό σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων, εφόσον: α) ο ανήλικος διαφεύγει επανειλημμένως από το ίδρυμα αγωγής και ο ποινικός σωφρονισμός κρίνεται απολύτως αναγκαίος, ή β) τελέσει εκ νέου πράξη, που εάν την τελούσε ενήλικος θα ήταν κακούργημα που εμπεριέχει στοιχεία βίας».

12. Η παρ. 1 του άρθρου 126 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Η αξιόποινη πράξη που τελέστηκε από ανήλικο οκτώ έως δεκαπέντε ετών δεν καταλογίζεται σε αυτόν».

13. Η παρ. 1 του άρθρου 127 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Περιορισμός σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων επιβάλλεται μόνο σε ανηλίκους που έχουν συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας, εφόσον η πράξη τους, αν την τελούσε ενήλικος, θα ήταν κακούργημα απειλούμενο με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3α του άρθρου 124. Η απόφαση πρέπει να περιέχει ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία από την οποία να προκύπτει γιατί τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα δεν κρίνονται στη συγκεκριμένη περίπτωση επαρκή, λαμβανομένων κατά περίπτωση υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών τέλεσης της πράξης και της προσωπικότητας του ανηλίκου».

14. Η παρ. 1 του άρθρου 130 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η διάταξη του άρθρου 127 παρ. 1 εφαρμόζεται και για τους ανηλίκους που τέλεσαν αξιόποινη πράξη μετά τη συμπλήρωση του δέκατου πέμπτου έτους της ηλικίας τους και εισάγονται σε δίκη μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδου έτους. Στην περίπτωση αυτή τα αναμορφωτικά μέτρα παύουν αυτοδικαίως όταν ο υπαίτιος συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του. Στην περίπτωση ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 122 το αναμορφωτικό μέτρο παύει αυτοδικαίως, όταν ο υπαίτιος συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η επιβολή αναμορφωτικών ή θεραπευτικών μέτρων δεν είναι επαρκής και ότι ο περιορισμός σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων, μολονότι αναγκαίος δεν είναι πλέον σκόπιμος, μπορεί να επιβάλει την ποινή που προβλέπεται για την πράξη που τελέστηκε, ελαττωμένη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 83».

15. Το άρθρο 312 του Ποινικού Κώδικα και ο τίτλος του αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 312. Πρόκληση βλάβης με συνεχή σκληρή συμπεριφορά.

1. Αν δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης αξιόποινης πράξης, τιμωρείται με φυλάκιση, όποιος με συνεχή σκληρή συμπεριφορά προξενεί σε τρίτον σωματική κάκωση ή άλλη βλάβη της σωματικής ή ψυχικής υγείας. Αν η πράξη τελείται μεταξύ ανηλίκων δεν τιμωρείται εκτός αν η μεταξύ τους διαφορά ηλικίας είναι μεγαλύτερη από τρία έτη, οπότε επιβάλλονται μόνο αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα.

2. Αν το θύμα δεν συμπλήρωσε ακόμη το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του ή δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του και ο δράστης το έχει στην επιμέλεια ή στην προστασία του ή ανήκει στο σπίτι του δράστη ή έχει μαζί του σχέση εργασίας ή υπηρεσίας ή το έχει αφήσει στην εξουσία του ο υπόχρεος για την επιμέλειά του ή του έχουν εμπιστευθεί για ανατροφή, διδασκαλία, επίβλεψη, ή φύλαξη έστω προσωρινή, αν δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης αξιόποινης πράξης, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος με συστηματική παραμέληση των υποχρεώσεών του προς τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνεται υπαίτιος να πάθουν σωματική κάκωση ή βλάβη της σωματικής ή ψυχικής τους υγείας.

Τροποποιήσεις στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Η παρ. 2 του άρθρου 45 Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Στον ανήλικο μπορεί να επιβληθούν με διάταξη του εισαγγελέα ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως και ια' του άρθρου 122 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα. Με την ίδια διάταξη ορίζεται και η προθεσμία συμμόρφωσης. Αν ο ανήλικος συμμορφωθεί με τα μέτρα και τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν, ο εισαγγελέας ενεργεί σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 43 παρ. 2. Σε αντίθετη περίπτωση ο εισαγγελέας κινεί την ποινική δίωξη σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 1. Για την έκδοση της διάταξης απαιτείται προηγούμενη έκθεση του αρμόδιου επιμελητή ανηλίκων».

2. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 239 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Γι' αυτό το σκοπό όποιος ενεργεί την ανάκριση, αναθέτει τη συλλογή των απαιτούμενων πληροφοριών σε έναν από τους επιμελητές που υπηρετούν στις κατά τόπους Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων. Η σχετική έκθεση των επιμελητών τίθεται στη δικογραφία, λαμβάνει δε γνώση αυτής και ο κατηγορούμενος».

3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τους ανήλικους ως περιοριστικοί όροι είναι δυνατόν να διατάσσονται ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως ια' του άρθρου 122 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα. Σε περίπτωση παραβίασης των όρων αυτών είναι δυνατή η αντικατάστασή τους με το μέτρο της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα».

4. Το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης β της παρ. 3 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή σε υποδίκους που έχουν αναπηρία σε ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω. Το ίδιο ισχύει και για τους υποδίκους που έχουν αναπηρία σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους σε κατάσταση κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης. Η διακρίβωση της αναπηρίας γίνεται, μετά από αίτηση του υποδίκου, από το αρμόδιο δικαστικό όργανο, το οποίο εφόσον δεν υπάρχει σχετική πιστοποίηση αναπηρίας από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 110Α του Ποινικού Κώδικα».

5. Το έκτο και έβδομο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου για την προσωρινή κράτηση δεν εφαρμόζονται για κατηγορούμενου που έχουν αναπηρία σε ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω. Το ίδιο ισχύει και για τους υποδίκους που έχουν αναπηρία σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους σε κατάσταση κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης. Η διακρίβωση της αναπηρίας γίνεται, μετά από αίτηση του υποδίκου, από το αρμόδιο δικαστικό όργανο, το οποίο εφόσον δεν υπάρχει σχετική πιστοποίηση αναπηρίας από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 110Α του Ποινικού Κώδικα. Στις περιπτώσεις αυτές, εκτός των άλλων περιοριστικών όρων, μπορεί να επιβληθεί στον κατηγορούμενο και ο κατ' οίκον περιορισμός, καθώς και νοσηλεία σε νοσοκομείο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 557 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, κατόπιν αιτήσεώς του».

6. Η παρ. 6 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η παράγραφος 4 εφαρμόζεται και για ανήλικο κατηγορούμενο που έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας, εφόσον η πράξη του, αν την τελούσε ενήλικος, θα ήταν κακούργημα απειλούμενο με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης. Στην περίπτωση αυτή η προσωρινή κράτηση δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τους έξι μήνες. Η παραβίαση των περιοριστικών όρων που έχουν επιβληθεί στον ανήλικο δεν επιτρέπεται να οδηγήσει από μόνη της σε προσωρινή κράτηση. Το ένταλμα προσωρινής κράτησης πρέπει να περιέχει ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία από την οποία να προκύπτει γιατί τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα δεν κρίνονται στη συγκεκριμένη περίπτωση επαρκή, λαμβανομένων κατά περίπτωση υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών τέλεσης της πράξης και της προσωπικότητας του ανηλίκου».

7. Στο άρθρο 478 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Το ένδικο μέσο της έφεσης επιτρέπεται επίσης στον ανήλικο κατηγορούμενο μόνο κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών, το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για έγκλημα, που αν το τελούσε ενήλικος θα ήταν κακούργημα που απειλείται με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης και μόνο για λόγους που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο».

8. Η περ. ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 489 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά της απόφασης του μονομελούς ή τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων με την οποία ο ανήλικος που κατά την τέλεση της πράξης είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος, δικάστηκε όμως μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους της

ηλικίας του, καταδικάστηκε κατά το άρθρο 130 του Ποινικού Κώδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας».

9. Η υποπερίπτωση ββ της περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 574 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«ββ) κάθε απόφαση με την οποία επιβάλλεται περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων».

10. Η περίπτωση α) της παραγράφου 3 του άρθρου 574 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Η χάρη με άρση των συνεπειών της καταδίκης, η παραγραφή της πράξης ή της ποινής με ειδικό νόμο, η αναστολή εκτέλεσης της ποινής υπό όρους με ειδικό νόμο, η απόλυση από τις φυλακές υπό όρο και η μεταβολή ή η άρση των μέτρων ασφάλειας που έχουν επιβληθεί, καθώς και οι αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 550 και 551.».

11. Η περίπτωση β της παρ. 1 του άρθρου 578 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Στις περιπτώσεις δελτίων που αφορούν περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, όταν ο ανήλικος συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του».

Άρθρο 4

Τροποποιήσεις στη νομοθεσία για τα ναρκωτικά

1. Οι περιπτώσεις α) και β) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 31 του νόμου 4139/2013 αντικαθίστανται ως εξής:

«Σε περίπτωση εγκλημάτων των άρθρων 20 έως 25, 29 και 30 παράγραφος 4, όπως και σε περίπτωση εγκλήματος που φέρεται ότι τελέστηκε για να διευκολυνθεί η χρήση ναρκωτικών ουσιών, εφόσον τα εγκλήματα αυτά έχουν τελεστεί από πρόσωπο το οποίο απέκτησε την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών και δεν μπορεί να την αποβάλει με τις δικές του δυνάμεις κατά το άρθρο 30 παράγραφος 1, τότε:

α) Αν ο κατηγορούμενος δηλώσει ότι επιθυμεί να παρακολουθήσει θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού, ο ανακριτής με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα μπορεί αυτοτελώς ή αντί της προσωρινής κράτησης να επιβάλει ως περιοριστικό όρο την εισαγωγή του σε αντίστοιχο θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης.

β) Σε περίπτωση επιβολής προσωρινής κράτησης ο κατηγορούμενος μπορεί να δηλώσει στο κατά το άρθρο 10 του Σωφρονιστικού Κώδικα Συμβούλιο της Φυλακής ότι επιθυμεί να παρακολουθήσει ειδικό πρόγραμμα απεξάρτησης εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού εντός θεραπευτικών ή ειδικών καταστημάτων κράτησης ή καταστημάτων κράτησης ή τμημάτων αυτών όπου λειτουργεί τέτοιο πρόγραμμα. Για

το σκοπό αυτόν συμμετέχει σε πρόγραμμα διάγνωσης και σωματικής αποτοξίνωσης διάρκειας από μία έως τρεις εβδομάδες, ανάλογα προς τις ανάγκες του, όπως κρίνεται από τον υπεύθυνο του σχετικού προγράμματος. Ειδική επιτροπή που ορίζεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποτελείται από το ως άνω Συμβούλιο Φυλακής, στη σύνθεση του οποίου προστίθεται ο υπεύθυνος του προγράμματος σωματικής αποτοξίνωσης ή ο υπεύθυνος του προγράμματος ψυχολογικής απεξάρτησης του καταστήματος κράτησης, αφού διαπιστώσει την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, παρέχει τη δυνατότητα στον κατηγορούμενο να παρακολουθήσει ειδικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης. Η παράγραφος 3 του άρθρου 34 εφαρμόζεται αναλόγως. Ο χρόνος παραμονής στα καταστήματα που αναφέρονται ανωτέρω υπολογίζεται ως χρόνος προσωρινής κράτησης ή σε περίπτωση καταδίκης σε ποινή κατά της ελευθερίας ως χρόνος έκτισης της ποινής».

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 32 του νόμου 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε περίπτωση εγκλημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 31 εκτός των εγκλημάτων του άρθρου 23 και εκτός των εγκλημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 187Α, 299, 310 παρ. 3, 311, 322, 323, 324, 336 και 380 παρ. 2 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον αυτά έχουν τελεστεί από πρόσωπο που συμμετέχει σε πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης εγκεκριμένων κατ' άρθρο 51 οργανισμών, τότε:

α) Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μπορεί με αιτιολογημένη διάταξή του και με έγκριση του εισαγγελέα εφετών να αναβάλει για ορισμένο χρόνο την άσκηση ποινικής δίωξης, η οποία μπορεί να παρατείνεται, αν λαμβάνει γνώση από έκθεση ή και εκθέσεις του διευθυντή προγράμματος σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης εγκεκριμένων κατ' άρθρο 51 οργανισμών, ότι ο δράστης έχει προσέλθει οικειοθελώς και καταβάλλει σοβαρές προσπάθειες για την απεξάρτησή του. Αν ο δράστης ολοκληρώσει με επιτυχία το θεραπευτικό πρόγραμμα, σύμφωνα με έγγραφη βεβαίωση και έκθεση του διευθυντή του προγράμματος, το συμβούλιο πλημμελειοδικών, μπορεί να απόσχει οριστικά από την ποινική δίωξη, εφόσον η τελευταία θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την επανένταξή του στην κοινωνική ζωή. Τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραπάνω εκθέσεις του διευθυντή θεραπευτικού προγράμματος είναι απόρρητα και απαγορεύεται η ανακοίνωσή τους σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από τον ίδιο το χρήστη ναρκωτικών, που υποβλήθηκε σε θεραπεία, επί ανηλικού δε στον έχοντα την επιμέλεια. Το ευεργέτημα των προηγούμενων εδαφίων παρέχεται μία μόνο φορά.

β) Ο αρμόδιος εισαγγελέας αναστέλλει με διάταξή του την ισχύ εντάλματος σύλληψης προσώπου, που παρακολουθεί θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένων κατ' άρθρο 51 οργανισμών, εάν το ένταλμα αυτό αφορά εγκλήματα που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο και φέρονται ότι τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του διωκόμενου στο παραπάνω πρόγραμμα. Στην περίπτωση που έχει διατηρηθεί η ισχύς του με σύμφωνη γνώμη του προέδρου εφετών ή με βούλευμα, τότε για την αναστολή αποφασίζει το συμβούλιο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η κατηγορία.

γ) Το δικαστήριο που εξέδωσε την οριστική, τελεσίδικη ή αμετάκλητη απόφαση αναστέλλει την εκτέλεση των στερητικών της ελευθερίας και των χρηματικών ποινών, προσώπου που παρακολουθεί θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού, εκτός σφραγιστικών

καταστημάτων μέχρι την ολοκλήρωσή του, εάν οι ποινές αυτές αφορούν πράξεις που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο και τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του διωκομένου στο θεραπευτικό πρόγραμμα, εφόσον βεβαιώνεται από τον υπεύθυνο αυτού του προγράμματος η συνεπής παρακολούθησή του εκ μέρους του διωκομένου. Η αναστολή αυτή χορηγείται υπό τον όρο συνέχισης της παρακολούθησης και ολοκλήρωσης του προγράμματος απεξάρτησης και ανακαλείται σε περίπτωση παραβίασης των όρων αυτών.

Με τις ίδιες προϋποθέσεις και με διάταξη του αρμόδιου εισαγγελέα αναστέλλεται προσωρινά η εκτέλεση των ανωτέρω ποινών έως ότου εκδοθεί η απόφαση του δικαστηρίου επί της αίτησης αναστολής εκτέλεσης που υποβάλλεται κατά το προηγούμενο εδάφιο.

Εάν για οποιονδήποτε λόγο έχει χωρήσει βεβαίωση της χρηματικής ποινής και των εξόδων, με απόφαση του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.), αναστέλλεται υποχρεωτικά η λήψη κάθε δυσμενούς ατομικού μέτρου και κάθε μέτρου αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ως και κάθε τοκογονία ή προσαύξηση του βεβαιωθέντος ποσού. Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου επιμελείται, κατόπιν αιτήσεως του καταδικασθέντος, ο αρμόδιος εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών του δικαστηρίου που εξέδωσε την περί αναστολής απόφαση, ή σε περίπτωση που δεν εξεδόθη τέτοια, ο αρμόδιος εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, η οποία επέβαλε την χρηματική ποινή και τα έξοδα, ενημερώνοντας εγγράφως τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Εάν η αναστολή ανακληθεί, ο εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών ενημερώνει σχετικά τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Στην περίπτωση αυτή η αναστολή των δυσμενών ατομικών μέτρων και των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ανακαλείται και συνεχίζονται η τοκογονία ή οι προσαυξήσεις του βεβαιωθέντος ποσού.».

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν. 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σε δράστη που κατηγορείται για εγκλήματα της παραγράφου 1 και απέκτησε την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών, την οποία δεν μπορεί να αποβάλει με τις δικές του δυνάμεις εφόσον έχει ενταχθεί σε θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης αναγνωρισμένου κατ' άρθρο 51 οργανισμού: ».

4. Το πρώτο εδάφιο και η περίπτωση α) της παραγράφου 1 του άρθρου 33 του ν. 4139/2013 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Μετά την ολοκλήρωση με επιτυχία θεραπευτικού προγράμματος σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατ' άρθρο 51 οργανισμού, που πιστοποιείται εγγράφως από τον επιστημονικό διευθυντή του οικείου προγράμματος:
α) Ανεξάρτητα από τους όρους που θέτουν οι διατάξεις των άρθρων 99 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, στερητικές της ελευθερίας ποινές και χρηματική ποινή, που επιβλήθηκαν για εγκλήματα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 32 παράγραφος 1 και τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του στο θεραπευτικό πρόγραμμα, αναστέλλονται υποχρεωτικά για ορισμένο διάστημα, που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από τρία (3) και ανώτερο από έξι (6) έτη, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από το δικαστήριο, οι οποίοι πρέπει να σχετίζονται με τη διαπίστωση της διατήρησης της απεξάρτησης. Όσοι έχουν καταδικαστεί μπορούν να υποβάλουν σχετική αίτηση

αναστολής στο δικαστήριο που εξέδωσε την οριστική, τελεσίδικη ή αμετάκλητη απόφαση. Η παραπάνω αναστολή ανακαλείται μόνο αν δεν τηρηθούν οι όροι της απόφασης. Εάν η αναστολή δεν ανακληθεί η ποινή που είχε ανασταλεί θεωρείται σαν να μην είχε επιβληθεί.

Εάν για οποιονδήποτε λόγο έχει χωρήσει βεβαίωση της χρηματικής ποινής και των εξόδων, με απόφαση του προϊσταμένου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., αναστέλλεται υποχρεωτικά η λήψη κάθε δυσμενούς ατομικού μέτρου και κάθε μέτρου αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ως και κάθε τοκογονία ή προσαύξηση του βεβαιωθέντος ποσού για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή που χορηγήθηκε κατά τα ανωτέρω εδάφια ή κατά τις διατάξεις των άρθρων 99 και επόμενα του Π.Κ. Εφόσον ο χρόνος δοκιμασίας παρέλθει επιτυχώς, τα σχετικά χρέη διαγράφονται κατά τον ίδιο τρόπο. Κατά τ' άλλα ισχύουν αναλόγως όσα ορίζονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1.».

5. Η παράγραφος 2 του άρθρου 33 του νόμου 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Όποιος έχει βεβαίωση ολοκλήρωσης προγράμματος απεξάρτησης εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού θεωρείται ότι κατά την εισαγωγή του για θεραπεία και τουλάχιστον πέντε έτη από αυτήν είχε αποκτήσει την έξυ της χρήσης ναρκωτικών ουσιών».

6. Το άρθρο 34 του νόμου 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αν καταδικαστεί για πράξη του άρθρου 32 παράγραφος 1 δράστης που κρίθηκε ως εξαρτημένος και δηλώνει ότι επιθυμεί να συμμετάσχει σε θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού, διατάσσεται η εισαγωγή του σε θεραπευτικό ή ειδικό κατάστημα κράτησης ή σε κατάστημα κράτησης ή σε τμήμα αυτού στο οποίο λειτουργεί τέτοιο πρόγραμμα, όπου συμμετέχει σε πρόγραμμα διάγνωσης και σωματικής αποτοξίνωσης διάρκειας από μία έως τρεις εβδομάδες, ανάλογα με τις ανάγκες του, όπως κρίνεται από τον υπεύθυνο του σχετικού θεραπευτικού προγράμματος. Η ειδική επιτροπή του άρθρου 31 περίπτωση β), αφού διαπιστώσει την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, παρέχει τη δυνατότητα στον κρατούμενο να παρακολουθήσει ειδικό συμβουλευτικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης. Ο χρόνος παραμονής στα ανωτέρω καταστήματα υπολογίζεται ως χρόνος έκτισης της ποινής».

2. Εάν κρατούμενος για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη ισχυριστεί ότι είναι εξαρτημένος από ναρκωτικά, δηλώνοντας παράλληλα ότι επιθυμεί να συμμετάσχει σε πρόγραμμα απεξάρτησης, διατάσσεται από την ειδική επιτροπή του άρθρου 31 περίπτωση β) η εισαγωγή του σε πρόγραμμα διάγνωσης και σωματικής αποτοξίνωσης εντός σωφρονιστικού καταστήματος, εγκεκριμένου κατ' άρθρο 51 οργανισμού, διάρκειας από μία έως τρεις εβδομάδες, ανάλογα προς τις ανάγκες του, όπως κρίνεται από τον υπεύθυνο του σχετικού προγράμματος. Η ανωτέρω επιτροπή, αφού διαπιστώσει την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, παρέχει κάθε δυνατότητα στον κρατούμενο, που διαγιγνώσκεται ως ψυχολογικά εξαρτημένος από τη χρήση ναρκωτικών, να παρακολουθήσει ειδικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης που λειτουργεί εντός του σωφρονιστικού καταστήματος.

3. Εάν σε κατάστημα κράτησης εφαρμόζεται θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατ' άρθρο 51 οργανισμού, ο κρατούμενος που

το παρακολουθεί δεν μετάγεται σε άλλο κατάσταση για όσο διαρκεί η συστηματική παρακολούθηση εκ μέρους του, εκτός εάν παραγγελθεί η μεταγωγή του για λόγους σχετικούς με την ομαλή λειτουργία του καταστήματος κράτησης ή δικαστικούς, οπότε επαναμετάγεται μετά την έκλειψη αυτής της αιτίας. Σε περίπτωση μεταγωγής για λόγους σχετικούς με την ομαλή λειτουργία του καταστήματος κράτησης (άρθρα 72 περ. δ' και 76 του Ν. 2776/1999, Α' 291) προτιμάται κατάσταση όπου αναπτύσσεται εγκεκριμένο συμβουλευτικό πρόγραμμα, εκτός αν επιβάλλεται η μεταγωγή για σοβαρούς λόγους σε άλλο. Όποιος κρατούμενος έχει κριθεί ως εξαρτημένος κατά τα οριζόμενα παραπάνω και επιθυμεί να παρακολουθήσει θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης, πρέπει να διευκολύνεται ή να μετάγεται σε φυλακή όπου λειτουργεί σχετικό πρόγραμμα και παραμένει αν το παρακολουθεί συστηματικά, εφόσον οι εκάστοτε διαθέσιμοι χώροι το επιτρέπουν.»

7. Το άρθρο 35 του νόμου 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος έχει καταδικαστεί για εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 σε στερητική της ελευθερίας ποινή και την εκτίει στη φυλακή, αν παρακολούθησε εκεί πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατά το άρ. 51 οργανισμού, όπως πιστοποιείται εγγράφως από τον υπεύθυνο του οικείου προγράμματος, μπορεί να απολυθεί με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου που ορίζεται στα άρθρα 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, με τον όρο παρακολούθησης αντίστοιχου προγράμματος ολοκλήρωσης της απεξάρτησης. Οι υπεύθυνοι του προγράμματος έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν την πρώτη ημέρα κάθε δευτέρου μήνα τη δικαστική αρχή και να συμπληρώνουν ειδικό δελτίο, στο οποίο αναφέρεται ρητά η συνεχής παρακολούθηση, η συναφής πρόοδος, η σταθεροποίηση και η επιτυχής ολοκλήρωση του. Η αδικαιολόγητη διακοπή της παρακολούθησης του προγράμματος αναφέρεται άμεσα στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών και το συμβούλιο πλημμελειοδικών προχωρεί σε ανάκληση της απόλυσης.

2. Όποιος καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης για οποιοδήποτε έγκλημα και υποβάλλεται σε θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού, κατά την προηγούμενη παράγραφο, μπορεί με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου της κράτησης, ύστερα από γνώμη της οικείας ειδικής επιτροπής του άρθρου 31 περίπτωση β), να απολυθεί υπό όρο και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου που ορίζεται στα άρθρα 105 και επόμενα του Π.Κ., εφόσον το παρακολούθησε με επιτυχία. Το συμβούλιο μπορεί να επιβάλει στον απολυόμενο την υποχρέωση να εμφανίζεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα σε ειδικό θεραπευτικό κατάστημα απεξάρτησης και να υποβάλλεται σε εξετάσεις. Αν από αυτές αποδειχθεί ότι ξανάρχισε τη χρήση ναρκωτικών ή αν αρνείται ή παραλείπει να εξετάζεται, το ειδικό θεραπευτικό κατάστημα υποχρεούται να ειδοποιεί τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, οπότε ανακαλείται η απόλυση με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών.

3. Ο χρόνος παραμονής στο εγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης σε κάθε περίπτωση θεωρείται ως χρόνος έκτισης ποινής.

4. Εφόσον εκείνος που καταδικάστηκε έχει απολυθεί υπό όρο, ύστερα από επιτυχή παρακολούθηση εγκεκριμένου θεραπευτικού προγράμματος απεξάρτησης, η καταδικαστική απόφαση για εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 32, καθώς και το βούλευμα που διατάσσει την απόλυση κατά τις προηγούμενες παραγράφους αναγράφεται μόνο στα αντίγραφα ποινικού μητρώου που προορίζονται για δικαστική χρήση.

5. Σε περίπτωση που ο απολυθείς παρακολουθεί θεραπευτικό πρόγραμμα, εάν για οποιονδήποτε λόγο έχει χωρήσει βεβαίωση της χρηματικής ποινής και των εξόδων, με απόφαση του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (ΔΟΥ), αναστέλλεται υποχρεωτικά η λήψη κάθε δυσμενούς ατομικού μέτρου και κάθε μέτρου αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ως και κάθε τοκογονία ή προσαύξηση του βεβαιωθέντος ποσού. Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου επιμελείται, κατόπιν αιτήσεως του απολυθέντος, ο αρμόδιος εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, ενημερώνοντας εγγράφως τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ. Σε περίπτωση δε ολοκλήρωσης του προγράμματος, μετά και την επιτυχή παρέλευση του χρόνου δοκιμασίας, τα σχετικά χρέη διαγράφονται με τον ίδιο τρόπο. Η με οποιονδήποτε τρόπο έκτιση της ποινής δεν εμποδίζει την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου. Εάν η αναστολή ανακληθεί, ο εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών ενημερώνει σχετικά τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ. Στην περίπτωση αυτή η αναστολή των δυσμενών ατομικών μέτρων και των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ανακαλείται και συνεχίζονται η τοκογονία ή οι προσαυξήσεις του βεβαιωθέντος ποσού».

8. Το άρθρο 51 του νόμου 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:
«Εγκεκριμένοι οργανισμοί ή φορείς για την υλοποίηση των δράσεων που μνημονεύονται στα άρθρα 30 -35 είναι οι εξής:

- 1) Οργανισμός κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ)
- 2) Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ)
- 3) Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αθηνών (ΨΝΑ)
- 4) Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης (ΨΝΘ)
- 5) Κέντρο Απεξάρτησης Τοξικομανών Κρατουμένων Ελεώνα Θηβών».

Άρθρο 5

Τροποποίηση ν. 2298/1995

1. Η περ. β της παρ. 4 του άρθρου 17 του ν. 2298/1995 (Α' 62) αντικαθίσταται, ως εξής:

«β) η τοποθέτηση αυτή επιβάλλεται ως περιοριστικός όρος μόνο υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 282 ΚΠΔ».

2. Η παρ. 5 του άρθρου 17 του ν. 2298/1995 καταργείται.

3. Η παρ. 10 του άρθρου 17 του ν. 2298/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Στους ανήλικους που έχουν εισαχθεί στα Ιδρύματα Αγωγής κατά τις παραγράφους 4 και 5 ο Δικαστής Ανηλίκων μπορεί να χορηγεί άδεια δοκιμασίας ή άδεια για λόγους υγείας. Η άδεια δοκιμασίας χορηγείται ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του Διευθυντή του Ιδρύματος και έχει διάρκεια ως έξι (6) μήνες, και μπορεί να παραταθεί για άλλους έξι (6) μήνες. Η τμηματική χορήγηση της είναι επίσης δυνατή. Η άδεια για λόγους υγείας χορηγείται ύστερα από αιτιολογημένη έκθεση του ιατρού του καταστήματος και αφορά κατ' οίκον νοσηλεία. Ο χρόνος της δοκιμαστικής άδειας και της άδειας για λόγους υγείας υπολογίζεται ως χρόνος έκτισης του αναμορφωτικού μέτρου της περ. ιβ της παρ. 1 του άρθρου 122 Ποινικού Κώδικα που επιβλήθηκε».

Άρθρο 6

Έκτακτα μέτρα για την αποσυμφόρηση των καταστημάτων κράτησης

- 1.** Κρατούμενοι οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκτίουν ποινή στερητική της ελευθερίας που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη, απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, κατά τις εξής διακρίσεις: α) εάν η ποινή τους έχει διάρκεια μέχρι τρία έτη, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο το ένα δέκατο αυτής, β) εάν η ποινή τους έχει διάρκεια μεγαλύτερη των τριών και μέχρι πέντε έτη, συμπεριλαμβανομένης της κάθειρξης, καθώς και εάν η ποινή φυλάκισης τους έχει διάρκεια μεγαλύτερη των πέντε ετών, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο το ένα πέμπτο αυτής.
- 2.** Κρατούμενοι οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκτίουν ποινή κάθειρξης που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη, απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο τα δύο πέμπτα της ποινής.
- 3.** Κρατούμενοι οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκτίουν ποινή κάθειρξης άνω των δέκα ετών απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα αν έχουν συμπληρώσει το ένα τρίτο πραγματικής έκτισης της ποινής που τους επιβλήθηκε.
- 4.** Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους καταδίκους που αποκτούν τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και σε χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους από τη δημοσίευση του.

5. Όσοι απολύονται, κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 4, αν υποπέσουν, μέσα σε πέντε έτη από την αποφυλάκισή τους, σε νέα από δόλο αξιόποινη πράξη και καταδικαστούν αμετάκλητα οποτεδήποτε σε ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη των δύο ετών, εκτίουν αθροιστικά και το υπόλοιπο της ποινής για την οποία είχαν απολυθεί υπό όρο.

6. Στους απολυόμενους, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών με την ίδια διάταξη του, μπορεί να επιβάλλει: α) την υποχρέωση τους να εμφανίζονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα στις αστυνομικές αρχές του τόπου όπου διαμένουν, β) τη μη απομάκρυνση τους, χωρίς έγγραφη άδεια του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, από τον ως άνω τόπο, γ) οποιονδήποτε άλλον όρο από αυτούς που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 100 Π.Κ., κρίνει σκόπιμο. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, κατά την επιβολή των ως άνω όρων, οφείλει να λαμβάνει υπόψη του την προσωπικότητα, καθώς και τις ατομικές, οικογενειακές και επαγγελματικές ανάγκες του απολυόμενου. Σε περίπτωση που ο τελευταίος παραβαίνει τους όρους που του έχουν τεθεί, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διατάσσει την ανάκληση της απόλυσης.

7. Οι διευθυντές των καταστημάτων κράτησης υποβάλλουν, μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, στον εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής τους φακέλους των καταδίκων, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου.

8. Απολύσεις που γίνονται, κατά τις διατάξεις του παρόντος, ανακοινώνονται από τους διευθυντές των καταστημάτων κράτησης τόσο στις αρμόδιες υπηρεσίες Ποινικού Μητρώου και καταχωρούνται στα οικεία δελτία των απολυθέντων, όσο και στη Διεύθυνση Αλλοδαπών του Κλάδου Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

9. Η υπό όρον απόλυση, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, δεν κωλύεται από τη μη καταβολή των δικαστικών εξόδων και της χρηματικής ποινής που τυχόν επιβλήθηκε.

10. Κάθε αμφισβήτηση ως προς την εφαρμογή των προϋποθέσεων του άρθρου αυτού, λύεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, προκειμένου δε για ανηλίκους από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων του τόπου έκτισης.

Άρθρο 7

Μετατροπή ποινών ανεκτέλεστων αποφάσεων

1. Ανεκτέλεστες ποινές στερητικές της ελευθερίας που δεν υπερβαίνουν τα πέντε έτη και έχουν επιβληθεί με δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες κατέστησαν αμετάκλητες πριν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και δεν έχουν μετατραπεί σε χρηματικές, μετατρέπονται σε χρηματικές ποινές, ύστερα από αίτηση του καταδικασθέντος που υποβάλλεται αυτοπροσώπως ή με πληρεξούσιο στον αρμόδιο για την εκτέλεση των ποινών εισαγγελέα

μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Η μετατροπή αποκλείεται, αν η ποινή έχει περιληφθεί ή μπορεί να περιληφθεί σε συνολική ποινή κάθειρξης που εξακολουθεί να ισχύει.

2. Για τη μετατροπή της ποινής αποφασίζει αμετάκλητα το δικαστήριο που εξέδωσε την καταδικαστική απόφαση ύστερα από κλήτευση του αιτούντος. Ο αιτών μπορεί να παραιτηθεί από την κλήτευση, καθώς και να εκπροσωπηθεί από συνήγορο, εφόσον προβεί σε σχετική δήλωση στην αίτησή του ή σε μεταγενέστερο έγγραφο προς τον εισαγγελέα ή το δικαστήριο. Κατά τη μετατροπή των ποινών του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 4 έως 8 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα.

3. Μετά την υποβολή της αίτησης της παραγράφου 1, δεν επιτρέπεται η άσκηση από τον καταδικασθέντα οποιουδήποτε τακτικού ή έκτακτου ένδικου μέσου κατά της απόφασης που επέβαλε την κατά τα άνω ποινή ή η άσκηση αίτησης ακύρωσης της διαδικασίας ή της απόφασης. Αν ασκηθεί τέτοιο ένδικο μέσο ή βοήθημα, κηρύσσεται απαράδεκτο σύμφωνα με το άρθρο 476 παρ. 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

Άρθρο 8 **Άλλες μεταβατικές διατάξεις**

1. Ανήλικοι που κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος έχουν καταδικαστεί και εκτίουν ποινή περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων για πράξεις εκτός απ' αυτές που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 127 του Ποινικού Κώδικα απολύονται με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής υπό τον όρο της επιβολής ενός ή περισσότερων από τα αναμορφωτικά μέτρα των περ. α έως ια της παρ. 1 του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα.
2. Κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος η προσωρινή κράτηση ανηλίκων για πράξεις εκτός απ' όσες προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 127 του Ποινικού Κώδικα, αντικαθίσταται με ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα των περ. α' έως ια' της παρ. 1 του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα.
3. Κρατούμενοι που κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος εκτίουν ποινή περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο τα δύο πέμπτα της ποινής. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται και αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η παρούσα διάταξη ισχύει και για τους κρατούμενους που θα αποκτήσουν τις ανωτέρω προϋποθέσεις σε χρονικό διάστημα μέχρι ένα έτος από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.
4. Κρατούμενοι που κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος εκτίουν ποινή περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων που υπερβαίνει τα δέκα έτη απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα αν έχουν συμπληρώσει το ένα τρίτο έκτισης της ποινής που τους επιβλήθηκε. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται και αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η παρούσα διάταξη ισχύει και για τους κρατούμενους που θα αποκτήσουν τις ανωτέρω προϋποθέσεις σε χρονικό διάστημα μέχρι ένα έτος από τη

- δημοσίευση του παρόντος νόμου.
5. Οι διευθυντές των σωφρονιστικών καταστημάτων υποβάλλουν μέσα σε δέκα ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στον εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής τους φακέλους των κρατουμένων, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου. Στους φακέλους των κρατουμένων των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνεται έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας του σωφρονιστικού καταστήματος ή της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων με εμπειριστατωμένη αναφορά για την προσωπικότητα και το κοινωνικό περιβάλλον του κρατουμένου προκειμένου να αποφασιστεί η αναγκαιότητα και η προσφορότητα επιβολής αναμορφωτικών μέτρων.
 6. Απολύσεις που γίνονται κατά το άρθρο αυτό ανακοινώνονται από τους διευθυντές των καταστημάτων κράτησης στις αρμόδιες υπηρεσίες ποινικού μητρώου και καταχωρούνται στα οικεία δελτία των απολυθέντων.
 7. Σε αλλοδαπούς που χορηγήθηκε υφ' όρον απόλυση ή εξέτισαν πλήρως την ποινή τους και τελούν υπό δικαστική απέλαση, εφόσον η απέλαση αυτή δεν έχει καταστεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος εφικτή, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης, εντός δέκα ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, με διάταξη την αναστέλλει υποχρεωτικά, επιβάλλει όρο ή όρους της παρ. 3 του άρθρου 100 του ΠΚ και απολύει άμεσα τον κρατούμενο, εκτός αν η απέλαση πρόκειται να εκτελεστεί άμεσα και πάντως όχι σε διάστημα μεγαλύτερο των δέκα πέντε ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος. Στους απολυόμενους με οποιονδήποτε τρόπο αλλοδαπούς μπορεί να επιτραπεί η εργασία υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 37 του Ν. 3907/2011 (Α 7) για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή εκτέλεσης της απέλασής τους. Δικαστικές απελάσεις που έχουν επιβληθεί με βάση ποινή φυλάκισης παύουν να ισχύουν και δεν εκτελούνται από τη δημοσίευση του παρόντος.
 8. Εντός δεκαπέντε ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ανακαλούνται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης ανακλήσεις λόγω παραβίασης όρων για λόγους υγείας για απολύσεις που είχαν χορηγηθεί σε κρατούμενους κατ' άρθρο 110^Α Π.Κ..
 9. Η διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 105 ΠΚ εφαρμόζεται αναδρομικά από την έναρξη της έκτισης της ποινής και μόλις πληρωθούν οι σχετικές προϋποθέσεις.
 10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται ο αριθμός των ωρών νυχτερινής απασχόλησης εργασιμών ημερών, ημερήσιας και νυχτερινής απασχόλησης κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, προς συμπλήρωση της υποχρεωτικής εβδομαδιαίας εργασίας και καθ' υπέρβαση της εβδομαδιαίας υποχρεωτικής εργασίας για το προσωπικό που υπηρετεί εντός των Καταστημάτων Κράτησης και της υπηρεσίας Εξωτερικής Φρούρησης αυτών, καθώς και της κατανομής αυτών, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2015 έως 21.1.2015
 11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται ο αριθμός των ωρών για εργασία πέραν του πενημέρου του προσωπικού φρούρησης που υπηρετεί εντός των Καταστημάτων Κράτησης και της Υπηρεσίας Εξωτερικής Φρούρησης, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2015 έως 15.3.2015
 12. Η προθεσμία της παραγράφου 6 του άρθρου 10 του ν.δ. 3082/1954 (ΦΕΚ Α΄

257), που παρατάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4111/2013 (Α 18) μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2014 παρατείνεται για δύο ακόμη έτη από τη λήξη της, δηλαδή μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2016.

Άρθρο 9

Τα μέτρα των παρ. 1 των άρθρων 122 και 123 του Ποινικού Κώδικα υλοποιούνται στις υπάρχουσες δομές σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις και σε κέντρα ανοικτής ή ημιελεύθερης διαβίωσης. Η ίδρυση και λειτουργία των κέντρων αυτών θα ρυθμιστεί με την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων, που θα εκδοθούν με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης και των συναρμόδιων Υπουργών.

Άρθρο 10

Αύξηση θέσεων προσωπικού Καταστημάτων Κράτησης

Οι θέσεις του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης, οι οποίες προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων: α) 49 παρ. 2 του ν. 2721/1999 (Α' 112), β) 7 παρ. 3 του ν. 3060/2002 (Α' 242), γ) 14 παρ. 13 του ν. 3038/2002 (Α' 180), δ) 4Ζ του ν. 3388/2005 (Α' 225), ε) 59 του ν. 3659/2008 (Α' 77) και στ) 44 του π.δ/τος 101/2014 (Α 168), όπως διαμορφώθηκαν μετά την κατάργηση των κενών με την 110820/23-11-2011 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Β' 2767) και τη διατήρηση ορισμένων από αυτές με τη 14413/9-2-2012 απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Β' 487) κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 (Α' 226), αυξήθηκαν με το άρθρο 80 του ν. 4139/2013 (Α 74) και κατανεμήθηκαν με το π.δ. 101/2014 (Α' 168), αυξάνονται ως εξής:

1. Του κλάδου ΠΕ Σωφρονιστικού Ενηλίκων κατά είκοσι (20)
2. Του κλάδου ΤΕ Υγείας Πρόνοιας ειδικότητας Νοσηλευτικής κατά είκοσι (20)
3. Του κλάδου ΠΕ Κοινωνικής Εργασίας κατά δεκαπέντε (15)
4. Του κλάδου ΤΕ Υγείας Πρόνοιας ειδικότητας Κοινωνικής Εργασίας κατά πέντε (5)
5. Του κλάδου ΔΕ Φύλαξης κατά τριακόσιες σαράντα (340)
6. Του κλάδου ΔΕ Προσωπικού Εξωτερικής Φρούρησης κατά εκατόν εξήντα (160)
7. Του κλάδου ΔΕ Διοικητικού – Λογιστικού κατά είκοσι (20)

Άρθρο 11

Ρυθμίσεις για το Ταμείο Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.)

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 4 του ν.δ. 1017/1971 (ΦΕΚ 209 Α'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Ταμείο διοικείται από 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από:

- α) το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ως Πρόεδρο
- β) ένα Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που υποδεικνύεται από τον οικείο Πρόεδρο, ως Αντιπρόεδρο
- γ) έναν υπάλληλο της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που είναι τουλάχιστον Προϊστάμενος Διεύθυνσης, αναπληρούμενος από Προϊστάμενο άλλης Διεύθυνσης, ή ένα υπηρεσιακό στέλεχος εποπτευόμενου από το Υπουργείο Δικαιοσύνης φορέα
- δ) ένα Πολιτικό ή Μηχανολόγο Μηχανικό του Υπουργείου Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων, που υποδεικνύεται από τον οικείο Υπουργό ή της Εταιρίας ακινήτων του Δημοσίου που υποδεικνύεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της
- ε) τρεις Δικηγόρους ένας δε από αυτούς από το Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών».

2. Το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 5 του ν.δ. 1017/1971 (Α'209), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να αναθέτει την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων του στον Πρόεδρο, ή σε άλλο μέλος του ή σε δικαστικούς λειτουργούς ή σε Προϊσταμένους Υπηρεσιών αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή και στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης του Ταμείου και να εξουσιοδοτεί αυτούς προς ενέργεια ορισμένων πράξεων.»

3. Το άρθρο 6 του ν.δ. 1017/1971, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Αρμοδιότητες Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου εκπροσωπεί το Ταμείο ενώπιον πάσης Δικαστικής, Διοικητικής ή άλλης Αρχής, διορίζει τους πληρεξούσιους δικηγόρους του Ταμείου, συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο, καθορίζει την ημερήσια διάταξη, διευθύνει τις συνεδριάσεις και κατευθύνει τις εργασίες του, παρακολουθεί την εφαρμογή των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου που μεταβιβάζονται από αυτό. Επίσης ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου προϊστάται του προσωπικού του Ταμείου, διευθύνει το έργο των υπηρεσιών του, έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία του, υπογράφει τις νόμιμες εντολές πληρωμής και υπογράφει κάθε έγγραφο του Ταμείου.

Αν ο Πρόεδρος του Δ.Σ. απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο αυτού και αν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται, από μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που ορίζεται από αυτό.

Ο Πρόεδρος με απόφαση του μπορεί να εξουσιοδοτεί τον Διευθυντή του Ταμείου να υπογράφει, κατά περίπτωση «με εντολή Προέδρου» όλες τις αποφάσεις, έγγραφα, εντολές ή άλλες πράξεις που αφορούν στις αρμοδιότητες του Προέδρου. Επίσης μπορεί να μεταβιβάζει στον Διευθυντή του Ταμείου και τον νόμιμο αναπληρωτή του την αρμοδιότητα υπογραφής των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής ή άλλων τίτλων πληρωμής του Ταμείου, μέχρι ορισμένου ποσού το ύψος του οποίου καθορίζεται με την ίδια απόφαση.

4. Το άρθρο 6 Α του ν.δ. 1017/1971 (Α΄209), το οποίο είχε προστεθεί με την παράγραφο 9 άρθρου 7 Ν.4043/2012 (ΦΕΚ Α 25) καταργείται.

Άρθρο 12

Ακροτελεύτια διάταξη

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**Υπουργός Δικαιοσύνης,
Διαφάνειας και Ανθρωπίνων**

**Υπουργός Εσωτερικών
και Διοικητικής Ανασυγκρότησης**

**Υπουργός Πολιτισμού,
Παιδείας και Θρησκευμάτων**

Υπουργός Εξωτερικών

Υπουργός Οικονομικών

**Υπουργός Υγείας και
Κοινωνικών Ασφαλίσεων**

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

ΥΠΗΡΕΣΙΑ:

ΘΕΣΗ / ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

ΤΗΛΕΦΩΝΟ:

E-MAIL:

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

«Μεταρρυθμίσεις ποινικών διατάξεων, κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ΄ τύπου και άλλες διατάξεις»

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Αντικαθίστανται ή τροποποιούνται διατάξεις των εξής νομοθετημάτων:

- 1 . Ν. 4274/2014 ΦΕΚ Α΄ 147
- 2 . Ποινικός Κώδικας ΠΔ 283/1985, ΦΕΚ Α΄ 106, όπως ισχύει.
- 3 . Κώδικας Ποινικής Δικονομίας ΠΔ 258/1986, ΦΕΚ Α΄ 121, όπως ισχύει.
- 4 . Ν. 4139/2013 ΦΕΚ Α΄ 74
- 5 . Ν. 2298/1995 ΦΕΚ Α΄ 62
- 6 . Ν. 3860/2010 ΦΕΚ Α΄ 111,

προκειμένου να αποκατασταθεί η αποτελεσματικότερη εκπλήρωση της αποστολής του σωφρονιστικού συστήματος με την τήρηση ταυτόχρονα βασικών δημοκρατικών εγγυήσεων και να προσαρμοστεί η λειτουργία του, θεσμικά και οργανωτικά, στις σύγχρονες ανάγκες και εξελίξεις ως προς την ασφάλεια των καταστημάτων κράτησης και ως προς την ασφάλεια των δικαιωμάτων των κρατουμένων. Περαιτέρω, επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση της ποινικής παρέμβασης στις πράξεις που τελούνται από ανήλικους και του εγκλεισμού τους σε καταστήματα κράτησης ή της τοποθέτησής τους σε ιδρύματα αγωγής. Άλλωστε, γίνεται προσπάθεια ουσιαστικής

αποσυμφόρησης των καταστημάτων κράτησης που αναλογικά περιλαμβάνει όλη την κλίμακα των τελούμενων πράξεων και των κρατούμενων, χωρίς διακρίσεις. Οι παρεμβάσεις αυτές προϋποθέτουν άλλωστε μεταρρυθμίσεις διατάξεων του ποινικού κώδικα και του κώδικα ποινικής δικονομίας. Τέλος, με παρεμβάσεις στη νομοθεσία για τα ναρκωτικά επιδιώκεται η διευκόλυνση της επιλογής της ανεξάρτησης από κρατούμενους και μη χρήστες ναρκωτικών ουσιών και γίνεται προσπάθεια να αναβαθμιστεί ο ρόλος των εγκεκριμένων οργανισμών ανεξάρτησης.

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΉ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΥΧΟΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙΣΤΟ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ:

1. Χορηγούνται εξουσιοδοτήσεις για την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος μετά από πρόταση των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών, και για την έκδοση υπουργικών αποφάσεων για τη ρύθμιση επιμέρους ειδικότερων ζητημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή διατάξεων του νόμου, ως εξής:
 - α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται ο αριθμός των ωρών νυχτερινής απασχόλησης εργάσιμων ημερών, ημερήσιας και νυχτερινής απασχόλησης κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, προς συμπλήρωση της υποχρεωτικής εβδομαδιαίας εργασίας και καθ' υπέρβαση της εβδομαδιαίας υποχρεωτικής εργασίας για το προσωπικό που υπηρετεί εντός των Καταστημάτων Κράτησης και της υπηρεσίας Εξωτερικής Φρούρησης αυτών, καθώς και της κατανομής αυτών, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2015 έως 21.1.2015 (άρθρο 8 παρ. 10 Σχεδίου Νόμου)
 - β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται ο αριθμός των ωρών για εργασία πέραν του πενθημέρου του προσωπικού φρούρησης που υπηρετεί εντός των Καταστημάτων Κράτησης και της Υπηρεσίας Εξωτερικής Φρούρησης, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2015 έως 15.3.2015 (άρθρο 8 παρ. 11 Σχεδίου Νόμου).
2. Ορίζεται ότι: Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων ανοικτής ή ημιελεύθερης διαβίωσης στα οποία θα υλοποιηθούν τα μέτρα της παρ. 1 του άρθρου 122 και παρ. 1 του άρθρου 123 του Ποινικού Κώδικα θα ρυθμιστούν με την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων, που θα εκδοθούν με πρόταση των αρμόδιων Υπουργών (άρθρο 9 Σχεδίου Νόμου).
3. Εισάγεται ρύθμιση αναφορικά με το ζήτημα του Αρχείου Συνταχθεισών Διαθηκών: Η προθεσμία της παραγράφου 6 του άρθρου 10 του ν.δ. 3082/1954 (ΦΕΚ Α' 257), που παρατάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4111/2013 (Α 18) μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2014 παρατείνεται για δύο ακόμη έτη από τη

λήξη της, δηλαδή μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2016.

A: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης

Για τις διατάξεις του Ν. 4274/2014 ασκήθηκε έντονη κριτική από την πλειονότητα των ειδικών επιστημόνων (ποινικολόγων και εγκληματολόγων), ως προς πρόδηλα ζητήματα συνταγματικότητας στο πεδίο των αρχών της ισότητας και της αναλογικότητας. Επίσης, σημαντική ήταν η κριτική Ήδη, υφίσταντο άλλες ρητές και σαφείς προβλέψεις για την αντιμετώπιση των κρατουμένων που δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στην κοινή διαβίωση και στην εν γένει εύρυθμη λειτουργία του σωφρονιστικού καταστήματος. Εξάλλου, η συγκέντρωση σε ένα και μόνο χώρο κρατουμένων που κρίνονται επικίνδυνοι, η προτίμηση μιας φυλακής που δεν βρίσκεται στον ασφαλέστερο τόπο και η δυσκαμψία στις μεταγωγές, αναιρούν αντί να προσθέτουν ασφάλεια. Ο προορισμός τους να λειτουργήσουν συμβολικά ως ένας δύσκαμπτος θεσμός «πειθαρχείου», συνδεδεμένος με κρίσιμες υποχωρήσεις από θεμελιώδεις κατακτήσεις και δικαιώματα στο χώρο της φυλακής, και η στήριξή τους σε αυθαίρετες κρίσεις περί της «επικινδυνότητας» του κρατούμενου και στην άδικη διπλή αξιολόγηση του είδους του εγκλήματος, δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές.

Άλλωστε, από τις δυσλειτουργίες και ανεπάρκειες του σωφρονιστικού συστήματος συνεχίζει να παράγεται και ένας σημαντικός αριθμός καταδικαστικών αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου που, εκτός από τη γέννηση της υποχρέωσης της Ελληνικής Δημοκρατίας για καταβολή σημαντικών ποσών χρηματικής ικανοποίησης, εν μέσω οικονομικής κρίσης, αναδεικνύει –και μάλιστα σε ευρωπαϊκό επίπεδο- την αδυναμία της να ανταποκριθεί στη διασφάλιση του απαιτούμενου επιπέδου ανθρώπινων και αξιοπρεπών συνθηκών κράτησης στις φυλακές. Η διαπίστωση αυτή αφορά μάλιστα ακόμη περισσότερο τις περιπτώσεις των κρατουμένων στο Νοσοκομείο και στο Ψυχιατρείο Φυλακών Κορυδαλλού, αλλά και τις περιπτώσεις ανάπηρων και εν γένει σοβαρά πασχόντων και ασθενών κρατουμένων, που, εκτός από το βάρος της ποινής, φέρουν και το βάρος της πάθησής τους. Η παρατήρηση αυτή ισχύει άλλωστε και για τους εξαρτημένους από ναρκωτικές ουσίες που συμμετέχουν σε θεραπευτικά προγράμματα απεξάρτησης εντός της φυλακής.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με τις καταδικαστικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για συνθήκες κράτησης η Ελλάδα έχει τα τελευταία πέντε μόλις χρόνια καταδικαστεί συνολικά **13 φορές** (με προσφεύγοντες κρατούμενους άνω των 150) για παραβίαση του άρ. 3 ΕΣΔΑ λόγω συνθηκών κράτησης, αφού το Δικαστήριο έκρινε ότι οι συνθήκες αυτές συνιστούν απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση. Τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί ή

εκκρεμεί η καταβολή τους ανέρχονται συνολικά σε **1.423.700 ευρώ συν τόκους**.

Η παρούσα προσπάθεια αποσυμφόρησης του σωφρονιστικού συστήματος ακολουθεί μια σειρά από σχετικούς νόμους που εκδόθηκαν με σταθερή συχνότητα την τελευταία δεκαετία (3346/2005, 3727/2008, 3772/2009, 3904/2010, 4043/2012, 4198/2013, άρθρο 11 Ν. 4274/2014), αλλά δεν εντάσσεται στη λογική αποσπασματικής διαχείρισης των προβλημάτων, με την επέκταση των σχετικών ρυθμίσεων σε όλους τους κρατούμενους ανάλογα προς τη βαρύτητα της ποινής τους. Διαμορφώνεται έτσι μια αναγκαία βάση για περαιτέρω παρέμβαση σε κάθε όψη του συστήματος ποινικής καταστολής (νομοθετική, δικαστική, σωφρονιστική) και κάθε λειτουργία του (αντεγκληματική και εγγυητική/φιλελεύθερη).

Περαιτέρω, αναγκαίες παρεμβάσεις γίνονται σε βασικούς πυλώνες του Δικαίου των Ανηλίκων, με στόχο την ελαχιστοποίηση του εγκλεισμού των ανηλίκων δραστών, αφού ο εγκλεισμός διατηρείται μόνο σε πολύ βαριά εγκλήματα που αν τελούνταν από ενήλικο θα τιμωρούνταν ως κακουργήματα με ισόβια κάθειρξη, καθώς και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν έχει επιβληθεί τοποθέτηση σε ίδρυμα αγωγής και ο ανήλικος διαφεύγει επανειλημμένως από αυτό και ο ποινικός σωφρονισμός κρίνεται απολύτως αναγκαίος, ή όταν τελέσει εκ νέου πράξη, που εάν την τελούσε ενήλικος θα ήταν κακούργημα που εμπεριέχει στοιχεία βίας. Η παρέμβαση αυτή ακολουθεί το πρότυπο της προώθησης εναλλακτικών της κράτησης μέτρων και συμβάλλει στην αποφυγή των αρνητικών συνεπειών του εγκλεισμού, όπως η κοινωνική περιθωριοποίηση, ιδίως με το στιγματιστικό βάρος που την ακολουθεί, και ο ερχομός σε επαφή με χώρους όπου μπορεί να λειτουργήσουν διαδικασίες εκμάθησης της εγκληματικής δραστηριότητας. Έτσι η ελληνική νομοθεσία προσαρμόζεται και στα διεθνώς νομοθετικά κρατούντα.

Τέλος, η εφαρμογή στην πράξη, τόσο στα δικαστήρια όσο και στα καταστήματα κράτησης του Νόμου 4139/2013 «*Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α' 74/20-03-2013) τα τελευταία δύο χρόνια, αναφορικά με τα ευεργετικά μέτρα για όποιον παρακολουθεί θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης, ήταν διστακτική, μεταξύ άλλων και λόγω κάποιων ασαφειών του νόμου. Με την παρούσα νομοθετική παρέμβαση γίνεται προσπάθεια αποσαφήνισης και ταυτόχρονα προσαρμογής της σχετικής νομοθεσίας προς τις τροποποιήσεις που επέρχονται σε άλλα άρθρα του παρόντος Σχεδίου Νόμου με στόχο τη διευκόλυνση της επιλογής της απεξάρτησης.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επιδιώκεται η αποτελεσματικότερη άσκηση της σύγχρονης ποινικής και σωφρονιστικής πολιτικής σε αναφορά με ξεχωριστές κατηγορίες δραστών εγκλημάτων (ανήλικους) ή κρατούμενων (λ.χ. ανήλικοι ποινικά υπεύθυνοι, σοβαρά ασθενείς κρατούμενοι, εξαρτημένοι), η αντιμετώπιση του φαινομένου του υπερπληθυσμού/συνωστισμού των καταστημάτων κράτησης, η οποία λαμβάνεται πρόνοια να υλοποιηθεί με μέτρα αποσυμφόρησης που εφαρμόζονται για όλους τους κρατούμενους αναλογικά προς το ύψος της ποινής τους. Εντέλει, έτσι επιδιώκεται μια γενικότερη παρέμβαση ώστε οι συνθήκες κράτησης στις φυλακές να μην βάζουν περισσότερα λειτουργικά εμπόδια στην επανένταξη των κρατούμενων από όσα η ίδια η κράτησή τους. Αξίζει δε, να σημειωθεί ότι το φαινόμενο του συνωστισμού στις φυλακές ένα χρόνιο πρόβλημα της ελληνικής έννομης τάξης από το οποίο προέρχεται και το κύριο μέρος καταδικαστικών αποφάσεων εις βάρος της Ελλάδας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής

Από τις ρυθμίσεις επηρεάζονται άμεσα οι κρατούμενοι στα καταστήματα κράτησης της χώρας, οι οικογένειες και οι οικείοι τους, η λειτουργία των σωφρονιστικών υπηρεσιών και του προσωπικού τους. Για το τελευταίο λαμβάνεται ειδική πρόνοια αύξησης θέσεων ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στην αποστολή του. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις έχουν έμμεση επίπτωση σε όλο το κοινωνικό σύνολο, με την έννοια ότι επιχειρούν να θέσουν τους όρους για την αποτελεσματικότερη άσκηση ποινικής και σωφρονιστικής πολιτικής, διαφυλάσσοντας κρίσιμα εγγυητικά χαρακτηριστικά ενός φιλελεύθερου προτύπου ποινικής καταστολής, αλλά και διατηρώντας τους μηχανισμούς της ποινικής καταστολής πρόσφορους να λειτουργούν στις περιπτώσεις των σοβαρών εγκλημάτων και των δραστών ή κρατούμενων που για εξαιρετικούς λόγους (λ.χ. σοβαρή ασθένεια) εμφανίζονται λιγότερο επικίνδυνοι.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών.

Προσπάθεια αποσυμφόρησης του σωφρονιστικού συστήματος είχε πραγματοποιηθεί με μια σειρά από σχετικούς νόμους που εκδόθηκαν με σταθερή συχνότητα την τελευταία δεκαετία (3346/2005, 3727/2008, 3772/2009, 3904/2010, 4043/2012, 4198/2013, άρθρο 11 Ν. 4274/2014). Η προσπάθεια εκείνη όμως αναφερόταν περισσότερο σε κρατούμενους που εξέτιαν ποινές χαμηλότερου ύψους. Έλειπε λοιπόν μια αναλογική –και συνταγματική οφειλόμενη (άρθρο 25 παρ. 1 δ΄

Συντ)- προσέγγιση απέναντι στο σύνολο των κρατουμένων και κατέληγε αναγκαία στην ανακύκλωση αποσπασματικών προσπαθειών διαχείρισης των προβλημάτων. Δίνεται πιά η δυνατότητα διαμόρφωσης ενός πεδίου επί του οποίου θα μπορέσει να αναπτυχθεί μια στρατηγικής πνοής πολιτική για όλο το σύστημα της ποινικής καταστολής σε κάθε όψη του (νομοθετική, δικαστική, σωφρονιστική) και κάθε λειτουργία του (αντεγκληματική και εγγυητική/φιλελεύθερη).

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

Το πρόβλημα του υπερπληθυσμού/συνωστισμού των καταστημάτων κράτησης στην Ελλάδα είναι ιδιόζον και χρόνιο. Ο σωφρονιστικός πληθυσμός είναι ιδιαίτερα μεγάλος λόγω εξάντλησης της αυστηρότητας τόσο στην πρόβλεψη των ποινών όσο και στην επιβολή και εκτέλεσή τους. Ιδίως, ως προς την έκτιση της ποινής ξεχωριστή αυστηρότητα επιδεικνυόταν σε συγκεκριμένες κατηγορίες κρατουμένων. Αρκεί να σημειωθεί ότι το φαινόμενο του υπερπληθυσμού που επιβαρύνει και τις συνθήκες διαβίωσης των κρατουμένων συνιστά τον κύριο λόγο καταδίκης της Ελλάδας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για παραβιάσεις του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ. Ενόψει αυτών των ιδιαιτεροτήτων πρώτιστο μέλημα ήταν η εφαρμογή διατάξεων που ακολουθούν προηγούμενα πρότυπα αποσυμφόρησης των ελληνικών φυλακών επεκτείνοντάς τα σε ευρύτερες κατηγορίες κρατουμένων και πάντα με την τήρηση της αναλογικότητας στην αντιμετώπισή τους. Σε κάθε περίπτωση ελήφθησαν υπόψη «Οι Ευρωπαϊκοί Σωφρονιστικοί Κανόνες» Rec 2006(2).

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της

A. Ως προς την κύρια ρύθμιση, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Σχεδίου Νόμου: «Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων ανοικτής ή ημιελεύθερης διαβίωσης στα οποία θα υλοποιηθούν τα μέτρα της παρ. 1 του άρθρου 122 και παρ. 1 του άρθρου 123 του Ποινικού Κώδικα θα ρυθμιστούν με την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων, που θα εκδοθούν με πρόταση των αρμόδιων Υπουργών». Υπολογίζεται ότι λόγω του σταδιακού τρόπου εισαγωγής της ρύθμισης αυτής, για λόγους δημοσιονομικούς, θα χρειαστεί η έκδοση τουλάχιστον 5 Π.Δ. που θα αφορά την ξεχωριστή ίδρυση και λειτουργία κάθε μιάς σχετικής δομής.

B. Περαιτέρω, ως προς τις λοιπές διατάξεις του Σχεδίου Νόμου στο άρθρο 8 παράγραφοι 10 και 11 του Σχεδίου Νόμου ορίζεται ότι:

«Άρθρο 8.

[...]

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται ο αριθμός των ωρών νυχτερινής απασχόλησης εργάσιμων ημερών, ημερήσιας και νυχτερινής απασχόλησης κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, προς συμπλήρωση της υποχρεωτικής εβδομαδιαίας εργασίας και καθ' υπέρβαση της εβδομαδιαίας υποχρεωτικής εργασίας για το προσωπικό που υπηρετεί εντός των Καταστημάτων Κράτησης και της υπηρεσίας Εξωτερικής Φρούρησης αυτών, καθώς και της κατανομής αυτών, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2015 έως 21.1.2015.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται ο αριθμός των ωρών για εργασία πέραν του πενθημέρου του προσωπικού φρούρησης που υπηρετεί εντός των Καταστημάτων Κράτησης και της Υπηρεσίας Εξωτερικής Φρούρησης, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2015 έως 15.3.2015».

3. Συνέπειες στην Οικονομία

3.1 Αναφέρατε αναλυτικά ποιες κατηγορίες επιχειρήσεων αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση

-Οι ρυθμίσεις δεν αφορούν άμεσα τις επιχειρήσεις. Παρόλα αυτά, από τον εκτιμώμενο αριθμό κρατουμένων που θα αποφυλακιστούν δυνάμει αυτού, που από προφορικές συνομιλίες με τους Δντες των Καταστημάτων Κράτησης της χώρας προκύπτει ότι θα ανέλθει σε περίπου 1700 έως 1950 αναμένεται να εξοικονομηθούν κρίσιμες δαπάνες που απαιτούνται για την κατά το μέρος που τους αντιστοιχεί λειτουργία των καταστημάτων κράτησης (σίτιση και άλλα υλικά καθημερινής εξυπηρέτησης, έξοδα για μεταγωγές, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κλπ).

3.2 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς

-Δεν αναμένεται άμεση επίδραση των προτεινομένων ρυθμίσεων στη δομή της αγοράς.

3.3 Μετρήστε το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις πριν και μετά την αξιολογούμενη ρύθμιση, με την χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους»

-Όπως 3.2

3.4 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων

-Όπως 3.2

3.5. Αναφέρατε αναλυτικά και αιτιολογήστε την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων

-Όπως 3.2

3.6. Προσδιορίστε το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων που προκαλεί ή αφαιρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, εφαρμόζοντας το «τυποποιημένο μοντέλο κόστους»

-Όπως 3.2

3.7 Προσδιορίστε ειδικότερα και μετρήστε αναλυτικά και ξεχωριστά το κόστος και τα οφέλη που θα προκύψουν από την προτεινόμενη ρύθμιση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

-Όπως 3.2

3.8. Προσδιορίστε αναλυτικά τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση

-Η επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού κρίνεται μικρότερη έναντι του αναμενόμενου οφέλους, διότι προβλέπεται πως η βελτίωση του σωφρονιστικού συστήματος, επέρχεται περισσότερο με διατάξεις θεσμικού χαρακτήρα και όχι με τη σύσταση νέων δομών που θα απαιτούσαν την ικανοποίηση ιδιαίτερων υλικών αναγκών και πως η αποσυμφόρηση των καταστημάτων κράτησης σε βάθος χρόνου θα μειώσει το ύψος των δαπανών για την κράτηση δυσανάλογα μεγάλο, σε σχέση με τον γενικό πληθυσμό της χώρας, αριθμού κρατουμένων.

Παρόλα αυτά, από το περιεχόμενο των διατάξεων του άρθρου 8 παράγραφοι 10 και 11 και του άρθρου 10 αναμένεται να προκύψει δαπάνη που αναγράφεται στην οικεία Οικονομική Έκθεση που συνοδεύει το Σχέδιο Νόμου.

3.9. Προσδιορίστε αναλυτικά τυχόν συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία.

Πέραν των αναγραφόμενων στην οικεία Οικονομική Έκθεση που συνοδεύει το Σχέδιο Νόμου για τις οποίες ισχύει ό,τι εκεί αναγράφεται, οι λοιπές δαπάνες που προκύπτουν από αυτό θα καλυφθούν από τις εγγεγραμμένες πιστώσεις του τακτικού κρατικού προϋπολογισμού έτους 2015 για το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1. Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά

-Βλ. σημείωση για την αναγκαιότητα των ρυθμίσεων υπό 1.3.

4.2. Αναφέρατε τα σημερινά δεδομένα για κάθε ένα τομέα και κάθε μία κοινωνική ομάδα που επηρεάζονται από την αξιολογούμενη ρύθμιση, όπως αυτά προκύπτουν από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία.

Ασφαλή στατιστικά δεδομένα δεν έγινε δυνατό να βρεθούν. Παρόλα αυτά μετά από επικοινωνία με τους Δντες των Καταστημάτων Κράτησης όλης της χώρας προέκυψε ότι ο αριθμός των ωφελουμένων από το Σχέδιο Νόμου κρατουμένων αναμένεται να ανέλθει κατ' ελάχιστον σε περίπου 1700 άτομα και μπορεί να φτάσει περίπου στα 1950.

4.3. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση

-Βλ. σημείωση για την αναγκαιότητα των ρυθμίσεων υπό 1.2.

4.4. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, τα οποία επιφέρουν βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη

-Οι ρυθμίσεις επιδιώκουν την αποτελεσματικότερη άσκηση σωφρονιστικής πολιτικής και την ευχερέστερη και οριστική επανένταξη των κρατουμένων. Τα καταστήματα κράτησης όπου εκτίονται οι ποινές αναμένεται να ελαφρυνθούν από το έντονο φαινόμενο του υπερπληθυσμού/συνωστισμού, ώστε όσοι συνεχίσουν να εκτίουν ποινές σε αυτά να μπορούν να τύχουν καλύτερων συνθηκών διαβίωσης. Άλλωστε, σε εκείνους που αποφυλακίζονται περιλαμβάνονται κρατούμενοι που είναι σοβαρά ασθενείς και η αποφυλάκισή τους είναι όρος για την καλύτερη δυνατή πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και θεραπεία. Τέλος, ως προς τους κρατούμενους προς απέλαση αλλοδαπούς αναμένεται ότι η ολοκλήρωση των διαδικασιών απέλασής τους θα είναι έγκαιρη χωρίς να υποχρεούνται σε μεγάλης διάρκειας κράτηση, ενώ ήδη έχει εκτιθεί η περιοριστική της ελευθερίας τους ποινή. Όλα τα παραπάνω εκφράζουν εκδηλώσεις καλύτερης αντιμετώπισης των πολιτών που εκτίουν ποινές ή με κάθε τρόπο εμπλέκονται στην ποινική καταστολή, από τις ποινικές και διοικητικές αρχές.

4.5. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, που απλουστεύουν τις διοικητικές διαδικασίες

-Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν συνδέονται άμεσα με απλούστευση διοικητικών διαδικασιών. Παρόλα αυτά, κρίσιμες όψεις τους συνδέονται έμμεσα με την άρση των φαινομένων υπερφόρτωσης της διοικητικής λειτουργίας των υπηρεσιών των καταστημάτων κράτησης, αφού η ύπαρξη λιγότερου πληθυσμού κρατουμένων συνοδεύεται από ελάφρυνση του διοικητικού και λοιπού λειτουργικού μηχανισμού τους.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων

-Οι εισαγόμενες ρυθμίσεις δεν είναι άμεσα συναφείς με τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων.

5.2. Αναφέρατε περιληπτικά τα βασικά σημεία της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την προτεινόμενη ρύθμιση (εφόσον υπάρχει)

- *Δεν υπάρχει μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, λόγω μη συνάφειας των εισαγόμενων ρυθμίσεων με σχετικά ζητήματα.*

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης

- Η δημόσια διοίκηση πραγματοποιείται σε διαλεκτική σχέση με τις κοινωνικές ανάγκες και δυνατότητες. Η σμίκρυνση του σωφρονιστικού πληθυσμού και η πρόβλεψη για ειδική δυνατότητα απόλυσης ή άλλων ευεργετημάτων ειδικών κατηγοριών αυτού ως προς τους οποίους απαιτούνταν ξεχωριστή πρόνοια (σοβαρά ασθενείς, μητέρες κρατούμενες με τα τέκνα τους, εξαρτημένοι, κρατούμενοι σε αστυνομικά τμήματα ή αστυνομικές δυνάμεις) θα δώσουν τη δυνατότητα στη διοικητική λειτουργία των καταστημάτων κράτησης να αποκτήσει και πάλι έναν ορίζοντα δυνατών υλικών παρεμβάσεων υπέρ των κρατουμένων που θα εξακολουθήσουν να εκτίουν την ποινή τους σε αυτά, εξαιτίας του εξορθολογισμού των γενικών αναγκών που θα προκύψουν στο εξής σχετικά. Η προετοιμασία αυτή συνιστά την αναγκαία βάση επί της οποίας θα πρέπει να δομηθεί μια νέα σωφρονιστική πραγματικότητα με περαιτέρω παρεμβάσεις σε θεμελιώδη αρνητικά χαρακτηριστικά του σημερινού συστήματος.

Η κατάργηση της θέσης του μετακλητού Γενικού Γραμματέα του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ θα επιφέρει αφενός μεν οικονομικό όφελος μέσω της μείωσης της σχετικής δαπάνης, καθώς επίσης και ευελιξία στο έργο του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου.

6.2. Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης (εφόσον υπάρχουν)

-*Η επανειλημμένη ανάγκη παρέμβασης στο σωφρονιστικό σύστημα όπως εκδηλώνεται με το παρόν Σχέδιο Νόμου, ιδίως λόγω του φαινομένου του υπερπληθυσμού και των*

ελλείψεων σε επίπεδο υλικών δυνατοτήτων και έμψυχου δυναμικού, υποσημειώνει για άλλη μια φορά ό,τι η απονομή της Δικαιοσύνης πρέπει να γίνεται με επιείκεια και εξορθολογισμένα ως προς το ύψος των επιβαλλόμενων ποινών. Κι αυτό γιατί από περισσότερες ασύνδετες μεταξύ τους περιπτώσεις αυστηρότητας, που έχουν οδηγήσει λ.χ. στην ύπαρξη πολύ υψηλών αριθμών σωφρονιστικού πληθυσμού που εκτίει ποινή ισόβιας κάθειρξης, φαίνεται πως είναι δυνατό το συνολικό σύστημα να υπερφορτωθεί και να οδηγηθεί σε αδιέξοδο. Η συνειδητοποίηση της λειτουργίας ενός τέτοιου «μηχανισμού» μπορεί να επιδράσει έμμεσα στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης.

7. Νομιμότητα

7.1 Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση

-Ελήφθησαν υπόψη οι διατάξεις του ελληνικού Συντάγματος, ιδίως των άρθρων 2, 4, 5, 21, 25.

7.2. Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση

- Ελήφθησαν υπόψη όλες οι σχετικές αποφάσεις για την αιτιολόγηση των παρεμβάσεων στα οικεία άρθρα. Ιδίως, ελήφθησαν υπόψη οι εξής υποθέσεις αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προσφευγόντων κατά της Ελλάδας για παραβίαση του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ:

- 1.Μπούρος κ.α. 2015
2. Αθανασίου κ.α. 2014,
- 3.Λογοθέτης κ.α. 2014,
4. Καβούρης 2014,
5. Παπακωνσταντίνου 2014,
6. Τσόκας 2014,
7. Νιτσιέσκι 2013
8. Κανάκης 2013,
9. Τζαμαλης 2012,
10. Σαμαράς κ.α. 2012
11. Ταγκατίδης κ.α., 2011
12. **Νησιώτης** 2011 (**leading case**)
13. Ξηρός 2010

7.3. Αναφέρατε τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Ελήφθη υπόψη το σύνολο των διεθνών κειμένων από τα οποία απορρέουν υποχρεώσεις της ελληνικής πολιτείας. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:

Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου [ΝΔ 53/1974, Ν. 2400/1996 και Ν. 3344/2005 (ΦΕΚ Α' 256/20.9.1974, Α'96/04.06.1996 και Α'133/06.06.2005)]

Σύσταση Rec (2006) (ως Ευρωπαϊκοί Σωφρονιστικοί Κανόνες) (Επιτροπή Υπουργών Συμβουλίου Ευρώπης 11/1/2006).

Νόμος 2462/1997 σχετικά με την κύρωση του Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα του Ο.Η.Ε. Δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Α' 25/26-2-1997.

Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Ν. 2101/1992 ΦΕΚ Α'192

Στοιχειώδεις Κανόνες των Ηνωμένων Εθνών για την Απονομή της Δικαιοσύνης σε Ανηλίκους (Κανόνες του Πεκίνου).

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

- Κατά την εκπόνηση του Σχεδίου Νόμου ελήφθη υπόψη το σύνολο των προβλέψεων της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και ιδίως το Άρθρο 3: «Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθή εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχειρίσιν απανθρώπων ή εξευτελιστικής». Εκτιμήθηκε άλλωστε ξεχωριστά ότι η μη επαρκής παροχή ιατρικής περίθαλψης και μέσων για την αντιμετώπιση των βασάνων και κόπων που συνεπάγονται ορισμένες παθήσεις και αναπηρίες μπορεί να συνιστά ξεχωριστό λόγο που εκτιμάται ως υποβολή του κρατούμενου σε εξευτελιστική ή απάνθρωπη μεταχείριση. (Βλ. σχετικά και από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου το μέρος που προαναφέρθηκε και ιδίως, *Peers κατά Ελλάδα*, 19.4.2001, *Σερίφης κατά Ελλάδα*, 2.11.2006, *Κοτσαύτης κατά Ελλάδα*, 12.6.2008, *Ξηρός κατά Ελλάδα*, 9.9.2010, *Νησιώτης κατά Ελλάδα*, 10.2.2011).

8. Αρμοδιότητα

8.1. Αναφέρατε τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας

-Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

- Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης

(Α) Αναπληρωτής Υπουργός Προστασίας του Πολίτη

(Β) Αναπληρωτής Υπουργός Μεταναστευτικής Πολιτικής

(Γ) Αναπληρωτής Υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης

-Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων

(Α) Αναπληρωτής Υπουργός Παιδείας

-Υπουργείο Εξωτερικών

-Υπουργείο Οικονομικών

-Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

8.2. Αναφέρατε τις οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία του

επισπεύδοντος υπουργείου κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης

-Δντες Καταστημάτων Κράτησης, καθηγητές πανεπιστημίου, οργανισμούς απεξάρτησης, υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

8.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση

Η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθώς και η διοίκηση των καταστημάτων κράτησης της χώρας.

8.4. Σε περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου, αναφέρατε συνοπτικά τη γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ189/18-7-2006 (ΦΕΚ Β΄ 953) και επισυνάψτε τη μελέτη σκοπιμότητας και την οικονομοτεχνική μελέτη

-Δεν προβλέπεται με το υπό εξέταση σχέδιο νόμου η σύσταση νέου φορέα με τα παραπάνω στοιχεία.

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.)

- Ακολουθήθηκαν οι δέοντες κανόνες αφού άλλωστε αφενός μέλη της Επιτροπής έχουν συμμετάσχει και στο παρελθόν σε παρόμοιες επιτροπές, ενώ αφετέρου υπήρξε σχετική ειδική συνεργασία με την ίδια την ΚΕ.Ν.Ε.

9.2. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη

Αντικαθίστανται ή τροποποιούνται διατάξεις των εξής νομοθετημάτων:

- 1 . Ν. 4274/2014 ΦΕΚ Α΄ 147
- 2 . Ποινικός Κώδικας ΠΔ 283/1985, ΦΕΚ Α΄106, όπως ισχύει.
- 3 . Κώδικας Ποινικής Δικονομίας ΠΔ 258/1986, ΦΕΚ Α΄121, όπως ισχύει.
- 4 . Ν. 4139/2013 ΦΕΚ Α΄ 74
- 5 . Ν. 2298/1995 ΦΕΚ Α΄ 62
- 6 . Ν. 3860/2010 ΦΕΚ Α΄ 111,

9.3. Αναφέρατε τις εν γένει βελτιώσεις που επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση στην έννομη τάξη και ειδικά τις διατάξεις που κωδικοποιεί ή απλουστεύει

-Πέραν των διατάξεων των άρθρων 2 και 3 του Σχεδίου Νόμου που αφορούν μεταρρυθμίσεις διατάξεων του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ως προς τις οποίες ελήφθη η μέριμνα η μέθοδος που ακολουθήθηκε να είναι νομοτεχνικά προσαρμοσμένη στις ήδη υπάρχουσες ρυθμίσεις και θεσμούς των εν λόγω Κωδίκων, έγινε προσπάθεια αποσαφήνισης σημείων του Νόμου για τα Ναρκωτικά (Ν. 4139/2013, ΦΕΚ Α' 74) που δημιουργούσαν προβλήματα και βελτίωση της χρησιμοποιούμενης σε αυτόν ορολογίας. Η παραπάνω φροντίδα κατατείνει κατά τους συντάκτες του σχεδίου νόμου σε απλούστερη διατύπωση των διατάξεων, κάτι που ενισχύει το αίσθημα της ασφάλειας δικαίου.

9.4. Προσδιορίστε τις διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης που τροποποιούν εμμέσως υφιστάμενες ρυθμίσεις, χωρίς να τις καταργούν ρητώς και αιτιολογήστε την επιλογή αυτή
-βλ. αιτιολογική έκθεση.

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.1. Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που κλήθηκαν να λάβουν μέρος στην διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση

Το Σχέδιο Νόμου αναρτήθηκε στον ιστότοπο oregon.gr όπου υπήρξε παρέμβαση σημαντικών φορέων με θετικά σχόλια για αυτό, όπως ιδίως:

- 1. Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου*
- 2. Ελληνική Ένωση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου*
- 3. Επάνοδος*
- 4. Δντες Καταστημάτων Κράτησης*

10.2. Περιγράψτε αναλυτικά τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη

βλ. αναλυτικά σε συνοποβαλλόμενη «έκθεση Διαβούλευσης»

10.3. Αναφερθείτε στα αποτελέσματα της διαβούλευσης, αναφέροντας επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της

βλ. αναλυτικά σε συνοποβαλλόμενη «έκθεση Διαβούλευσης»

10.4. Αναφέρατε τον σχεδιασμό που έχει γίνει για τον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση και στο στάδιο της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης

βλ. αναλυτικά σε συνοποβαλλόμενη «έκθεση Διαβούλευσης»

B: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

11. Γενική Αξιολόγηση

11.1 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά το πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει κάθε μία «άλλη διάταξη» που περιλαμβάνεται στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου

«Άλλη διάταξη» υπό την παραπάνω έννοια είναι αυτή του άρθρου 8 παρ. 11 που ορίζει ότι: «Η προθεσμία της παραγράφου 6 του άρθρου 10 του β.δ. 3082/1954 (ΦΕΚ Α΄ 257), όπως αυτή είχε παραταθεί με την παράγραφο 2 του άρθρου 50 του ν. 3772/2009 (ΦΕΚ Α΄ 112), παρατείνεται περαιτέρω μέχρι 31-12-2016». Με αυτή επιδιώκεται να λυθεί διά παρατάσεως το πρόβλημα του απαιτούμενου χρόνου σχετικά με διευθετήσεις ως προς το αρχείο συνταχθεισών διαθηκών.

11.2 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους κάθε «άλλη διάταξη» είναι αναγκαία και κατάλληλη να αντιμετωπίσει το αντίστοιχο πρόβλημα

-βλ. 11.1

11.3 Αναφέρατε χωριστά για κάθε μία «άλλη διάταξη» τους λόγους για τους οποίους έχει συμπεριληφθεί στο συγκεκριμένο σχέδιο νόμου

-βλ. 11.1

11.4. Αναφέρατε χωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες κάθε μίας «άλλης διάταξης», συμπεριλαμβανομένων των συνεπειών στην οικονομία, την κοινωνία και τους πολίτες και στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-βλ. 11.1

11.5. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε «άλλης διάταξης».

-βλ. 11.1

12. Διαφάνεια και Διαβούλευση

12.1. Αναφέρατε επιγραμματικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που εκλήθησαν να λάβουν μέρος στη διαβούλευση για κάθε μία προτεινόμενη «άλλη διάταξη», τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη, αιτιολογώντας τις επιλογές αυτές.

-Πρόκειται για ρύθμιση που εισήχθη λαμβανομένων υπόψη των αναγκών του Πρωτοδικείου Αθηνών.

12.2. Αναφέρατε επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της και προσαρτήστε στο παρόν τις απόψεις των φορέων που έλαβαν μέρος στη διαβούλευση για κάθε μία «άλλη διάταξη» χωριστά.

-βλ. σχετικά «Έκθεση Διαβούλευσης»

Αθήνα, 31/03/2015

Εκ μέρους των Συντακτών του Σχεδίου Νόμου

